

2021. április XVII. évfolyam 4. szám

PEGAZUS

A LOVASOK LAPJA

nka
Nemzeti Kulturális Alap

720 Ft

MSLT MÉNVIZSGA

egy bíró szempontjából

A MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG KIADVÁNYA

BÁBOLNA NEMZETI MÉNESBIRTOK

ANGOL TELIVÉR FEDEZŐMÉNEK 2021

PIGEON CATCHER

(Dutch Art – Jakarta Jade – Royal Abjar):

Kétszeres champion apamén

Fedeztetési díj: 350.000 Ft + ÁFA

ELÉRHETŐSÉGEK:

Hegedüs Zsolt

2890 Tata-Dióspuszta, Hungary

telefon: +36 30 47 46 46 1

telefax: +36 34 589 525

e-mail: hegedus.zsolt@babolnamentes.hu

www.babolnamentes.hu

továbbá:

MOKARRIS

(More Than Ready – Limonar – Street Cry):

Első csikói 2021-ben születnek.

Fedeztetési díj: 350.000 Ft + ÁFA

SILVER FROST

(Verglas – Hidden Silver – Anabaa):

Groupe I nyerő és Groupe I producer

Fedeztetési díj: 450.000 Ft + ÁFA

Köszöntő

LÓTENYÉSZTÉS - ONLINE

Különös évet tudhatunk magunk mögött a lótenyésztésben is. Zárt kapus versenyek, zárt kapus ménvizsga, házi kancavizsga. Mindez elképzelhetetlen lenne online adatbázis, online nevezések és online streaming nélkül. A sportlótenyésztés szervezésében is már jó ideje egyre nagyobb teret

nyer az informatika: online fedeztetési jegy, online csikóbejelentés, online spermarendelés.

Úgy tűnik, a ló- és csikóvásárlásra is az online a leghatékonyabb megoldás. Néhány éve már megjelentek Európa nagyobb lótenyésztő nemzeteinél – főleg a csikók esetében – az online aukciók. Ez a covidos időszak azonban gyakorlatilag kizárólagossá tette az árveréses értékesítések tekintetében ezt a formát, minden kategóriában. Az MSLT mintegy két éve kezdte meg a technikai és informatikai előkészítését egy online csikóárverésnek, amit aztán 2020 szeptemberében sikeresen le is bonyolított. Most tavasszal pedig sor kerül a tavaszi fiatal sportlókollekció online árverésére. A minőségre az aukciós bizottság kritikus szeme a garancia. A megfelelő „csomagolásról” az MSLT és a Nemzeti Lovarda munkatársai, a rendezvény lebonyo-

lításában segédkezők és a Riderline gondoskodtak. A vásárlói bizalmat erősíti, hogy minden felkínált lónak az állatorvosi vizsgálati protokollja, illetve a röntgenszűrés képei megtekinthetők az online katalógusban. Ha őszintén meggondoljuk, talán kevesebb csalódás érheti a lóvásárlókat, mint egy-egy „jól sikerült” lóbeszerző körúton. A reális árról végül is a vők fognak dönteni...

Az aukció(k) sikere az egész lótenyésztés fellendüléséhez hozzá tud járulni, hiszen a tenyésztőknek az a legnagyobb motiváció, ha a piac visszaigazolja a tenyésztői munkát a „végtermék” megvásárlásával. Akkor idén is fog fedeztetni. Érdeemes tehát regisztrálni, majd pedig licitálni: <https://hsh.auction/>.

Dr. Jármly Miklós

A CÍMLAPON: CASANOVA MT, A MÉNVIZSGA CHAMPION MÉNJE
CÍMLAPFOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

tartalom

AKTUÁLIS

Kitüntetettjeink 6

TENYÉSZTÉS

MSLT ményvizsga egy bíró szemszögéből 10

TÁVLOVAGLÁS

Így készülünk mi... 16

LOVASTORNA

Edzőtábor online 19

FOGATHAJTÁS

Fogathírek 20

AKTUÁLIS

EHV-1 26

GALOPP

Stagnáló tenyésztés 28

PORTRÉ

„Hatalmas álmodozó voltam” – Felvinczi Lilla 32

DÍJUGRATÁS

Pályabejárás? Életbevágó! 36

DÍJLOVAGLÁS

Pontosság és malőrök (Bírói szemmel 4.) 41

44 Lovak gyomorfekély szindrómája

ÁLLATORVOS

46 Mikor, ki, hol, hogyan? – Kalandozások a military történetében

MILITARY

49 Március képe

FOTÓPÁLYÁZAT

50 Vészhelyzet lovaknál

LÓTARTÁS

52 Indulócsomag kezdőknek

GYEREKEKNEK

54 Kérdezz, felelek mindenre! Aki válaszol: Katona Linda

PORTRÉ

56 Életképek, március

ÉLETKÉPEK

61 Egy fotó – egy történet

ÉLETKÉPEK

62 Eredmények, március

MAGYAR LOVASSPORT SZÖVETSÉG

65 Versenynaptár

AKTUÁLIS

KITÜNTETETTJEINK

Ha tél vége, akkor díjátadás... Hosszú évek óta legalábbis mindig állandó helye van a Pegazus márciusi-áprilisi lapszámaiban a Magyar Lovassport Szövetség Díjátadó Gálájáról szóló tudósításnak, a díjazottak méltatásának. Az idén persze ez is kicsit másképpen alakult. Bár a szövetség ezúttal is adományozott Gróf Széchenyi István-émlékérmet, Magyar Lovassportért emlékérmet, illetve számos különdíjat az előző szezonban kiemelkedő eredményt elért sportolóknak és szakembereknek (Sándor Móric-díjat az idén nem), az ünnepélyes kereteket ezúttal mellőzni kellett. Mi mindenesetre nem feledkezünk meg a díjazottak méltatásáról.

GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN- EMLÉKÉREM

A legmagasabb szintű lovas kitüntetés. A lovas társadalom érdekében hosszú távon kifejlesztett nemzetközi szintű lovasteljesítményért, kimagasló oktatási, nevelési, tudományos, gazdasági, társadalmi munkásságért, a szakmai kultúra erősítéséért, a nemzetközi sportéletben, a társadalmi szervezetekben, a sport-köztestületekben kifejtett magas szintű munkásság elismeréseként adományozható. 1987-ben a Magyar Lovas Szövetség elnöksége alapította, az emlékérmet alkotója Tóth Béla szobrászművész. Az idén két Széchenyi-émlékérmet ítéltek oda a szövetség.

Balogh István

Az induláshoz szükséges lendületet – testvérével együtt – édesapjától kapta. 1965-től a Budapesti Honvéd lovardájában, majd később Pomázon, Pilisborosjenőn lovagolt és onnan versenyzett. Díjugratásban és a lovastusasportban a válogatottsággal jutott, számtalan nemzeti és nemzetközi sikert ért el. Európa-bajnokságon lovagolt, ifjúsági lovasként a felnőtt magyar bajnokságban második helyen végzett. Elsők között hívott életre magánlovardát Szödligeten, amely a nyolcvanas évek üde színfoltja volt a magyar lovaséletben, már ekkor Hollandiából hozott be eredményes sportlovakat országunkba. A lósportban galoppidomárként, angol telivérek tulajdonosaként tevékenykedett, zsokéiskolát vezetett, és itt is a legmagasabb szintig jutott. Jelenleg is népszerű edző, az egyik legismertebb lovas szakemberünk.

Faluhelyi Tibor

1960-ban Mezőhegyesen született, a lovak szeretetét már a szülői házban szívta magába. Édesapja a Mezőhegyesi Állami Gazdaság főállatorvosa, öccse válogatott díjugratóversenyző volt.

Alapiskoláinak elvégzése után az Állatorvos-tudományi Egyetem hódmezővásárhelyi Állategészségügyi Főiskolai Karán szerzett diplomát 1983-ban, mint állategészségügyi üzem-mérnök. Rövid gyakornoki munka után 1986-ban került a Dél-Alföldi Állattenyésztő Vállalat mezőhegyesi lótenyésztési kirendeltségéhez, ahol olyan elismert szakemberektől tanulhatta meg a törzskönyvezői munka szabályait, mint Antal László és Csanádi István. 1992-ben az Állattenyésztő Vállalat megszűnése után a feladatokat a Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége vette át, azóta munkáját e szervezet keretében végzi közmegegyezésre.

Alapító tagja és kezdetektől meghatározó szakembere a Nóniusz Lótenyésztő Egyesületnek, és szintén alakulása óta tagja a

Magyar Sportlótenyésztők és Magyar Félvér Tenyésztők Országos Egyesületének; itt rendszeres résztvevője a bírálóbizottságnak. Az általa tenyésztett lovak rendszeresen érnek el eredményeket a fajta szemléin, kiállításain, versenyein. Fia, Faluhelyi Ádám sikeres díjugrató lovas, emellett az egyesület rendezvényeinek rendszeres segítője.

Faluhelyi Tibor a lótenyésztés terén 35 éve tartó munkássága alatt mind felügyelőként, mind bírálóként, mind tenyésztőként általános ismertséget és elismertséget szerzett. Szakmai tudása megkérdőjelezhetetlen. A területet, a tenyésztőket senki nem ismeri nála jobban. Szervezőképességét számos alkalommal bizonyította, kezdetektől fogva segíti az Alföldi Állattenyésztési Napok kiállítás felelőseit, részt vesz a területen folyó lovasversenyek és egyéb rendezvények lebonyolításában. Szerény, de határozott, barátságos egyénisége révén igen nagy szerepe van az óhatatlanul megjelenő konfliktusok békés megoldásában. Széles körben szeretik, tisztelik.

MAGYAR LOVASSPORTÉRT EMLÉKÉREM

Ez a kitüntetés a közelmúltban elért kimagasló, nemzetközi szintű versenyeredményért, a sportolók felkészítéséért, a lovasport érdekében kifejtett eredményes menedzselési, szervezési, támogatási, oktatási, nevelési, tudományos és médiatevékenységért, a fiatalokat, a diáksportot felkaroló munkásságáért adományozható. 2010-ben a Magyar Lovassport Szövetség elnöksége alapította; az emlékérem alkotója Tóth Béla szobrászművész. Az idén öt emlékérmet adományozott a szövetség, ebből egyet posztumusz.

Arie Yom-Tov

2020-ban a Nemzetközi Lovas Szövetség és a rendező országok szinte az összes szakág kontinensviadalát lemondták. Bátor vállalkásként augusztusban a nemzetközi lovaséletben egyedülálló tettet hajtott végre Arie Yom-Tov, a pilisjászfalui Unikornis Lovarda tulajdonosa, és a Magyar Lovassport Szövetséggel együtt öt korosztály Európa-bajnokságát rendezte meg. A pónilovas, a gyermek, ifjúsági, fiatal lovas és U25-ös korosztályoknak a magas színvonalon megrendezett világesemény pótolhatatlan sportélményt adott, amely kivívta a nemzeti és nemzetközi lovasélet elismerését. Arie Yom-Tovot, aki korábban Gróf Sándor Móric-díjban részesült, a 2020-as díjlovagló Európa-bajnokság megrendezéséért díjazta a szövetség Magyar Lovassportért emlékéremmel.

Balogh József

Hivatása a lovakhoz kötődött, 1986 és 2012 között az Állami Ménesgazdaság Szilvsváradi munkatársa, telepvezetője volt. Már fiatalkorában a lovak körül találta magát, mindig volt otthon ló a házuk táján. Előbb díjugratásban, majd fogathajtásban indult versenyzőként. A munka mellett 25 évig, 1997-től 2012-ig kettes fogatban lipicai lovakkal versenyzett. 1997-ben a fogathajtó ob bronzérmese, de a hazai A kategóriás versenyhelyszínek mellett nemzetközi pályákon (Kistapolcsány, Piber, Djakovo) is starthoz állt kedves lovaival. Fogatlovai közül Pici (Pluto XXX-8) és Póla (Pluto XXX-5) volt a legkedvesebb, 27 évesen ma is a család tulajdona. 2000-ben az

- 1. Balogh István munkásságát Gróf Széchenyi István-emlékéremmel ismerte el a szövetség
 | 2. Faluhelyi Tibor is a legmagasabb szintű lovas kitüntetést, a Gróf Széchenyi István-emlékérmel kapta az idén
 | 3. Arie Yom-Tovot a 2020-as díjlovagló Európa-bajnokság megrendezéséért díjazta a szövetség Magyar Lovassportért emlékéremmel
 | 4. Bács Katalint, lovasportunk háttérének egyik legtapasztaltabb tagját szintén Magyar Lovassportért emlékéremmel ismerte el a szövetség
 | 5. Balogh József is Magyar Lovassportért emlékéremben részesült az idén

északkelet-magyarországi regionális bajnoki címet is megszerezte. Az akkoriban még versenyszámként rendezett fogatbemutatókon sorra nyerte a legszebb fogatnak járó díjakat. Utánpótlás fogataival rendszeres résztvevője volt a B és C kategóriás versenyeknek is. A versenyeken használt hajtószárat 2012-ben tette le. Bemutatók, felvonulások résztvevőjeként kettes, négyes, ötös, hatos fogatot is hajtott hosszú éveken keresztül.

Nem szakadt el a lovaktól, ma tudásával, tapasztalatával támogatja és segíti unokáit, mind fogathajtásban, mind lovaglásban.

Bács Katalin

A magyar díjugratósport adminisztrációs háttérének megalkotója, a kilencvenes évektől napjainkig legfőbb szereplője. Munkásságának jellemzője a pontosság, precizitás, rugalmasság. Éjjel-nappal, pihenést nem ismerve, minden pillanatban a díjugratásért dolgozott, gondolkozott. Évtizedes aktív szakági titkári munkássága fejeződött be, de a jelen és a jövő generációját tovább gondolzza, hiszen lovasportunk háttérének egyik legtapasztaltabb tagja.

Csapó Gábor (1952–2020)

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem lótenyésztő agrármérnök szakán végzett 1972-ben, élsportolói életútja itt váltott át a vívásból a lovasport díjugrató, majd díjlovagló szakágába. Később Mezőkeresztesen az Aranykalász Termelőszövetkezetbe került, ahol az Örkénytáborban végzett lovasedző, Szemere Csaba tanítványa lett. Kevés embernek adatott meg ilyen lehetőség.

1989 és 1995 között Parádúfürdőn az Országos Lótenyésztési Felügyelőség által működtetett Cifraistállóban az oda kihelyezett mének STV- és sportkipróbálását végezte. Közben többször volt meghívott résztvevője a magyar díjlovagló válogatott edzőtáborainak. 1995-től magánvállalkozásban Bekölcén létrehozta a Csapó Sportistálló és Üdülőház keretein belül azt a magánoktatói és szolgáltatóbázist, ami

nemzetközi hírű lovasturisztikai állomás-helyként is működött. Vezető tagja volt az MLTKSZ lovardaminósító bizottságának. 2004-től a lovastúra-vezetők és belovagló tanáráként tevékenykedett a szakemberképzésekben. Lovasedzőként 2006-ban végzett a Semmelweis Egyetem Sporttudományi Karán.

2008-ban a Lóska Ménes ménkarusszele tenyésztési nagydíjat nyert, melynek éllovasa volt.

Csapó Gábor munkáját kiváló pedagógiai érzék, alaposág és érzékenység jellemezte, amellyel pillanatok alatt felmérte a párosok igényeit, és az utat, amellyel a feladatok helyes végrehajtása felé vezette tanítványait. Különleges beleérző képességével, nyugodt kisugárzásával könnyedén megtalálta a hangot mindenkivel, a fiatal csikóktól kezdve a magasan képzett lovakig, a fiatal lovasoktól a tapasztaltabb korosztályig. Útmutatásainak, szakmai segítségének köszönhetően hamar érzékelhető lett a lovasok és lovak fejlődése, ami a versenyeredményekben is megnyilvánult. Szavait, érzékletes példáit, kreatív feladatait, eleganciáját és könnyedségét emlékeinkben őrizzük, és elhivatottan törekszünk arra, hogy szellemiségét az utókor továbbvigye.

Tanítványai hihetetlen edzői nyugalmára, lovas intelligenciájára és szakmai tudására emlékeznek, amit mindig át tudott adni a rábízott lovasoknak. Nagy műveltségű, sokoldalú, szépérezkű ember volt, a régi méneskarri tiszték megtestesítője.

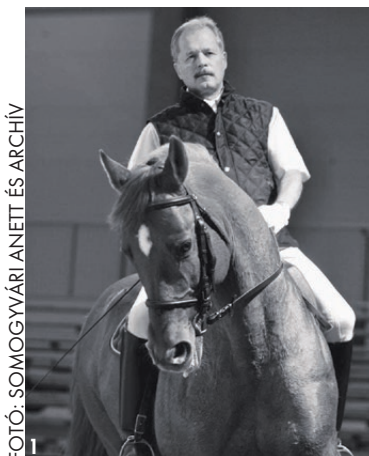
Bévárdi Szilárd és Károlyi Gábor (Digi TV)

A Digi TV közel egy évtizede meghatározó médiapartnere a Magyar Lovassport Szövetségnek. A legnépszerűbb szakágunk, a díjugratás életét karolta fel. Nemzetközi és Grand Prix versenyeknek, országos bajnokságoknak adott terjedelmes felületet, messzemenően figyelembe véve lovasvilágunk szakmai szempontjait.

A tévé képviseletében Bévárdi Szilárd és Károlyi Gábor részesültek a Magyar Lovassportért emlékéremben.

KÜLÖNDÍJAK

A 2020-as év során kiemelkedő teljesítményt nyújtott lovasainknak és lovas szakembereinknek különdíjakat osztott ki a szövetség.

vetség. Kihirdették az év edzőjét, az év szövetségi kapitányát, az év tenyésztőt, az év lovascsaládját, valamint az év loápolóját.

Az év edzője Pirik Zsolt lett, aki tanítványával egyedülálló sikerszériát ért el a 2020-as évben. Alasztics Aliz a csonka szezon ellenére a nemzeti versenyeken legyőzhetetlen volt, Grand Prix-fordulókat nyert, országos bajnoki címet szerzett, és győzelmeskedett a Hungarian Future Stars nagydíjban is. Európában egyetlen CSIO versenyt rendeztek, ahol az ifjúsági nagydíj első helyéért a magyar himnusz is eljátszotta.

Ezek az eredmények nem válhattak volna valóra egy kimagasló edzői munkásság nélkül, ezért lett a 2020-as év edzője Pirik Zsolt.

Az év szövetségi kapitányává Dallos Zsófiát választották. Több év munkája érett be 2020-ban, a korábbi válogatott és bajnok lovas ezúttal vezetőként is bizonyított. Az augusztusban, Pilisjászfalun megrendezett utánpótlás Európa-bajnokságon minden idők legeredményesebb magyar utánpótlás díjlovas eredménye született. A magyar gyermek válogatott (Kosztá Botond, Lőkös Lúcia, Solymosi Sára) minimális különbséggel lemaradva a dobogóról a negyedik helyen végzett, az egyéni döntőben Kosztá Botond 7., Lőkös Lúcia 12. helyet ért el. Hetedik lett junior csapatunk (Ambach Fanni, Felvinczi Lilla, Hoffer Hanna, Lázár Zsófia), Felvinczi Lilla és Ambach Fanni a top 25-ben zárt. Az U25-ös korosztályban Yom-Tov Jázmin a 10., Páchl Benedek a 13. helyet szerezte meg.

A magyar díjlovas fiatalokat Dallos Zsófia szövetségi kapitányként vezette.

Az év tenyésztője Nagy Antal lett. A kiskunhalasi lótenyésztő 2020-ban felért a csúcsra. Az általa tenyésztett, Mytos apaságú szürke Walter, Fazekas Istvánnal a nyergében a magyar díjugratósport egyik legmeghatározóbb párosa volt az elmúlt öt évben. A legutóbbi felnőtt fedett pályás döntőt ez a páros nyerte 2019-ben; ötszörös versenyeken képviselte hazánkat Lisszabonban és Athénban; majd 2020 szeptemberében öt nagyszerű pályát teljesítve bajnoki címre juttatta lovasát és tulajdonos tenyésztőjét.

Nagy Antal szorgalmas, lószertő ember, aki családjával együtt neveli a csikókat a Kiskunhalastól öt kilométerre lévő bázisán. Saját tenyésztésű lovaik hatalmas legelőn és karámokban nevelkednek, és egy kisebb pályán megkapják az alapkiképzést, ahonnan a Hirling József Lovasparkba, Fazekas István nyerge alá kerülnek. A jelen korban, amikor a ló- és lovasportban a külföldi lovak vannak többségben a startlistákon, példaértékű siker Walter és Nagy Antal története.

Az év lovascsaládja Tuska Pál és családja lett. **Tuska Pál**, a családfele a magyar lovasélet egyik meghatározó, sokoldalú személyisége, többszörös magyar bajnok, olimpikon, lótenyésztő szakmérnök, szakedző, egyetemi lovas tanár, aki több országos szakmai szervezetben, a Magyar Lovassport Szövetségben, a Magyar Olimpiai Bizottságban és a Lovastusa Szakágban is tevékenykedik. Felmenőinek köszönhetően – édesapja, id. Tuska Pál a Mezőhegyesi Méntelepen lovak mellett dogozott nyugdíjazásáig, loápolóként a müncheni és a moszkvai olimpiákon a magyar csapat tagjaként szerepelt – a katonai

lovashagyományok egyik utolsó hazai képviselője. A kiskunhalasi Határőr Lovasiskola utolsó parancsnokaként vonult nyugállományba őrnagyként, és a hazai lovassport meghatározó egyesületének, a Határőr Dózsa SE-nek az elnöke. Versenyzői pályafutásából kiemelendő, hogy lovastusában háromszor avatták felnőtt magyar bajnokká (1996, 2000, 2001), továbbá háromszor szerzett az országos bajnokságon bronz, és kétszer ezüstérmét. Részt vett két Eb-n (Achselschwang 1993, Róma 1995), két vb-n (Hága 1994, Róma 1998), egy katonai vb-n (Róma 1995), és az 1996-os atlantai olimpián képviselte Magyarországot. Díjugratásban 1974-ben vett részt az ifjúsági Európa-bajnokságon, 1978-ban a felnőtt magyar bajnokságot tagja volt. **Dr. Tuska Pál** állatorvos, Tuska Pál fia az Állatorvostudományi Egyetem Lógyógyászati tanszékének sebésze, rangos lovasversenyek felkért hivatalos állatorvosa. 1995 óta lova-

gol, a Határőr Dózsa SE versenyzője a lovastusa és díjugrató szakágakban. Lovastusában kétszer volt ifjúsági magyar bajnok (2001, 2002) és háromszor ifi ob-bronzérmes (1999, 2000, 2003), junior korosztályban pedig magyar bajnok lett 2007-ben. A felnőtt országos bajnokságot 2015-ben megnyerte, 2012-ben ezüst-, 2005-ben bronzérmes volt. Válogatottként részt vett négy ifjúsági és egy junior Eb-n. **Dr. Tuska Péter** ügyvéd, Tuska Pál másik fia 1998 óta lovagol, a Határőr Dózsa SE versenyzője szintén díjugratás és lovastusa szakágakban. Lovastusában ifjúsági korosztályban 2006-ban harmadik lett az országos bajnokságon, aztán juniorként két ezüstérmét szerzett (2007, 2008) és háromszor volt magyar bajnok (2009, 2010, 2011). A felnőtt országos bajnokságon 2016-ban bronz-, 2017-ben ezüstérmes lett. Több rangos nemzetközi lovastusaversenyen szerzett dobogós helyezéseket

- 1. Csapó Gábor posztumusz kapta meg a Magyar Lovassportért emlékérmét
- ! 2. Az év edzője Pirik Zsolt lett, aki tanítványával egyedülálló sikerszeriát ért el a 2020-as évben
- ! 3. Az év szövetségi kapitányává a magyar díjlovas fiatalokat vezető Dallos Zsófiát választották
- ! 4. Az év tenyésztője a kiskunhalasi Nagy Antal, Walter tenyésztője lett
- ! 5. Tarai Zsuzsa, az Alasztics Team lóápolója kapta a Best Groom díjat
- ! 6-8. Az év lovascsaládjá Tuska Pál és családja lett: balra id. Tuska Pál 80 éves korában feleségével Pirtón; fent Tuska Pál és két fia – balról dr. Tuska Péter, jobbról dr. Tuska Pál –; lent Krebs András

egyeniben, és ért el kiváló csapateredményeket. 2019-ben a németországi Luhmühlenben rendezett Eb-n az egyéni 46. helyen végzett. **Krebs András**, a Kincsem Park marketing- és kommunikációs vezetője, lótenyésztő szakmérnök, újságíró, pedagógus nagyapjának, id. Tuska Pálnak, és nagybátyjának, az olimpión Tuska Pálnak köszönheti, hogy a lovak mellett dolgozik több mint húsz éve. A galopp- és ügetősport, illetve a hozzá kapcsolódó kiemelt rendezvények főszervezője. Lovas havilapokban rendszeresen publikál. A Kincsem Park edukációs felelőse, az Alagi Zsókéiskola egyik alapítója, a Debreceni és a Testnevelési Egyetem óraadó tanára. A lóversenyfutatok, szakmai fórumok, árverések és bemutatók állandó kommentátora. A Nemzeti Vágta munkatársa. A Magyar Lovassport Szövetség a ló és lovasportban elért két évtizedes szakmai munkáját tavaly Lovassportért emlékéremmel ismerte el. A 2021-es, Kincsem parki rendezésű négyesfogathajtó Európa-bajnokság rendezőbizottságának a tagja. Végül, de nem utolsósorban **2020 kiváló lóápolójaként (Best Groom) Tarai Zsuzsa** kapta a szövetség elismerő oklevelét. Személye nélkül az Alasztics Team nagy sikereihez szükséges csapat nem állhatott volna össze. A versenyző és a lótulajdonos álmának nélkülözhetetlen segítője, hiszen a szeretett lovaik jólétéért, a kimagasló sportteljesítményért mindent megtesz. Alasztics Aliz 2020-ban mindent megnyert, amit a díjugratás élsportjában lehet, ebben Tarai Zsuzsa elhivatottságának is szerepe volt.

Pegasus

MÉNSZEMLEK MSLT MÉNVIZSGA

egy bíró szemszögéből

A tenyésztés céltudatos emberi tevékenység, ami a tenyészállatok kiválasztásával kezdődik – ez járt a fejemben a cikk megírása előtt közvetlenül, amikor egy tenyésztőtársamnál éppen kedvenc tenyészkancaja ellésének levezénylésében vehettem részt. A termékenyítéstől számítva sok idő eltelik, mire elérkezik a várva várt pillanat, vagyis a csikó születése. A kancát tenyészkonkúcióban kell tartani, fokozottan figyelni kell a takarmányozásra, mozgatásra, állategészségügyi és higiéniai szabályok betartására. Megannyi rizikó és izgalom övezi az ellés pillanatát. Mikor már letisztult minden, azon vesszük észre magunkat, hogy a boxra támaszkodva csodáljuk a jövő reménységét, és beleképzelünk mindent, ami céljaink között szerepel. Sokan úgy gondolják, hogy a nehezen túl vagyunk. Most már megy minden magától... Pedig ez egyáltalán nem így van. Kiábrándító adat, de a genetika „csak” 30 százalék, a fennmaradó 70 százalék a környezeti tényezőkön múlik. Tehát nagyon fontos a csikók megfelelő felnevelése, azok képzése. Itt az első megfogástól, a körmölésen, takarmányozáson át a ménszemlére való felvezetésig, a szabadonugró gyakorlásáig minden egyes momentumra fokozottan figyelni kell. Három éven át minden egyes napon figyelni és dolgozni kell!

Bevezetőmet nem hiába kezdtem ezzel a kis kitéréssel. Sajnos egy ítéző dédelgetett álmokat erősít meg vagy tör porrá rövid idő alatt. Ez a ménszemle. Fokozott feszültség érezhető a levegőben. Vajon jól látják-e a bírók az én lovatam? Jól sikerül-e a bemutató a lovalammal? Vajon megfelelő lesz-e a hely arra, hogy a lovatam bemutatthassam? Ehhez hasonló gondolatok szoktak tenyésztőink fejében megfogalmazódni.

A ménkörung minden év elején a Nemzeti Lovardában kerül megrendezésre, ami kítő nő helyszínt biztosít a lovaseseményeknek. Tavaly már elkezdődött az ún. előszelekció, ami azt jelenti, hogy a méneknek egy előválogatáson kell részt venniük, hogy bekerülhessenek a „döntőbe”. Az előszelekciót értelemszerűen a körung előtt tartjuk, általában három helyszínen. Ennek a lépcsőnek igazából a legfőbb oka, hogy a tulajdonosok már korábban elkezdjenek készülni az

■ No Question (Reserve Champion)

általuk nevezett ménekkel a rendezvényre. Pár esetben tapasztaltuk az évek során, hogy nem feltétlenül azért esett ki valamelyik mén a szűrőkön és nem kapott engedélyt, mert nem volt meg benne a megfelelő potenciál, hanem egyszerűen a képzés hiánya miatt nem tudta az elvártaikat megfelelően prezentálni. Az előválogató lehetősé-

„Sajnos egy ítéskor dédelgetett álmokat erősít meg vagy tör porrá rövid idő alatt”

get ad arra, hogy a tulajdonosok lovaikat idegen környezetben is szoktathassák a feladatokhoz, illetve kedvezményes állatorvosi vizsgálatot kérjenek, ami a ménvizsga egyik alapvető feltétele. Ezek a helyszíneken történik az egyedi azonosítás, a mérfelvétel, a kondíció- és felkészítési szemle. Azok a lovak, melyek durva küllemi hibáktól mentesek és egészségügyi státuszuk le-

hetővé teszi, továbbjuthatnak a kiemelt rendezvényre.

Jelentkezőből nem volt hiány az eseményen, 54 mén jutott be a döntőbe. Sajnos a koronavírus-helyzet úgy hozta, hogy zárt kapus eseményt kellett szerveznünk. Csak a tulajdonosok, valamint a felvezetők vehettek részt az eseményen, melyet szigorú szabályok betartása mellett kellett lebonyolítanunk. Ahogy eddig is, most is figyelünk a megjelenésre. A Riderline és a ClipMyHorse közvetítette az eseményt a helyszínről, honlapunkon és a közösségi médiában pedig naprakész tájékoztatást kaptak az érdeklődők.

Második éve született meg az az elnökségi döntés, hogy a hazai tenyésztőket hozzuk minél jobban előtérbe. Ezért csak a magyar tenyésztésű ménnek versenghetnek a Champion és a Reserve Champion címért. 22 hazai tenyésztésű ló közül a reflektorfény idén a tápiósági istállóra került, Molnár Bálint tenyésztő és tulajdonos Casanova MT (Cassilano × Boris Du Melnire) nevű sárga ménje kapta a legnagyobb kiüntetést. A

- 1. Casanova MT (Champion)
- 2. Kanato IC | 3. Lord Carte | 4. El Chesall
- 5. Colleoni | 6. Albanese
- 7. Cornet's Blue SZ (Ambassador)
- 8. No Question

Magyarországon született, Quimby nevű fedezőmén, aki korábban levezgázott az MSLT ménkörungján, már Amerikában, hunter versenyeken viszi a jó hírnevét országunknak. Nemcsak eredményeiben, de utódaiban is bizonyított. A Reserve Champion ugyanis csikója, No Question lett Nagyházi Júlia tenyészetéből.

Olyan lovak is érkeztek az eseményre, melyek már külföldi engedéllyel rendelkeznek. A tenyésztési szabályzat alapján ezeknek automatikusan jár a fedeztetési engedély, ennek ellenére voltak tulajdonosok, akik neveztek és színesítették, népszerűsítették a ménpalettát. Az Ambassador, azaz nagykövet elismerést a külföldi tenyésztésű, legjobbnak ítélt lovak kapják. A legkiemelkedőbb külföldi ló címet Cornet's Blue SZ (Cornet Obolensky × Chacco Blue) kapta. A Horses For Sale Kft. tulajdonában álló mén kimagasló ugrótehetségével vívta ki az elismerést. Nagykövet kategóriában díjazásra került Chico B Z (Chacoon Blue × Tolan R), mely lovat Fábíáncsics Gábor és Szentirmai Ferenc készítették fel és hozták el a rendezvényre. A kiegyensúlyozott, modern típusú mén nagyon könnyedén vette az akadályokat. Sokan érdeklődve teszik fel a kérdést, hogy mi alapján születik meg a döntés. Nyilván vannak kritikusok, vagy összetört szívű tulajdonosok, akik nem értenek egyet a döntésekkel. Higgye el mindenki, nem könnyű meghozni a döntést. Főleg nem könnyű közölni a nem várt eredményeket. Fontos megjegyezni, hogy a küllemi bírálatnál a ló egészét kell néznünk. Nem szabad egy-egy hibánál fennakadni, főleg nem szabad hibakeresésbe bonyolódni. Ha hibákat észlelünk, meg kell tudnunk ítélni, hogy mennyire súlyosak, mennyire fognak kihatni a ló későbbi pályafutására, és vannak bizonyos tulajdonságok, melyek jól vagy kevésbé jól öröklődnek, ezeket is figyelembe kell venni. Nagyon fontos az összbemérés, ahogy megjelenik a ló előttünk, ahogy viselkedik, nézzük a reakcióit. Többször, többféle situációban találko-

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANÉT

- 1. Balous Conchetto SH | 2. Görgöy
- 3. Meru | 4. Cornet's Blue SZ
- 5. Chico B Z (Ambassador) | 6. Commi
- 7. Chactolino SZ | 8. Casanova MT kapta a Champion ménnek járó elismerést
- 9. Chico B Z az eredményhirdetésen
- 10. Reserve Championná No Questiont választották

zunk a bemutatott lovakkal. Így azt is mérlegelni tudjuk, hogy a hozzáállása milyen irányban változik a napok folyamán. Meg kell tudni ítélni, hogy a mén az ugrófolyosóban mennyire figyelmes, hogy használja magát, milyen képességekkel rendelkezik. Fontos figyelembe venni, hogy mennyire van felkészítve vagy túlkészítve. Mindezeket a szempontokat összegezzük, és így alakul ki egy értékelés. Háromféle ménstátusz létezik a szabályok értelmében. A célpárosítás, a korlátozott engedély, és a nyilvános engedély. Továbbá van arra is lehetőség, hogy a tenyésztő saját állományában egy-két kanca fedeztetésére kipróbálhassa a saját ménjét akkor is, ha nem kapott engedélyt. A méneket, melyek a vizsgán korábban részt vettek, figyelemmel kísérjük. A bírálóbizottság elnökével a tavalyi évben 180 mén státuszát ellenőriztük, ez azt jelenti, hogy megnéztük versenyeredményeiket és tenyésztési produktumukat. Öt mén esetében kellett a korábbi bírói döntésen változtatni, mert mondjuk bebizonyította, hogy jobb a vizsgán kapott értékelésnél, de volt olyan egyed is, amelyik nem tudta hozni a kívánt teljesítményt. Tehát azoknak a lovaknak, akik most nem kaptak nyilvános engedélyt, lehetőségük van a sportban bizonyítani, vagy a következő évben újra megmérkőzni, és felülni a bírói ítéletet.

Minden egyes résztvevőnek külön megköszönöm, hogy fegyelmezetten, sportolóhoz méltóan viselkedve, lovait megfelelő minőségben és állapotban bemutatva megtisztelték az MSLT Tenyésztők Hétvégéjét. A szervezőknek, az esemény lebonyolításában részt vevőknek külön köszönettel tartozunk, hogy ebben a megváltozott időszakban is helytálltak, és a rájuk nehezedő feladatokat maximálisan ellátták a rendezvény sikeressége érdekében. Remélem, jövőre nagyobb létszámban ugyanitt találkozhatunk.

Pataki Gergely
tenyésztésvezető, MSLT

Így készülünk mi...

Távlovasaink újult erővel kezdtek neki a 2021-nek, szinte mindenki bizakodva és várakozva tekint az új esztendőre. Több távlovast, távlovas csapatot és távhajtót kértem meg, hogy mondják el, miként készülnek az idei szezonra lovaikkal, milyen edzémódszert, milyen takarmányt használnak és mit várnak a 2021-es évtől. Köszönöm mindenkinek, aki megosztotta ezeket a hasznos információkat, és segített egy kis betekintést nyújtani a távlovas berkekben élők napjaiba. A márciusi Pegazusban Feketéné Wachtler Katalin, Kapoli István, a Török család, Szösz Leticia és Szösz Csenge, valamint Peter Kulier szólaltak meg, most a második részt olvashatják.

DR. VARGA KATALIN

(Bános Lovastanya)

A mi felkészülésünket, mint mostanában az élet minden területét, a Covid határozza meg. Aki lovaikkal dolgozik, annak „normál” éveken is fel kell készülnie arra, hogy a terveit állandóan változtatnia kell. De most, 2021 elején még az is csoda, ha össze tudunk hozni egy tervet, ami természetesen majd változik. Az FEI-versenynaptárban mindenesetre már számos ver-

senyt látni, és a magyar versenynaptár is elkészült, így valamire talán már el tudunk kezdeni készülni. A levegőben viszont folyamatosan benne van, hogy vagy a verseny marad el, vagy a versenyző kerül karanténba, legrosszabb esetben meg is betegszik. A lovak esetében ez a bizonytalanság különösen nehezen kezelhető, mert az edzések, minősítések, útitervek, a formaidőzítés vagy a patkolás nem biztos, hogy olyan könnyen és állandóan változtatható tényezők.

Nehezíti még idén a lovasok dolgát, hogy a 2020. január elsején életbe lépett FEI-szabályok szigorítják a minősülést, és a 2020-as évben nem nagyon volt lehetőség a megkövetelt plusz minősítőversenyek teljesítésére.

Mindezen bizonytalanságok és nehézségek miatt nálunk a tél sok lépésmunkával, izomerősítő mászatásokkal, rengeteg fedelesben töltött idomítóedzéssel, csikóbelovaglással telt. De be kell vallanunk, hogy december végére már mindenki igényelte a kihívást, a keményebb munkát.

Végül mi is úgy döntöttünk, hogy ha török, ha szakad, elkezdünk készülni. Kinéztünk egy egycsillagos nemzetközi versenyt, amivel egy időben nemzetit is rendeznek, és reméljük, eljutunk oda. Ha nem, akkor a néhány héttel későbbi versenyekkel próbálkozunk. A magyar versenyek kicsit később kezdődnek, azokra elsősorban junior versenyzőink és kezdő lovaink készülnek. Ők február elején, közepén kezdenek intenzívebb edzéseket végezni.

Reméljük, hogy a szezon nagy része már vírusmentes, nyugodt körülmények között zajlik majd.

A TÓTH MÉNES CSAPATA

Az idei versenyszezonra öt lóval készülünk. Mindegyik megkezdte már a minősülését a minősülési és az újoncrendszerben

- 1. Dr. Varga Katalin kislányával
- 2. Tóth József Kenitra csapata
- 3. Edzésen a Pegazus csapat

az előző években; kezdő, fiatal lovat valószínűleg nem indítunk ebben az évben. Sajnos a vírushelyzet miatt nehéz az edzéstervet megcsinálni a lovainknak, mivel nem tudjuk pontosan, mikor lesznek ismét versenyek, amelyeket valójában meg is rendeznek, és nem törlik őket, mint nagyon sokat a tavalyi évben. Az időjárás sem kedvez a felkészülésnek, de próbálunk minden alkalmat kihasználni a lovaglásra, amikor a talaj minősége engedi. Minden egyes lovunk megtesz a járatógépben napi 7-10 kilométert a téli pihenőidő alatt is, függetlenül attól, hogy mennyit lovagolunk velük – utóbbi nyilván attól függ, milyen távot, teljesítményt szeretnénk kérni tőlük a versenyszezonban. Legtöbbjük megy fogatban is, amit szintén beépítünk az edzéstervükbe. A téli pihenőidő után nemcsak mi várjuk már az ideai versenyszezont, de a lovak is.

MARCSÓ ZSÓFIA

(Pegazus csapat - Lukács Máté, Marcsó Zsófia, Pék Lili, Schweitzer Kevin, Takács Marcell)

A tavalyi évben elért csapateredményünk alighanem mind az ötünket egy kicsit azért meglepte. Amikor egy éve ilyenkor össze-szerveződöttünk, semmi taktikai megfontolásunk nem volt, csupán baráti alapon választottuk egymást, így tényleg külön örömet jelentett számunkra, hogy még egy

ilyen kaotikus évben is sikerült a harmadik helyezést megszereznünk a csapatbajnokságban, így nem is volt kérdés, hogy a 2021-es évben együtt maradunk-e.

Kevin erre az évre tervezi, hogy a nemzeti minősülését befejezi a lovával, valamint szeretne pár külföldi versenyt is beiktatni edzésekppen, majd ezt követően szeretnének a nemzetközi versenyek világával is megismerkedni.

Lili minden évben ír egy listát, hogy milyen eredményeket szeretne megvalósítani a

távlovaglásban a csapattal, de most megfogadta, hogy ez az év a spontaneitás éve lesz. Semmilyen elvárása nincsen a lovával és magával szemben 2021-ben, már csak azért sem, mert Zarib idén tölti a 16. életévét. Bármilyen célt elérnek, azt ajándéknak fogják fel ebben a képlékeny időszakban. Viszont ha a lehetőség adott lesz, akkor Lili az új versenyhelyszínekre koncentrálna itthon, hogy új tájakat, környezetet ismerhessen meg az országon belül.

Marcellnak nagy tervei vannak a jövőt illetően, mindenféleképpen szeretne még egy 40 kilométeres minősítőversenyt, ami kellei fog majd a 80 kilométeres távjuk teljesítéséhez, hogy annak neki tudjanak vágni. Mivel a járvány miatt elég sok verseny elmaradt, így a ló kondíciójára nem figyelt oda annyira, mint versenyidőszakban, de már kora tavasszal nagy kedvvel kezd neki a versenyekre való felkészülésnek, és természetesen ekkor már odafigyel lova, Batu étrendjére, hogy mit is kaphat vagy vihet be a szervezetébe. Hétről hétre egyre jobb fizikummal fognak rendelkezni, és akkor már csak kitartás kell mindkettőjük részéről, de úgy érzi, hogy vannak olyan kapcsolatban a lovával két év után, hogy ezt már meg tudják oldani.

„Bármilyen célt elérnek,
azt ajándéknak fogják fel
ebben a képlékeny
időszakban”

Mi Mátéval a tavalyi bizonytalan év után nagyokat még nem merünk tervezni, de mindenképpen szeretnénk a két nemzetközissel feljebb lépni a versenyeket illetően. Van egy fiatalunk, akivel szeretnénk a nemzeti minősülést befejezni a hazai nemzetközi verseny előtt, hogy ott rajthoz tudjunk vele állni, valamint van négy kancánk, akik az ideai évben kezdik meg a minősüléseket két újonc lovasunkkal.

Reméljük, idén még több versenyre sikerül eljutnia mindegyikünknek, és hasonló eredmények örvendhetünk év végén.

GOSZTOLAI ZSANETT

(a Rencsár Ménes versenyzője)

Idén lesz tíz éve, hogy a Rencsár Ménesnél lovagolok. Ebből nyolc éve veszek részt a Magyar Távlovagló és Távhajtó Szakág versenyein, és az utóbbi években különböző külföldi versenyeken is indultam. Jelenleg is a belovaglás előtt álló csikókkal és a versenyzőkkel foglalkozom.

Célunk a csapattal a minél hosszabb távú nemzetközi versenyeken való részvétel, valamint, hogy minél több fiatal lovat indíthassunk el a minősülés útján. Az idei évben, ha minden jól megy, akkor 11 fiatal lovat szeretnénk távlovaglóversenyeken kipróbálni.

A hosszútávon már bizonyított (CEI2*) Shagya Bia és Shagya Eliza nevű lovakkal elsődleges cél, hogy magasabb szinten is ki tudjuk őket próbálni az idei évben. Reménykedünk benne, hogy áprilisban már tudnak versenyeket rendezni a szervezők, így velük elkezdtük a felkészülést. Szeretnénk elindítani a nemzeti minősülést sikeresen befejező lovakat a nemzetközi versenyeken is ebben a szezonban.

Reméljük, hogy az idei évben több fordulóból áll majd a bajnokság, hogy minél több versenyre minél több lovat el tudjunk vinni. Bár a hazai versenyeken a 2020-as szezonban is minimum hat lóval képviseltük a Rencsár Ménest.

■ 1. A Rencsár Ménes lovasai | 2. A BB Arabians csapata

Ezúton is szeretném megköszönni Rencsár Kálmánnak, hogy a lovaival versenyezhetek.

B. B. ARABIANS CSAPAT

A Bartos Dezső tréner által összefogott és vezetett csapatunk tagjai Bartos Petra és Sólya, Wetzel Dorka és Szelid, Bors Margaréta és Csillag, dr. Saufert Gyula és Tarek, valamint Kormos Ferenc és Varázsló Formás.

Bartos Petra lovának még hátravan egy 80 kilométeres minősülés, ezután indul a hosszútávú bajnokságban, de tervben van egy nemzetközi 100 kilométeres verseny

teljesítése is a versenyidény vége felé. Wetzel Dorka és Bors Margaréta minősülni szeretnének lovaikkal, dr. Saufert Gyula pedig fiatal lovát vezet be a szakági versenyzésbe. Kormos Ferenc a már rutinos Varázslóval a hosszútávú bajnokságban folytatja.

Lovaink komfortját többhektáros legelőkön, ménesi rideg, illetve félrideg tartásban biztosítjuk. Fiatal lovaink indítását, képzett lovaink fejlesztését, a velük való kiváló partneri kapcsolatot a funkcionális, természetes lóképzés és a klasszikus idomítás „cross over” módszerével végezzük, ehhez körkarámok, lovaspályák a Bartos, illetve a Tóth-Kormos lovastanyákon egyaránt megtalálhatók. Csapatunk ideális helyen, a Pilis hegység lábánál készül. A domborzati viszonyok és a szinte alsó-alpesi természeti adottságok garantálják, hogy bármilyen időjárásban találunk lovaglásra alkalmas területet. Éppúgy rendelkezésünkre állnak óriási füves mezők az idomításra, ahogy minőségi, de lovaink lábát a keménységhez is szoktató földutak a hosszú ügetés- és vágtamunkákra, de vannak füves dombok, mászatók és komoly hegyi emelkedők is szív-, tüdő- és izomfejlesztésre. Könnyű mezei, agyagos és köves talajhoz, valamint aszfalthoz egyaránt adaptáljuk lovaink patáját. Felkészítő munkánk tervszerűsége és rendszeresége miatt lovaink lendületesen fejlődnek, így készülve a 2021-es évre.

Összeállította: Ballabás Kata

EDZŐTÁBOR ONLINE

Más években a március már a versenyekre készülésről, a véghajráról szól. Idén már tudtuk, nincs hova kapkodni, a súlyosbodó koronahelyzet, és az időközben beütő herpeszkrach miatt végül is lassan teljesen ellehetetlenül minden megmozdulás szakágunkban. Ebből kínált egy kis kiutat az az online edzőtábor, amit a világbajnokságra készülő felnőtt, valamint szintén világbajnokság előtt álló junior versenyzőinknek tartott Stefan Csandl elismert osztrák lovastornász, bíró.

Néhány évvel ezelőtt már volt szerencsénk együtt dolgozni Stefannal, így pontosan tudtuk, mire számítsunk tőle. Mindannyiunk számára kérdés volt ezzel együtt, hogy mennyire működik majd a dolog online? Eredetileg a résztvevők mindannyian Kaposváron gyűltek volna össze,

résztvevők. Kiemelkedően jó véleménnyel volt a felnőtt női versenyzőről, Németh Blankáról, aki szerinte top 5 lovastornász, vele innentől folyamatos munkát kezd meg a világbajnokságig hátralévő időszakban. Másik reménységünk, Bence Balázs ezúttal nem tudott részt venni a táborban, hiszen

szeretné folytatni a munkát különböző gyakorisággal a világversenyekig. Azt, hogy mikor kezdődhetnek majd el a versenyek, még nem tudjuk, de sajnos nincs könnyű helyzetben ez a sok gyerekkel dolgozó szakág. Zárt kapuk mögött, kísérő szülők nélkül szinte megoldhatatlan a futó-

FOTÓ: VILÁNYI KRISZTINA

■ Szabó Nikolett és Jakab Liza, a BLK felnőtt párosa

viszont a járványhelyzet miatt jobbnak láttuk, ha mindenki saját helyszínén csatlakozik majd be a Zoomon keresztül. Így a résztvevőknek lehetőségük volt eldönteni, bemutatják-e tudásukat lovon is, vagy csak a műlovon dolgoznak.

Stefan remekül vette az akadályokat, és egy-két technikai zökkenő ellenére végül is sikeres hétvégét tudhattak maguk mögött a

nemrég esett át a Covid-fertőzésen, de szerencsére jól van, és rövidesen ő is visszakapcsolódhat a felkészülésbe. A válogatott többi tagjáról elmondta, hogy elsősorban a kötelező gyakorlatokban kell fejlődniük ahhoz, hogy az élmézőnybe kerülhessenek, kúrjuk és annak nehézsége megfelelő szintű. Kiemelte, hogy minden résztvevő hozzáállásával elégedett volt, így mindenkiel

szárazó edzők számára a gyerekek koordinálása a versenynap folyamán, és persze a járványügyi előírásokat is nehéz betartani az egymást hónapok óta nem látó barátnők között. Így a start még biztosan várat magára, reméljük, a nyár ismét hoz majd enyhülést és versenyeket számunkra.

Villányi Krisztina

FOGAT hírek

A NAGY VISSZATÉRŐK

„Ringbe szállt”, azaz ismét fogatra ült a világbajnok Nagy Tibor, illetve Váczi István. A felsőlajosi Húskirály Lovasudvar SE fogathajtó világbajnokát, Nagy Tibort nem kell olvasóinknak bemutatni, hisz több mint húsz éve kötelezte el magát a fogathajtó-sporttal. Neve ismerősen cseng itthon és külföldön egyaránt. Az elmúlt két évtized alatt nyert magyar bajnokságot, magyar hajtóderbyt, tagja volt 2013-ban a csapatvilágbajnokságot nyert magyar triónak (Lázár Vilmos, Lázár Zoltán, Nagy Tibor).

Minden jól kezdődött és folytatódott, majd pályafutása során az első nagy törést a 2015-ös év jelentette, akkor már világbajnokként.

Így van, 2015-ben a fertőző kevésvérűség-járvány kapcsán sajnos nem tudtunk részt venni a fábiánsebestyeni világbajnokságon. Reményeink szerint itt tudtuk volna a csúcsra vinni a 2013-as világbajnokságot megnyert fogatunkat a legendás Ciprussal és Dáriusszal. Sok nagy versenyt megélt világbajnok lovaink emlékére a lovasparkban felállított emlékhelyen őrizzük. A következő két évben, 2016-ban és 2017-ben fiatal, saját tenyésztésű lovainkkal próbálkoztunk,

FOTÓ: VIDA-SZÜCS ISTVÁN

de tőlük még nem volt reális elvárás a nemzetközi versenyzés. Az ezt követő két és fél évben a világbajnok Hölle Martin csapatát erősítettük a hollandiai Riant istállóban. Nagyon sokat tanultunk Martin mellett. Mai napig számíthatunk egymásra a kialakult jó barátság jegyében.

A másik nagy törést a 2020-as év jelentette.

Valóban, édesapám váratlan halála alaposan átrendezte életünket, próbálkoztunk és próbálkozom talpra állni, talpon maradni. Nélküle nagyon nehéz, de az általa megkezdett úton továbbvisszük a lángot. Nem volt könnyű év a 2020-as. Rádai János támogatásával el tudtam indulni egy-két hazai rendezésű versenyen, de ez a próbálkozás ti-

szavirág-életűnek bizonyult. Jött ez a vírushelyzet, ami alaposan felbolygatott mindent.

2021 első hónapjában viszont derült égből a villámcsapásként jött a hír, újra bakon a világbajnok.

Így is lehet fogalmazni, 2021-ben kaptunk egy váratlan felkérést Kiss Róberttől, hogy versenyezzek a képen látható, saját fogatával. Nagy örömmel tölt el, hogy Robi ránk gondolt és bizalmat szavazott nekünk. Nem kell őt bemutatni a szakmának, a mélykúti nemzetközi versenyek szervezője és kiváló fogathajtó-versenyző. Jelenleg hat lóval készülünk az idei év hazai versenyeire. Edzőm újra id. Bozsik József lesz, nagy örömmel. Reméljük, hogy sikerül újra jó eredményeket produkálni. Mint említettem, 2020 áprilisában a csapatfőnököt, apát elvesztettük tragikus hirtelenséggel, ebben az évben főként neki szeretnék bizonyítani. Céлом, hogy a kettesfogathajtó világbajnokságra utazó magyar keretbe bekerüljek. Időarányosan jól állunk a felkészüléssel, de majd éles versenyen derül ki, mire leszünk képesek – mi is és a lovaink is.

A másik nagy visszatérő Váczi István. Több mint másfél évtizedes sikeres pályafutása során dolgozott Vincze Tamással, majd Blidár Jánossal egy évtizeden át. 2016-ban, a Bredában rendezett világbajnokság után tört meg a pályafutása, de 2020 év elején új fejezet kezdődött: Blidár János, a CRM Kft. ügyvezetője, és Cseri Dávid, az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad vezetője megállapodást kötött, és az idén Budapesten rendezendő négyesfogathajtó Európa-bajnokságra a válogatott hajtó vállalta a felkészülést, illetve a ménesgazdaság lipicai tenyésztéséből kapott hét fiatal ló felkészítését.

Nehéz vagy könnyű döntés volt visszaülni három év kihagyás után?

Valójában nagy kihívásnak éreztem és érzem a felkérést, amit nem lehetett visszautasítani. Indultam már hazai rendezésű Európa-bajnokságon 2013-ban Izsákon. Mit mondjak, felejtethetetlen élmény volt hazai

NAGY TIBOR

(Húskirály Lovasudvar SE, Felsőlajos)

1990-ben született, és fiatalon, 2000-ban ült először bakra. Utána 15 éven át töretlen volt a fejlődése apja és a család támogatásával.

Volt csapatvilágbajnok, kétszeres magyar bajnok, megnyerte a Duna-Alpesi kupát, kétszer a magyar hajtóderbyt.

Három világbajnokságon szerepelt: 2011-ben a franciaországi Contyban (egyéni 7., csapatban 4.), 2013-ban a szlovákiai Kistapolcsányban (egyéni 5., csapatban világbajnok), valamint 2017-ben a szlovéniai Lipicán.

Ismert edzőktől tanulta a szakma fortélyait, Józsa Vendel, Bárdos György, Nyúl Zoltán, Fülöp Sándor és id. Bozsik József voltak részesei sikeres pályafutásának.

Fogatának tulajdonosa Kiss Róbert, segédhajtói 2021-ben Pluzsár Emese és Kiss Róbert.

MOSTANTÓL MAGYAR SZÍNEKBEN

Március első napjaiban letette magyar állampolgári esküjét a 2011 óta Magyarországon élő észt Pille-Riin Roosileht, aki a Kisbéri id. Jámbor Vilmos SE színeiben versenyzőként, edzőként dolgozik, sőt ma már a cég és az SE ügyvezetésében is rész vesz – adta hírül Jámbor Vilmos.

Évek óta dédelgetett terve volt, hogy végleg itt települ le, leteszi a magyar állampolgári esküjét és felveszi a magyar állampolgárságot. Vida József, a Bicskei Fogathajtó Szabadegyetem vezetője és Szabó László, Bugac polgármestere volt segítője ebben a kérdésben Pille-Riin Roosilehtnek. Amikor Magyarországra került, Udvari Zoltán mellett dolgozott, a Szilvásváradról Kisbérre került lipicai lovak felkészítésében működött közre – futószáraztatott, nyereg alatt dolgozott velük, és istálló munkákat is végzett 8-10 lónál rendszeresen. Észt színekben ott volt a 2013-ban Szilvásváradon rendezett korosztályos póni Európa-bajnokságon, majd 2015-ben

Bredában a póni világbajnokságon póni egyessel szerepelt, és két egyesfogathajtó világbajnokságon, 2014-ben Izsákon, majd 2016-ban Piberben is Észtországot képviselte. 2019-ben a Kisbéren rendezett pónifogathajtó világbajnokságon kettes fogat kategóriában indult, a díjhajtás és az akadályhajtás volt az erőssége. Felkészülését Claudio Fumagalli segítette Hollandiában, a Riant istállónál. Dolgozott és együtt készült Hölle Martinnal, Bram Chardonnal. A korábbi években versenyzett póni egyes, kettes, és nagy egyes fogat kategóriában. Amikor 2013-ban Kisbérre került Hölle Martin póni négyes fogata, a 2013-as, 2019-es világbajnokságra Jámbor Vilmos fogatának felkészítésében segített, ő pedig póni kettes és nagy egyes fogat kategóriákban versenyzett. 2020-ban edzőként a korosztályos pónifogathajtók felkészítésében kapott megbízatást a Bicskei Fogathajtó Szabadegyetem keretében. Mindennapos

■ Pille-Riin Roosileht állampolgári esküjét követően Vida József és Szabó László társaságában

munkát jelent számára a kisbéri lovasudvarban rendelkezésére álló saját hét ló edzésben tartása, versenyekre való felkészítése és versenyztetése, a mindennapokban 27 ló és 8-10 fiatal hajtó, lovas van irányítása alatt. Nem titkolt terve között szerepel, hogy a 2023-ban rendezendő kettesfogathajtó világbajnokságon magyar színekben induljon.

VÁCZI ISTVÁN

(Szilvásvárad Lovassport Klub Egyesület)

1968-ban született, 1998-tól tagja a magyar négyesfogathajtó válogatottnak. Négy világbajnokságon (2000, 2002, 2012, 2016) és egy Európa-bajnokságon (2013) szerepelt, Aachenben öt alkalommal állt rajthoz.

Csapatban kétszer volt magyar bajnok (2002, 2004), egyéniben ezüst- és bronzérmert szerzett, illetve 2011-ben megnyerte a magyar hajtóderbyt.

Segédhajtói Szombati Sándor, Karli Sootebou és Nagy László.

Támogatói a CRM Kft., az Aranyló Pihenőpark, Blidár János és családja, valamint az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad.

közönség előtt hajtani. Az pedig nagyon megtisztelő, hogy az 50 évvel ezelőtti sikeres első négyesfogathajtó Európa-bajnokság helyszínén állhatok starthoz a szeptemberi, budapesti Európa-bajnokságon.

Hogy telt a 2020-as év?

Munkával, és jelenleg ott tartunk, hogy magam is kíváncsian várom az idénnyitó jászkarajenői versenyt. Az is igaz, hogy az elmúlt évben is terveztünk néhány hazai versenyt, és külföldön is szeretnénk volna a fogatot bemutatni, de a vírushelyzet alaposan átírta terveinket. Itt Hetényegyházán az Aranyló Parkban ideálisak a körülmények a lovak tartására, felkészítésére, és a téli alapozómunkát sem nehezítette az időjárás szerencsénkre.

Mivel lenne elégedett?

Elsősorban azzal, ha az élet visszakerülne a régi kerékvágásba, mert a versenyek közönség nélkül nem nagyon adnak maradandó emlékeket. Bizakodó vagyok, bízom az elvégzett munkában, és bízom lovaimban. Hogy mindez mire lesz elegendő, ki fog derülni az éles versenyeken és az Európa-bajnokságon szeptemberben.

SZOKATLAN VERSENYszezon, TRAGIKUS ÉV VÉGE

RÉSZLET A SZAKÁGI ÉVES BESZÁMOLÓBÓL

A 2020-as versenyév hagyományaink szerint a közgyűlésünkkel indult, majd eddig még nem tapasztalt karanténidőszak következett, mely felborította az élet minden területét, vele együtt a magyar fogathajtók életét is. A járványhelyzet miatti tavaszi és őszi korlátozás teljesen átírta a megszokott versenyszezont. A rövid és nagyon szabályozott évadról nehéz beszámolni, mert a történések és a statisztikai adatok igazán semmihez sem hasonlíthatók, nem vehetők össze az elmúlt évek adataival. Versenyek maradtak el külföldön és itthon is. A nyár során rövid időszak állt rendelkezésre hajtóinknak, versenyrendezőinknek a felkészülésre és a rendezvények szervezésére.

Az év vége ráadásul tragikusan végződött a fogathajtó társadalom számára, elhunyt elnökünk, Mondok József.

KIEMELT EREDMÉNYEK

A szezon során egyetlen világbajnokságot tartottak meg, az FEI egyesfogathajtó világbajnokságot október 21–26. között a franciaországi Pauban. A nem mindennapi körülmények ellenére négyen vállalták a megmérettetést, Demkó Zsolt, Kun Andrea, Lantos Gábor és Pál István Zoltán. A legjobb ma-

gyar egyéni eredményt 49 résztvevő hajtóból Lantos Gábor szerezte meg, a 30. helyen zárt. 13 nemzet csapata között a magyar válogatott a 10. helyezett lett, Demkó Zsolt, Kun Andrea, Lantos Gábor összeállításban (szövetségi kapitány: Némedi István). A 2020/2021-es FEI fedett pályás világkupa-sorozat top 10 hajtója közé újra bekerült Dobrovitz József, de sajnos a sorozat a világbajnokság miatt elmaradt.

SZERVEZETI ÉLET

174 egyesület foglalkozott a 2020-as évben fogathajtással, négyvel kevesebb, mint az előző évben. Az aktív versenyzői létszám 442 fő volt. Ebből 66 ifjúsági korcsoportos hajtó, míg 376 felnőtt korú verseny-

ző. Az országban kialakult veszélyhelyzet magával hozta a szabadtéri versenyszezont késői indulását, melynek a CAN-C kategóriás versenyzők voltak leginkább a vesztesei, így az aktív versenyzői létszám (130 fő) csökkenése is ennek tudható be.

A licenct váltott hajtók száma magasabb, 526 fő, mint az aktív versenyzők száma, ami érdekes, mert ez azt jelenti, hogy nem indul minden licenccel rendelkező hajtó a versenyeken. Ez évek óta tendencia, nem 2020-as jelenség.

A kiváltott lólicenck száma 369 ló és 38 póni, összesen 407 (a 2019-es év során 493 lovat regisztráltak szakágunkban). Az CAN-A és CAN-B kategóriás fogathajtóversenyeken részt vevő lovak száma 275 volt. Szakágunkban sem a CAN-C kategóriában, sem a fedett pályás versenyeken nem kell licenct váltani a résztvevő lovak számára, így regisztrálni sem kell őket. Júniusban a 2019/2020. évi fedett pályás országos bajnokság döntője Szilvásváradon került lebonyolításra, igaz, nem fedett pályán, hanem a karantén és zárt kapus versenyidőszak után közvetlenül, a szabadtéri stadionban.

A szabadtéri versenyidőszak során hazánkban két nemzetközi kétszillagos fogathajtóversenyt rendeztek, Kisbér-Ászáron és Vecsésen. Az előbbi helyszín otthont adott a magyar hajtóderbynek, illetve a gyermek póni egyesfogathajtó országos bajnokság döntőjét is itt rendezték. A CAN-A egyes, kettes és négyes fogatok országos bajnokságának Vecsés volt a házigazdája. Mezőhegyesen a CAN-A kategóriás versenyzők mérhették fel felkészültségüket, míg Jászkarajenő, immár hagyományosan a CAN-B kategóriás országos bajnokság döntőjével zárta a versenyévadot.

A szakbizottság 1-1 millió forint anyagi támogatást nyújtott mind a négy versenyrendező számára a versenyek lebonyolításához.

Szeptember és október folyamán a CAN-C kategóriás hajtók országos bajnokságai sikeresen lezajlottak Mindszenten (CAN-C H1 és P2) és Balatonlellén (CAN-C H2). A versenyrendezők pénzübeli támogatásban részesültek a szakbizottság részéről.

Rajtengedélyvizsgázó CAN-C és CAN-B kategóriás hajtók hat helyszínen tettek vizsgát. CAN-C kategóriában 19, míg CAN-B kategóriában 41 fő élt ezzel a lehetőséggel. A 2020-as évben összesen 60 fő szerzett ezzel versenyzési lehetőséget.

Még a Covid19 okozta járványhelyzet előtt sikerült a hivatalos személyek közül a versenybírók számára két helyszínen, a budapesti Nemzeti Lovardában, és az Állami

Ménészgazdaság Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontjában hiánypótló továbbképzéseket szerveznie a szakágnak, melyeken összesen 132 fő vett részt.

A szilvásvárad helyszínen három versenyiroda számára vizsga is zajlott. A licenccel rendelkező versenybírói létszám 107 fő volt, ők biztosították a versenyek szakszerű lebonyolítását. Ezenkívül 9 steward és 2 technikai kiküldött fizette be a 2020. évi licencet. 22 versenyiroda váltott licencet, a versenyek szakszerű lebonyolításában, eredményközlésben működtek közre. Ők intézték versenyjeink teljes adminisztrációját a versenykiírástól az eredményközlésig. A legaktívabb versenyirodák 8-11 versenyen vállaltak szerepet, így például Nemes Nauzika 11, Bojti Beatrix 9 és Őri Jázmin 8 versenyen. Edzői licenccel 14 fő rendelkezett 2020-ban.

Versenyjeink száma a csonka szezonban 85 volt, ebből 78 szabadtéren és 7 fedett pályán került megrendezésre. Összehasonlításként: 2019-ben 229 versenyt bonyolítottak le szakágunkban. A versenyek számának csökkenése a pandémia okozta bizonytalanságnak köszönhető, hiszen a versenyek rendezői nem tudtak előre tervezni, és a bizonytalan helyzetben inkább lemondták a korábban már bejelentett versenyjeiket. 2020-ban 74 helyszínen (az előző évben 210) volt szabadtéri vagy fedett pályás fogathajtó verseny az ország területén. A legtöbb helyszínen egy versenyt rendeztek, azonban öt olyan hely is volt, ahol több alkalommal vállaltak versenyrendezést, Szilvásváradon négyet, Tolna-Mözsön háromat, míg Mezőhegyesen, Tamásiban és a Guido Lovasparkban kettőt-kettőt. A legtöbb versenyt, tízet Hajdú-Bihar megyében bonyolították le. A versenyeken az összes startszám 2521 volt, átlagos években ez 5200-5300 körül alakul.

A megyék szerepe a CAN-C és CAN-D kategóriás versenyek szervezésében lenne jelentős, de szervezettségük és szerepvállalásuk eltérő, nem mindenütt aktív és hatékony. A 2020-as szezon során volt, ahol sikeresen lezárultak a megyei bajnokságok mind a póni kettes fogat, mind a nagyló egyes és kettes fogat kategóriákban. Az országos CAN-C kategóriás kettesfogathajtó-döntőre 16 megye küldte el csapatát. Ez jelzi a kategória népszerűségét.

MINDENKI A FEDÉLZETEN

A világbajnokságra készülő kettesfogathajtók és az Európa-bajnokságra készülő négyesfogathajtók szövetségi kapitánya, Tóth Tamás elkészítette a felkészülési menetrendet, és meghirdette a kiemelt versenyeket.

A jelenleg érvényes szabályzat szerint Magyarországot maximum kilenc versenyző képviselheti a hollandiai Kronenbergben rendezendő vb-n, illetve a budapesti Eb-n. Három versenyző csapatban is, hat hajtó pedig csak egyéni indulóként nevezhető.

Egyik versenyre sincs kvalifikációs kiírás, tehát az FEI által meghatározott minősítési versenyeken nem kell részt venniük a hajtóknak. Az indulás alapfeltétele, hogy legalább három kiemelt versenyen induljon a versenyző, illetve javasolt további egy kiemelt helyszínen az indulás a május 6-9. között Mezőhegyesen, a június 3-6. között Vecsésen, a június 17-20. között Bugacon, illetve a július 22-25. között Szilvásváradon rendezendő versenyek közül. A válogatás módja a szövetségi kapitány általi egyéni jelölés.

A felkészülés tervezett állomásaiként először a versenyszezon kezdete előtt lesz egy meghívásos edzőtábor Jászkarajenőn, április 14-18. között, ahová az elmúlt év eredményei és teljesítményei (nem feltétlen összetett eredmények) alapján kerülnek meghívásra a versenyzők. Az edzőtábor a jászkarajenői versennyel zárul április 23-25-én, ami egyben az idei hazai fogathajtószezon idénynitője.

Majd a kiemelt versenyek után augusztusban a tervek szerint ismét edzőtábor következik (az időpont és a helyszín később kerül kijelölésre) a világ- és az Európa-bajnokságon induló keret, illetve a tartalék versenyzők számára. A kapitány még nem hirdette ki a keretet.

Ami viszont biztos, hogy mindkét kategóriában a magyar fogathajtók állnak az éremtáblázat élén. A kettesfogathajtóink 32 FEI-érmet szereztek, 17 aranyat, 8 ezüstöt és 7 bronzot. Egyéniben is és csapatban is címvédők a magyarok, sőt újabb sporttörténelmi fejezetet nyithatnak, sorrendben az ötödik világbajnokságon duplázhhatnak, azaz egyéniben is és csapatban is aranyéremért hajthatnak (2013-ban, 2015-ben, 2017-ben és 2019-ben volt már példa erre). A címvédő egyéniben Hölle Martin, csapatban pedig a Hölle Martin, Osztertag Kristóf, ifj. Dobrovitz József összetételű együttes nyert legutóbb.

Az Európa-bajnokságok történetében az éremtáblázaton változatlanul a magyarok állnak az élen 30 éremmel, ebből 10 arany, 5 ezüst, 5 bronz. A második Hollandia 12 éremmel (8 arany, 2 ezüst, 2 bronz). A négyesfogathajtó Eb-re egyéni címvédőként a holland Bram Chardon érkezik, csapatban pedig Németország nyert legutóbb (Georg von Stein, Michael Brauchle, Anna Sandmann).

Lesz kikért szurkolni Kronenbergben és Budapesten. Hajrá magyarok!

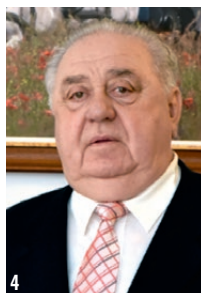
FOTÓ: HORVÁTH KRISZTINA

■ 1. Hölle Martin címvédőként készül a világbajnokságra | 2. Csapatban a Hölle Martin, Osztertag Kristóf, ifj. Dobrovitz József összetételű együttes nyerte a legutóbb kettesfogathajtó-világbajnokságot

BÚCSÚZUNK

MOLNÁR JÁNOS (1954–2021)

Lukácsházán született, Szombathelyen szerzte hentes és szakács képesítését, ezután a Vasi Húsparban helyezkedett el. 1978-ban megnősült, elvette Ogl Annát, Hugit. Nemsokára érkeztek a fiaik, Tamás és Zsolt. Boldog örömmel nevelték gyermekeiket, és igazgatták útjaikat. A rendszerváltás után János vállalkozásba kezdett, volt üzleti érzelke, bátorsága és tettvégya. Magánéletében tevékeny tagja volt szülőfaluja sportéletének. Aktívan támogatta a focit, nagy szurkoló volt. Nagybobbik fia, Tamás egy ideig űzte ezt a sportot.

■ 1. Molnár János | 2. Balázs Sándor | 3. Balogh Zoltán | 4. Terenyi István

1998-ban megalakult a Lukácsházi Lovas Szakosztály, melynek alapító tagja volt, majd Bolfán Csaba halála után elnöke is. Zsolti fia pedig a fogathajtást választotta, mint sportot. Édesapja segítette ebben és éles szeme, józansága lépésről lépésre emelte fia sportteljesítményét. De nemcsak így alkotott maradandót ebben a sportban, hanem versenyrendezésben is. Lukácsházán először a régiós versenyek lebonyolításával kezdtek, majd országos versenyeknek is helyszínt adtak. Két alkalommal a hajtóderyt is itt tartották. Versenyrendezésben mindig a maximumra törekedett. Ha vége volt a versenynek, már neki is állt a következő évi szervezésének. A lukácsházi versenyeknek volt egy sajátos miliője, amihez a szívélyes vendéglátás is beletartozott.

A fogathajtók nagy családja tisztelte, szerette őt, mindig vidám, humoros lénye hiányozni fog a lovaspályákról – így búcsúzott tőle a lukácsházi temetőben a lovastársadalom nevében dr. Szentirmai István, Ács polgármestere.

BALÁZS SÁNDOR (1957–2021)

64 éves korában elhunyt Balázs Sándor ácsi fogathajtó. Dr. Szentirmai István nemcsak Ács polgármestereként, de barátjaként és szomszédjaként is búcsúzott tőle a helyi temetőben. „Emlékszem, mikor édesapád lova, melyiket lóháton felváltva hoztunk el Bőnyről, megellett, és ez lett az elő csikód” – idézte fel.

Balázs Sándor eleinte nézőként járt a fogathajtóversenyekre – melyeket a mai versenyekkel össze sem lehet hasonlítani –, később Bujáki Gábor segédhajtója lett, és lépésről lépésre építette ki a versenyzői pályá-

TERENYI ISTVÁN (1949–2021)

A koronavírus-járvány újabb áldozataként elhunyt Terenyi István, a lajosmizsei Új Tanyacsárda vezetője, kiváló lótenyésztő, egykori fogathajtó, a Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete felügyelőbizottságának elnöke.

Ladánybenén született, az állatokhoz való vonzalma már kiskorában megnyilvánult. A kiskőrösi mezőgazdasági szakközépiskola elvégzése után, 1968-ban a lajosmizsei Almavirág Szakszövetkezetben helyezkedett el, amelyben élénk lovasélet folyt.

Aktívan bekapcsolódott a lovassportba, mint négyesfogathajtó versenyzett.

Időközben elvégezte a kaposvári főiskolát, és a szövetkezet termelési elnökhelyettese lett.

A Tanyacsárdát 41 évvel ezelőtt létesítették munkatársaival, sikeres tevékenységük hamarosan kibővült az Új Tanyacsárda létrehozásával. Vállalkozásuk fogalommal lett a szakmában nemcsak a kiváló konyhája révén, hanem a gondosan, igényesen szervezett szakmai programokkal és a hagyományörző lovasbemutatók sorával is.

Ő volt a lelke, a mozgatója. Terenyi István a legkisebb részletre is odafigyelve, mindig a legmagasabb minőségre törekedett. A kezdetben vegyes lóállományt az ezredfordulón lipicai kancákra cserélte, így a mai napig is ez a fajta egyik jelentős ménese. Az elmúlt két évtizedben a ménesből több mint kétszáz ló került ki, köztük négy fedezőmén. Az általa tenyésztett lovak több nemzetközi versenyen, egyebek között a Fialat Lovak Világbajnokságán is helytálltak.

Az elmúlt több mint másfél évtizedben minden október első szombatján a Tanyacsárda Terenyi Pistával az élen nagy szeretettel, igazi vendéglátóként várta a tenyésztőket a hagyományos ménszemlére.

„Gyászoljuk egyesületünk felügyelőbizottságának elnökét, mindnyájunk megbecsült barátját, tagtársunkat, versenybíró, a volt versenyzőt, az Élefa díjjal kitüntetett nagyszerű embert, barátunkat” – írta az egyesület tagsága nevében prof. Szabó Károly, a tenyésztői bizottság elnöke, dr. Szendrő Péter társadalmi elnök, valamint Bocsi Csaba ügyvezető elnök.

**Összeállította:
baraa-press sport**

VAKCINAINFÓ

Regisztráljon a koronavírus elleni oltásra:

vakcinainfo.gov.hu

Az oltás önkéntes és ingyenes. Amennyiben szeretné beoltatni magát, regisztráljon most, és értesüljön elsőként a vakcinával kapcsolatos információkról és teendőkről!

MINDEN ÉLET SZÁMÍT

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

EHV-1

Nem elég a humán világjárvány, berobbant a lovakat sújtó EHV-1, a lovak herpeszvírusa, annak is a rendkívül agresszív, idegrendszeri tüneteket okozó formája. A betegség a spanyolországi Valenciában, a CES Valencia Spring Tour versenyen tört ki, melyen rengeteg ló vett részt. Mire észlelték a bajt, még a karantén előtt számos ló haza tudott utazni, és természetéből fakadóan a betegség gyorsan elterjedt, a hazautazó lovak között is voltak akkor már fertőzött egyedek. A verseny helyszínén összesen 752 lovat karanténoztak, a cikk írásáig 17 ló vesztette életét a vírusfertőzéstől. Dr. Jármay Miklós FEI-állatorvost kérdeztük a helyzetről.

Mi a herpeszvírus, mitől más ez a mostani járvány, mint a „szokásos” évi előfordulások?

A herpeszvírusnak több törzse van, a lovaknál négy törzssel kell foglalkozni. Ezek közül most az idegrendszeri tünetek miatt az EHV-1-es törzs okozta a bajt. Ez a vírustörzs előfordul az állományokban, szokott vetéléseket okozni, és tud idegrendszeri tünetek formájában is jelentkezni. Ezen a törzsön belül vannak virulensebb altörzsek, amik az idegrendszerhez jobban kötődnek, a pontos mechanizmusuk még nem is teljesen tisztázott. A nehézséget az okozza, hogy látens módon fordulhat elő az állományban, és valójában hároméves korára minden ló találkozik a herpeszvírussal. Maga a vírus egy rendkívül rossz antigén, és emiatt nagyon nehéz immunizálni ellene. A vemhes kancákat gyakran kéthavonta oltjuk. A kutatások szerint maximum hat hónapig véd az oltás. Ezért a nem vemhes kancáknál, ahol állomány szinten immunizálnak, ott hathavonta ajánlott az ismétlődő oltás. Az egyik ok tehát, ami miatt nehéz lenne megszabadulni a vírustól, az a túl gyakori vakcinázás szükségessége, a másik pedig, hogy a szervezetben belül a fehérvérsejtekben úgynevezett intercelluláris módon, tehát a sejteken belül képes vándorolni és kárt okozni az idegrendszerben, illetve az idegrendszer ereiben. Emiatt maga a vírus előfordul a lóállományokban, és nem tudunk tőle megszabadulni, mint például a fertőző kevés-

vérűségtől, amitől mentesíteni lehet az állományt.

Mi lehet az oka annak, hogy az idegrendszeri változat tarolt két külföldi versenyhelyszínen is, ahol a lovak többsége oltott volt?

Arról, hogy minden ló oltott volt, nincs hivatalos információ, és amúgy is, ha valamilyen ló valamikor egyszer oltva volt, nem jelenti azt, hogy védett lenne. Az pedig szinte kizárt, hogy bármely ló két-háromhavonta rendszeresen immunizálva lett volna. Saját tapasztalataimból kiindulva a sportlovak legjobb esetében is csak félévente kapnak oltást. Tudományos konszenzus, hogy maga az oltás önmagában az egyedet nem tudja feltétlenül megvédeni az idegrendszeri formától. Hogy hogyan tudott kialakulni a fertőzés? Kellott hozzá egy látens fertőzött egyed, amelyben valamilyen külső vagy belső hatásra belobbant a betegség – és pont ezt az idegrendszeri kötődést hordozta –, így tudta terjeszteni a vírust. A terjedéshez hozzájárult, hogy nagy létszámú versenyen történt, nagy mozgással, a lovak hosszú ideig voltak együtt. Ráadásul, amíg nem volt bizonyos, hogy mi történt, sokan elhagyták a versenyhelyszínt. Így tudott szétterjedni a fertőzés még a korlátozó intézkedések bevezetése előtt. Egyelőre most úgy tűnik, hogy egész jól kontroll alatt tartják ezt a kitérőt. Az FEI honlapján fent vannak az aktuális kitéréssel kapcsolatos számok, azaz, hogy hány országban vannak

VERSENYSTOP

A vírus valenciai megjelenését követően számos országban észleltek kitéréseket, ezért az FEI úgy határozott, hogy szünetelteti a versenyeket. Először március 28-ig törölték az európai nemzetközi versenyeket, majd ezt meghosszabbították április 11-ig. Az intézkedés minden szakágat érinti. A lezárások minden olyan európai országra vonatkoznak, ahol ez idő alatt nemzetközi versenyeket terveztek (Ausztria, Belgium, Észtország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Németország, Olaszország, Portugália, Svédország, és termé-

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT (A KÉP ILLUSZTRÁCIÓ)

szetesen a kiindulópont, Spanyolország). A nemzetközi versenyek törlésén kívül az FEI nyomtatékosan javasolta a tagszövetségeknek, hogy a nemzeti versenyeket is függeszték fel, és csökkentették minimálisra a lómozgást. A korlátozás hatására a tavalyihoz hasonlóan idén is elmaradt az FEI világupadöntő, melyet idén a svédországi Göteborgban rendeztek volna a díjlovagló és a díjugrató szakágak lovasainak. A helyzetet Sabrina Ibáñez, az FEI főtitkára a következőképp kommentálta: „Nem tudjuk kiirtani az EHV-t, mivel számos országban jelen van, de közösen tennünk kell azért, hogy minimalizáljuk a vírustörzs terjedését. Az összes kontakt lovat, ame-

lyek ott voltak Valenciában, Vejer de la Fronterában és Dohában, letiltottuk az FEI-adatbázisban, de mindenkinek résen kell lennie és odafigyelni a lovakra. Nyomatékosan kérünk minden európai lovast, hogy kerüljék a lovak szállítását ebben az időszakban, mivel ez egyértelműen kockázati tényező. Sajnos a kényszerszünet meghosszabbítása alapvető fontosságú a vírus terjedésének lelassítása szempontjából, és azért, hogy megmenthessük a szezon hátralévő részét. Cél, hogy biztonságosan engedhessük újra versenyezni a lovakat és lovasokat, és a lehető leghosszabb időt adjunk a minősülés megszerzésére azoknak, akik szeretnék indulni Tokióban.”

tesztpozitív vagy tüneteket mutató egyedek, illetve, hogy hány állat hullott el. A március 22-i frissítés alapján 17 lóról tudunk, amelyek elpusztultak. Ez az adat a hivatalos, és az ügy súlya és az információáramlás gyorsasága miatt nem hiszem, hogy ne derülne ki, ha valahol ilyesmi történne. A legutóbbi, idegrendszeri tüneteket okozó kitörés Belgiumban volt március 15-én, azok a lovak részt vettek a valenciai versenyen. Itt 24 nem vakcinázott ló volt érintett, 20-nak volt láza, négynek idegrendszeri tünete, ezekből elaltattak kettőt.

Egyedi, vagy minden évben van ilyen kitörés, csak nem tudunk róla?

Minden évben előfordulnak vetélések, légúti tünetek és idegrendszeri tüneteket okozó fertőzések is. A tavalyi évben főleg vetélések voltak az első negyedévben. Ami idén eltérő, az az, hogy egy versenyhelyszínen tört ki, ahol majdnem ezer ló jött-ment.

Mi a helyzet a vakcinázással?

A vakcinázás ad bizonyos fokú védelmet, a terjedést és a keringő vírusrészecskék csökkenti tudja, de nem nyújt védelmet az idegrendszeri tünetek kialakulása ellen. A vakcinázás nem kötelező, és a fertőzés sem bejelentésköteles. Én azoknak a sportlovaknak ajánlom, amelyekkel gyakran mennek külföldi versenyekre.

Hogy áll most a világ a vírussal szemben?

Most úgy látjuk, hogy a korlátozó intézkedéseknek köszönhetően új fertőzési láncok nem alakultak ki, csak ott, ahová a valenciai versenyről hazatért egyedek eljutottak. Magyarországon tudomásunk szerint nincs olyan eset, amely a valenciai kitöréssel összefüggésbe hozható lenne. Az FEI megbízott egy írországi labort, ahol nagy erővel kutatják az idegrendszeri tüneteket okozó szerotípust.

Nálunk mi várható a közeljövőben?

Mivel néhány szomszédos ország is érintett a valenciai esettel kapcsolatban, ezért a Magyar Lovassport Szövetség elővigyázatosságból úgy döntött, nálunk is versenystop lép életbe. Jelen állás szerint, ha továbbra sem jelenik meg a valenciai esetekkel összefüggésbe hozható fertőzés, akkor a hazai versenyek hűsvét után újraindulhatnak.

Somogyvári Anett

STAGNÁLÓ TENYÉSZTÉS

Tavaly ismét valamivel kevesebb angol telivér kancát fedeztettek a magyar tenyésztők, mint egy évvel korábban, így idén várhatóan kissé tovább csökken – esetleg az új vételeknek köszönhetően stagnál – a születendő csikók száma is. A tenyésztési kedv növekedéséhez nem elegendők a különböző támogatások, ahhoz a gazdaság érzékelhető növekedése mellett a magyar lóversenyzés versenydíjainak jelentős növekedésére lenne szükség.

Németország, Írország, Anglia és Franciaország tartozott a magyar futatók legkedveltebb úti céljaihoz az elmúlt években, amikor bővíteni tervezték a lóállományukat. Miközben egyre több külföldön született telivér került a versenyrendszerbe, a magyar tenyésztőknél született csikók száma alacsony szinten stagnált. Ez előre várható volt, hiszen a kancafedeztetések száma sem nőtt, sőt, inkább csökkent.

A koronavírus tavalyi megjelenése a tenyésztést is megnehezítette, hiszen külföldről nemigen érkezhettek kancák ide (első sorban a Dióspusztai Ménesbe), és a magyar tenyésztők sem igazán tudták külföldre vinni a kancáikat, így volt, aki ezért nem is fedeztetett. Igaz, eközben a vírushelyzet a külföldi lovak vásárlására is kihatott, hiszen számos árverést csak online rendez-

tek meg, amelyek közül nem mind váltotta be a hozzáfűzött reményeket, illetve a személyes kiutazásokat is jelentősen korlátozták. Emellett a múlt évi aszályos év hatására a takarmány- és szalmaárak is jelentősen megugrottak, ami szintén nem kedvezett az ágazatnak.

A tavalyi évben a legnagyobb tenyésztők személye nem változott, hiszen továbbra is az állami Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Dióspusztai Ménesében, és a magánkézben lévő Telivér Farmnál született a csikók több mint fele. A magyar tenyésztési piac függése tehát továbbra sem csökkent tőlük. Idén a fedeztetéseket látva nem változik a helyzet. A magyar telivérállomány minőségét növelheti, hogy a Dióspusztai Ménesbe tavaly nyolc új kancát vásároltak Newmarketből, akik közül hatan olyan jó nevű ménektől – Cityscape (GB),

Eqtidaar (IRE), Ulysses (IRE), Ribchester (IRE), Study Of Man (IRE), Land Force (IRE) – származó vehemmel érkeztek, amelyekhez a ménes saját kancáinak kiutaztatása meglehetősen költséges lenne, illetve a kancaállomány vérfriessítésére, állományjavításra sem kerülhetne sor.

BÁBOLNA MÉNJEI DOMINÁLNAK

A tavalyi fedeztetéseknél is a két nagy ménes kancái, és a náluk felállított ménes domináltak. A múlt évben összesen 38 ménnek kértek fedeztetési engedélyt, akik közül tízen egyáltalán nem fedeztek angol telivér kancát, tizenegyen pedig csak egy-három kancát kaptak. Igazából mindössze négy mént használtak ki jobban a tenyésztők.

A sztárnak 27 kancafedeztetéssel a bábolnai tulajdonban lévő Silver Frost számított,

aki a második évét töltötte a ménesben, és idén is változatlanul Dióspusztán tevékenykedik majd. Tavaly ráadásul nem csak a ménes támogatását élvezte, mivel a kancák többsége (16) különböző magyar magántenyésztőktől érkezett hozzá. Ez is jól mutatja, hogy ha vonzó mént állítanak fel Magyarországon, ahhoz érkeznek kancák magántenyésztőktől is. Arról nem is beszélve, hogy a vírus miatti határlezárások nélkül bizonyára a szomszédos országokból is érdeklődés mutatkozott volna iránta. Silver Frost első csikóit a tavalyi nyílt napon a nagyközönség is megnézhetette.

Az idei év, egyelőre úgy tűnik, hogy még kevésbé kedvez a fedezőmén-tulajdonosoknak, és különösen a szokás szerint legtöbb vendégkancát fogadó Dióspusztai ménesnek. Néhány héttel a február 15-i fedezetési szezon kezdete után az Európában megjelent herpeszvírus-fertőzés miatt ugyanis ismét bezárásra kényszerültek, azaz nem tudnak új kancákat fogadni, ráadásul nehéz megmondani, hogy meddig tartanak majd ezek a korlátozások.

A múlt évben Silver Frost után a Dióspusztai ménes két másik ménjét, Mokarrist és Pigeon Catchert foglalkoztatták a legtöbbit. Az új vételhez, a sprinter Mokarrishoz elsősorban a ménes saját kancáit párosították, ami nem meglepő, hiszen olyan kezdő ménről van szó, akinek a versenyteljesítménye első ránézésre nem eget rengető, „csupán” Listed győzelemig és Group 2 versenyben egy második helyig jutott két évesen, valamint keveset versenyzett, ami nem utal túlzott szervezeti szilárdságra. Egyértelműen mellette szól viszont a kiváló származása (USA, More Than Ready – Limonar, Street Cry), azaz a Group 1-nyerő apa és a Listed-nyerő anya, illetve arról se felejtkezzünk meg, hogy anyai féltestvére, a 2016-ban született Spanish Mission tavaly Group 2-es versenyt nyert Angliában, ami azt mutatja, hogy az anyai vonala jól örökíti a kimagasló versenylovak számára szükséges tulajdonságokat. Mokarris első csikói szintén idén születtek meg. A ménesvezető külön kiemelte, amellet, hogy formásak, nagyon barátságosak is.

Az idén még mindig csak 12 éves Pigeon Catcherhez szintén 23 kanca érkezett tavaly fedezetésre. Kipróbált, és a magyar

FOTÓ: VONCZEM GABRIELLA

■ 1. Anyakanca | 2. Nyílt nap Dióspusztán | 3. Silver Frost első magyarországi csikói tavalyi születtek

versenypályán eredményes ménként iránta is megnőtt a piaci érdeklődés, ami azt jelenti, hogy a kancák több mint felét magántenyésztők küldték hozzá.

A KEVÉSBÉ AKTÍV MÉNEK

Rajtuk kívül 2020-ban még a Telivér Farmnál álló Akabával fedezették számottevő mennyiségű kancát, nevezetesen tizenhármat. A Bácsalmáson és Sárbogárdon működő ménes második legtöbbet fedezett ménje a saját tenyésztésű Röptűz (Satin Stone

– Reem Al Fallah) volt nyolc kancával, míg a szintén saját tenyésztésű Rolex Boy elé őt, Steady As A Rockhoz, az előző évek legfoglalkoztatottabb ménjéhez mindössze négy kancát vezettek. Röptűz annak ellenére, hogy nem volt rossz versenyló és Ausztriában 2014-ben megnyerte a Trial Stakest, a Kincsem Parkban nem tudott jelentős versenyt nyerni. A tenyésztésbe minden bizonynyal azért állították fel, hogy ménként továbbvigye a Telivér Farm egykori saját fedezőménjének, Satin Stone-nak a véro-

nalát. Rolex Boyt, Rendezvous fiát is hasonló megfontolásokból állíthatták fel.

A fedezőmének közül tavaly tizenhárom kapott négy-nyolc kancát. A kistenyésztők-nél a Vácon felállított, jó származású, szép küllemű, egykori Magyar Derby-második Mediplomat és az ország keleti részén átlomásozott, német tenyésztésű Royal Silvery Moon bizonyult a legnépszerűbbnek hét-hét fedezetéssel. Utánuk a Magyar Derbyt nyert, Silver Frost apaságú Eminens, a Motivator apaságú Liliomfi, valamint Overdose anyai féltestvére, Opium Bullet következik öt-öt fedezetéssel. Az új felállítású ménnek közül Oriental Sky csupán a tulajdonosa három kancáját fedezte, de a már kipró-

bált és Kancadíj-nyerőt is adott Category Five-hoz is csak két kancát vittek, habár ők még mindig jobban jártak, mint például a már sikeres utódokat adott Prometheus, aki egyetlen lovat sem fedezett 2020-ban.

IDEI FEDEZTETÉSI LEHETŐSÉGEK

Ebben az évben március közepéig huszonegy ménnek kértek fedezetési engedélyt, azonban ez a szám még várhatóan növekedni fog.

A két nagy ménes esetében Diópuszta kínálata nem változott. Silver Frost változatlanul 450 ezer forintos nettó áron fedez, amiből a Magyarországi Galopp Versenylő Tenyésztők Egyesületének tagjai 150 ezer

forint kedvezményt kaphatnak. Mokarris és Pigeon Catcher nettó 350 ezer forintos árából pedig 100 ezer forint kedvezményre pályázhatnak a tagok. Igaz, még nem tudni pontosan, hogy a herpeszvírus miatti méneslezárás milyen mértékben befolyásolja majd ezeket a lehetőségeket. A ménnek azonban semmiképpen nem maradnak kancák nélkül, hiszen a ménes saját kancáit sem igen tudják, és valószínűleg nem is akarnák ebben az évben máshova vinni.

A Telivér Farm 2021-re nyolc ménnek is kért fedezetési engedélyt, így Akabának, Esti Csillagnak, Makaamnak, Röptűznek, Out Loudnak, Rolex Boynak, Atheneumnak, valamint az újonnan felállított másik Silver

Frost utódnak, a Nemzeti Díjat, St. Legert és Millenniumi Díjat is nyert Mágnásnak. A kistenyésztők eddig is aktív ménjei mellett a Dióspusztán tenyésztett, Nemzeti Díjat, St. Legert nyert, később négyévesként középtávon a legeredményesebb My Luck jelent meg a fedezőménék között érdekes újdonságként. Foreign Affairs viszont sajnos elpusztult, így az állomáshelyén Long Cross vette át tőle a stafétát.

A MAGYAR TENYÉSZTŐK TÁMOGATÁSA

Tavaly többféle támogatással próbálták ösztönözni vagy legalább szinten tartani a magyar tenyésztést. Európai uniós forrásból

az angol telivért tenyésztők 80 ezer forint egyszeri támogatáshoz juthattak vemhes kancájuk után. Ennek az adminisztrációja viszonylag körülményesnek tűnt, így ezt a támogatást leginkább a több kancával rendelkezőknek érhetette meg igénybe venni.

Az elmúlt négy évben a Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztők Egyesülete minden évben meg tudta rendezni a magyar tenyésztésű galopp versenylovak championátusát. Ennek során összesen csaknem 70 millió forinthez jutottak a legeredményesebb lovat futtató tulajdonosok. Jó hír, hogy 2021-ben ismét meghirdette a versenyt az egyesület, változatlan feltételekkel, mintegy 28 millió forintos összdíjkerettel – mondta el Béley Márta, a Magyar Méneskönyv vezetője. Ez a támogatás már komolyabb segítséget jelentett az érintetteknek, és hozzájárult a magyar tenyésztési kedv valamilyen szintű megőrzéséhez. Kedvezően értékelhető, hogy az idei évben a magyar lóversenyben – a 2020-as 3,3 százalékos infláció mellett – 5,4 százalékkal, 412 millió forintra emelkedik az éves galoppdíjkeret. Ebből 284 millió forintot versenydíjként, 27-27 millió forintot tenyésztési és futtatói prémiumként lehet elnyerni. A prémiumokra minden futamban a három legjobb helyezést elérő magyar tenyésztésű ló tenyésztője és futtatója lesz jogosult, amennyiben az adott ló az első nyolc hely (eddig az első öt hely kellett ehhez) valamelyikén végez. A teljes díjkeretből még 4 millió forint jut a Nemzeti Galoppliga legeredményesebb szereplőinek, így a tulajdonosoknak is.

- 1. My Luck a St. Legerben aratott győzelmekor
- 2. Mágnás | 3. Cityscape | 4. Mayday csikója
- 5. Anyakancák és csikóik Dióspusztán
- 6. A herpeszvírus miatt biztonsági okokból bezárt a Dióspusztai Ménes | 7. Szopos csikó

A VERSENYDÍJEMELÉS FELLENDÍTENÉ A TENYÉSZTÉST IS

A tenyésztés közismerten drága tevékenység, így ahhoz, hogy a magyar tenyésztésben az állami és az egyetlen nagy magántulajdonos mellett újabb kis és nagyobb tenyésztők is megjelenjenek, és megnövekedjen a magyar tenyésztési kedv, több tényező komplex hatására lenne szükség. Azonban ezek közül a kiszámítható, javuló gazdasági körülmények és a vonzó, azaz a jelenleginél jóval magasabb versenydíjzással működő lóversenyrendszer semmiképpen nem hiányozhat.

A Magyarországi Galopp Versenyló Tenyésztők Egyesülete évek óta szeretné elérni a lóversenyágazat megújítását. Az egyik javaslatuk az volt, hogy minden megszületett csikó után 150 ezer forint támogatást kapjanak a tenyésztők. A versenydíjkeret megemelésének forrását pedig a lóversenysport-fogadást is forgalmazó Szerencsejáték Zrt.-nél keletkező profitból tudnák elképzelni. Emellett jóformán egyetlen évben sem sikerül kiosztani a tenyésztési prémium teljes keretét, ami azután előfordul, hogy nem kerül vissza a tenyésztési prémium rendszerébe, pedig nagy szükség lenne rá.

Voncsem Gabriella

Hatalmas ÁLMODOZÓ VOLTAM

BESZÉLGETÉS FELVINCZI LILLÁVAL

Díjugratónak készült, azonban első saját lováról hamar kiderült, hogy mi sem áll távolabb tőle – cserében megszerette a díjlovas szépségeit Lillával. A kezdeti nehézségek után jöttek a sikerek, és egyik pillanatról a másikra a válogatott keretben találta magát. Tavaly óta új társa van, Bonjour Majlund, akivel olyannyira összeillenek, hogy egyből Európa-bajnokságon szerepeltek, olyan eredménnyel, amin még ő maga is meglepődött.

Emlékszel arra a napra, amikor először ültél lóra? Hogy éreztél magad a nyeregben?

Hihetetlen, de nagyon tisztán él az emlék bennem. Körülbelül négyéves koromban lehetett, az ócsai lovardában, miután hosszú és fárasztó unszolással elértem, hogy a szüleim elvigyenek lovagolni. Egy Boci névre keresztelt tarka pónira ültettek fel, akin persze csak futószáron lépegetve, egy voltiszhevederbe csimpaszkodva, de hatalmas vigyorral az arcomon közlekedhettem. Nagyon boldog és lelkes voltam, és természetesen azon a héten még elmentünk egy következő órára.

Tudatosan készültél arra, hogy idővel komolyabban fogod űzni a lovaglást, vagy apránként érlelődött benned az elhatározás?

Hatalmas álmodozó voltam, lelki szemeim előtt mindig az olimpián ugrattam az álmolovammal, de sosem gondoltam komolyan, illetve tudatosan nem is törekedtem ilyen cél felé. Hobbilovasként sodródtam az árral, amikor is megkaptam életem első lovagját, Dayanát, akinek minden porci-

kája a díjugratás ellen volt, így ha tetszett, ha nem, ki kellett próbálnom magam díjlovasként. Ő szerette meg velem a szakág szépségeit. A kezdeti nehézségek után jöttek a sikerek, és egyik pillanatról a másikra a válogatott keretben találtam magam.

Hogyan élted meg az első versenyedet?

Az első megpróbáltatásom lovasként még a régi Tattersallban volt, a Póni Klub keretei között, egy decemberi napon. Farkasordító hideg volt, még a zsűri is egy fűtött autóban ült bírói bódé gyanánt. Kezdetben nagyon meg voltam szeppevve, és természetesen az első verseny okozta izgalmat is több ízben átéltem, de a nap végén egy ötödik helytel és egy piros szalaggal tértem haza, amit a mai napig őrizgetek.

Azóta mely sikereidre vagy leginkább büszke?

A gyermek kategóriás éveimből leginkább a 2019-es országos bajnokságot emelném ki, ahol sikerült megütni a májikus 70%-os szintet, és megszerezni a bajnoki címet. Hatalmas siker volt az akkor már 18 éves Dayanával eljutni közös karrierünk

csúcspontjára, érzelmileg és szakmailag is. A junior versenyeim közül egyértelműen a 2020-as kontinensviadalt szeretném kihangsúlyozni, ahol mindenkit – önmagam is – meglepve teljesítettünk Bonjourral. Boldog voltam, hogy hasznos tagja tudtam lenni a junior csapatnak, és úgy gondolom, hogy ez az eredmény volt az éves munkám gyümölcse. Fantasztikus emléként maradt meg, öröm volt számomra részt venni az eseményen. Végül, de nem utolsósorban meg kell említenem a tavalyi főtí világkupát is, ahol mindhárom nap remek állapotban versenyezhettem, és ennek következtében nagyon jó százalékokkal szereztük meg mindennap az első helyet a kategóriában.

Hogy látod, mi a legnagyobb erősséged, illetve mi az, amiben leginkább szeretnél fejlődni?

Úgy gondolom, hogy relatív hideg fejjel tudok versenyezni, és gondolkozni program közben, ami igencsak az előnyömre válik. Rengetegszer lovagolok úgy a négyszögben, hogy másodpercenként ugrik be az edzőm hangja, egy kép, vagy éppen egy oda kapcsolódó lovasérzés. Nagyon gyorsan tanulok, mind a szavakból, mind vizuálisan könnyen meg tudom érezni, amit egy adott lovas érezhet, és ezt a saját lovgálásomban is könnyen tudom alkalmazni. Még bőven van mit fejlesztenem viszont az ülés- és magabiztosságán, ugyanis a lovam jellege határozott lovgálást követel. Hatal-

mas ugrás volt az aranyos természetű Dayanáról a terjedelmes mozgású, heves személyiségű Bonjourra átülni, kihagyva a póni kategóriát, ezért még fel kell, hogy nőjek a feladathoz. A kezeimre is kell még ügyelnem, hogy ne túl erősen adjam a segítségkeket, és hogy mindig „tartsam a bögréket”.

Volt már komolyabb sérülésed?

Szerencsére még nem szereztem pár horzsolásnál és egy-két kék foltnál többet, eddig nem is volt még részem kimondottan durva esésben.

Ki az edződ, és rajta kívül kik segítenek a legtöbbet?

Több mint egy éve Szeicz Erika az edzőm, akire mindig számíthatok, ha esik, ha fúj. Lényegében ő tanított meg M szinten lovgol-

■ 1. Edzőjével, Szeicz Erikával | 2. Csapatkép a 2020-as junior Európa-bajnokságon Pilisjászfalun az Unikornis lovardában | 3. Bonjour Majlud és Lilla harmonikus párost alkot

ni, ezért is volt szoros a tavalyi évem: áprilisban még hallani sem akart versenyzésről, augusztusban pedig már a kontinensviadal döntőjében lovagolhattam. Mellette a legtöbb támogatást a szüleimtől kapom, akik lehetővé teszik nekem ennek a sportnak az űzését, és további céljaim elérését is.

Kérlek, mesélj arról, hogyan zajlik egy átlagos edzésnapod.

A Tabajd melletti bélapapusztai lovardában tartjuk a lovaimat, ahova rendszerint a délelőtti lezajló online oktatás után jutok ki.

Az edzőmmel minden héten legalább kétszer, de általában négyszer is dolgozom, ez az időbeosztásunktól függ; a hét további napjaiban Bonjourral egyedül szoktam lovagolni, illetve egy szabadnapot kap. Természetesen komolyabb számonkérés előtt mindennap kontroll alatt szoktam edzeni, de egyúttal figyelünk arra is, hogy Bonjour ne legyen túlterhelve.

Már az Eb-n is Bonjour Majlunddal indultál, nem is akármilyen eredménnyel. Úgy tűnik, összeillő páros vagytok. Mit lehet tudni róla? Hogyan került hozzád? Milyen a jelleme, milyen lovagolni? Mik az erősségei és a gyengeségei?

Bonjour egy dániai tenyészetből került a Helgstrand, illetve a Bang istállókhöz, ahonnan hozzám, 2019 decemberében. Gyönyörű kisugárzású, lassan tízéves, fekete DWB herélt, roppantul nagy lehetőségekkel megáldva. Nagyon szereti az

alapvetően a hirtelenkedését kell még tompítanom.

Részt veszel a fiatal díjlovasok tehetségkutató és -gondozó programjában, a Talent Programban is. Mit jelent számodra ez a lehetőség?

Egy szezon kihagyása után az idei a második alkalom, hogy részt vehetek a programban. Számomra ez egy folyamatos kontroll, visszajelzés, ami főleg a téli időszakban nagyon hasznos, emellett pedig betekintést nyerhetek vele a holland edzéstechnikába Johan Rockxon keresztül. Egy ilyen tehetséggondozó program sokaknak segít megtalálni az alapvető irányvonalakat, és másfajta nézőponttal közelíti meg az adott lovas problémáját. Az idei program rendhagyó volt, ugyanis Zoomon kommunikáltunk Johannal, aki a pandémia miatt idén nem tudott Magyarországra utazni, de fáradhatatlan kamerásunknak és a jó szervezésnek köszönhetően rendkívül pozitív csatlós volt.

felkészítő oktatási programban is, ahol már ki szeretném jelölni a főbb érdeklődési területeimet. Mivel mind a díjlovaslás, mind a tanulás szerves része az életemnek, szeretném, ha mindkettő jelen maradna a továbbiakban is, és mindkét területen elérhetném a kitűzött céljaimat.

Mivel töltöd a szabadidődet? A lovak mellett van más szenvedélyed is?

Mivel ez egy eléggé időigényes sportág, és a tanulást sem szeretném mellékágra tenni, a maradék időmet a barátaimnak szenteltem, illetve az olyan apró dolgoknak, mint az olvasás, kutyasétáltatás vagy főzés.

Melyek lesznek a legfontosabb idei versenyeid?

A herpeszvírus-, illetve a koronavírus-szituáció fényében elég nehéz konkrétumot megfogalmazni. Ha lesz lehetőségem, akkor szeretnék Szilvásváradon, Máriakálnokon és Pilisjászfalun is indulni nemzetközi megmérettetésen, de természetesen a cél az idei junior Európa-bajnokságon részt venni, és újra döntőbe jutni. De mindennekeft a saját és a lovam egészsége a fontos.

Van olyan feladat, amit most tanulsz a lovad? Hogy haladsz?

Bonjour S szintig képzett, így a junior és a fiatal lovas feladatokat – amiket most gyakorolunk – magabiztosan tudja. Az ő képzettségéhez leginkább csak nekem kell fejlesztenem magamat, és minél több tapasztalatot szerzünk együtt, annál biztosabban, stabilabban tudunk együtt teljesíteni nehezebb feladatokat is.

Ki a példaképed a díjlovasok között?

Alapvetően Charlotte Dujardin, Jessica von Bredow-Werndl, és Morgan Barbancon Mestre, akik nagyon inspirálóan lovagolnak, illetve folytatják az életvitelüket, legalábbis szerintem. Öröm látni őket a négyesőgben, igyekszem minden alkalommal magamba szippantani egy kis tudást a lovaglásukból, amikor van szerencsém látni őket.

Mit üzensz azoknak a fiataloknak, akik a díjlovaslásban szeretnék kipróbálni magukat?

Sose adják fel, de mindig gondolkozzanak tiszta fejjel, és ne veszítsék el a sport iránti szenvedélyüket.

FOTÓ: SOMOGVÁRI ANETT

■ Célja idén is a junior Európa-bajnokság és a döntőbe kerülés

embereket, mindig felhívja a figyelmet magára, és mindig van benne energia. Komplikált ló, hétről hétre új kihívások elé állít, de minden küzdelmet megér, mert amikor megtaláljuk a közös hangot, az valami fenomenális érzés. Hatalmas erőssége az ugrásváltása, amit bármikor szívesen csinál, akár sorozatban is; és figyelemre méltó az alpból adott lépése, és teret ölelő ügetése is. Még van mit fejlesztenem vele a hosszahajtásokban, illetve

Hogyan egyezteted össze a tanulást a sporttal?

A családom már az aktív versenyzői életem kezdetén megfogalmazta, hogy a lovaslás nem kifogás a tanulásra. Külföldön tervezek továbbtanulni, ami miatt naponta sok időmet elveszi a tanulmányi munkám. Jelenleg az ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium kilencedikes tanulója vagyok, de emellett májustól részt fogok venni egy angol nyelven folyó egyetemi

Somogyvári Anett

FOTÓPÁLYÁZAT

Mutasd meg, számodra mit jelent lovasnak lenni!

Örökítsd meg lovas életed egy-egy jó pillanatát, és mutasd meg, te mit találsz a legszebbnek a lóval töltött mindennapokban!

A szabadtéri szezon végéig várjuk a fotókat, a legtöbb lájkot kapott felvételeket megjelentetjük a nyomtatott Pegazusban, év végén pedig a legtöbbeknek tetsző fotók készítőit ajándékkal lepjük meg a Horze Lovasruház, illetve a Magyar Mezőgazdaság Kiadó jóvoltából.

Bármilyen fotónak örülünk, profi technikára nincs szükség, egyetlen kikötésünk, hogy ló szerepeljen a képen.

Kamerákat elő, kezdődjön a játék!

A Pegazus szerkesztősége

Minden hónapban 6–10-e között küldjétek a fotókat a karpati.eszter@magyarmezogazdasag.hu címre. Előválogatás után minden hónapban hat fotót közlünk a **Pegazus Facebook-odálán**, amelyekre szavazni lehet. Az aktuális hónap 20-áig kapott lájkok számát vesszük figyelembe. Október 20-a után indítjuk az éves szavazást a havi nyertesek között. Egy személy havonta egy fotóval pályázhat. Őrizzétek meg az eredeti méretű fotót is, mert nyomtatáshoz szükség lehet rá!

horze[®]
It's a lifestyle.

 @pegazuslap

MAGYAR
MEZŐGAZDASÁG

PÁLYABEJÁRÁS? ÉLETBEVÁGÓ!

George Sanna kétszeres ausztrál olimpikon, világbkupadöntős díjugrató lovas, elismert ausztrál edző egész életét a díjugratásnak szentelte. Az alábbiakban a pályabejárással kapcsolatos, megszívlelendő tanácsait olvashatjátok.

A pályabejárás legfontosabb eleme, hogy legyél ott időben! Adj időt magadnak, sose kapkodd el. Ha a mezőny első felében vagy, és a pályabejárást követően rögtön el is kezdődik a szám, akkor a lovad legyen már egy kicsit bemelegítve, néhány ugráson is. Ha te vagy az első induló, akkor különösen fontos, hogy időben érkezz, és a lovad már bemelegítve álljon a starthoz. Mindig jó ötlet megnézni a pályarajzot, vagy információt szerezni az összevetés pályájáról. Ha a pályaeépítő is a közelben van a bejáráson, megkérdezheted erről, hiszen az összevetésnél már nem lesz módod újból bejárni a pályát. Lehetnek változtatások az összevetés pályáján, például az egyik akadályt más irányból kell meglovagolnod, vagy beépí-

tésre kerül egy új vonal, ami nem volt az alappályán.

Mik a terveid? Meg akarod nyerni a számot? Megpróbálsz gyorsan lovagolni? Arra törekszel, hogy időn belül lovagolj hibátlanul? Ezek fontos kérdések, hiszen ezektől függ, hogy hogyan járod be a pályát. Ha gyorsan szeretnél lovagolni és látsz egy rövid hat vágtaugrásos vonalat, akkor úgy dönthetsz, hogy ötre lovagolod. Néhány lovas nyerni jön, mások épp csak elérték az adott pálya szintjét, mindenki másként fogja lelépni a távolságokat, hiszen más célokkal indul. Amikor belépsz, először mérd fel, hol van a bejárat, kijárat, nézd meg a pályát, hol lehetnek ijesztő dolgok a pályán kívül, merre fogsz lovagolni, amíg vársz a csengőre, hogy megis-

mertesd a lovaddal a környezetet. Hol vannak az akadályok közel a pálya széléhez, a közönséghez, melyek azok az akadályok vagy díszítések, amelyekről tarthat a lovad. Neked kell érezned, mire van szüksége a lovadnak, hogy magabiztosan menjen végig az akadályokon. Érezd a pálya lejtését, a talajt!

Miután körülnéztél és elindulsz az első akadályhoz, gondosan megfontolva közelíts az ugráshoz, hiszen az első akadály megközelítése is része már a pályabejárásnak. Nagyon sokszor látni, különösen a fedeles versenyeken, ahol minden kicsit szűkösebb, és korlátozottabbak a lehetőségek, hogy a lovas rálovagol az első ugrásra, amiről jobb kézre szeretne érkezni, és csak az ugrásnál jön rá, hogy nem tud

úgy rálovagolni, hogy jobb kézre érkezzen, ezért meg kell állnia és újratervezni, irányt változtatni, és úgy rálovagolni, hogy úgy jöjjön ki jól, hogy bal kézre érkezzen. A kezdő lovasok így már rögtön az elején elbizonytalanodnak, hiszen ha erre nem gondoltak, mennyi minden lehet még, amire nem? Tehát egy tiszta tervnek kell lennie, amelynek bizony fontos része, hogyan érsz az első akadályhoz. Az is számít, hogy az első ugrást az istálló felé, vagy attól elfele kell ugrani, hiszen a lovak jobban húznak haza. A kezdő lovak kicsit leragadhatnak az első ugrásnál, ha ez az istállóval ellenkező irányban van, különösen akkor, ha a pálya félelmetes sarka felé kell továbbhaladni. Attól függetlenül, hogy milyen ugrásról van szó, el kell gondolkodni azon, hogy az első akadályt erőteljesebben, vagy inkább finomabb, óvatosabb vágtaúval közelítsd meg. Néhány ló bátortalanabb az első akadálynál, őket határozottabban kell előrelavagolni, más lovak tüzeesebbek, bátrabbak, velük a nyugodtabb lovaglással érhetsz célt.

Ha a következő ugrásra gondolsz, akkor számolnod kell azzal, hogy a távolság kicsit hosszabb lesz, hiszen a lovak az első ugrás után hajlamosak a csizma mögött maradni. Ha a második ugrás viszont az istálló felé van, akkor kevésbé valószínű, hogy hosszabb lesz a távolság, mint ahogy lelépted a pályabejáráson.

Később, amikor már túl van a lovad az első megilletődöttségen, várhatóan hosszabb vágtaugrásokat tesz meg az ugrások között. George Sanna azt mondja, hogy körülbelül egy méter különbség van a pálya első és második fele között a vágtaugrások hosszában. Mindehhez figyelembe kell venni a pálya lejtését is. Amikor leléped a távolságokat, az nem csupán matematikai számítás, amely alapján eldől, hogyan fogod lelovagolni a pályát.

Figyelembe kell venni az alapidőt is. A legtöbb hiba az alapidő miatt következik be, nincs idő előkészíteni a lovat az akadályra, nincs idő kiegyenesíteni. Az alapidő miatti nyomás okozza a hibák 60%-át a nagy kategóriákban. Ha csak 10 másodperccel több lenne az alapidő, sokkal több hibátlan lovaglást látnánk. 90 centiméteren per-se nem jelent semmit az alapidő, de minél magasabb szinten versenyzel, annál job-

ban számít majd. Ha megnézzük egy nagy ötszillagos versenyt, pl. Aachent, azt tapasztaljuk, hogy az első nap sok időhibás lovaglás van, mert a lovasok nem aggódnak annyira az alapidő miatt, csak szépen elkezdik felépíteni a lovaikat a nagydíjra, pozitív élménnyel. Akkor sem kell aggódnia az idő miatt, ha gyakorolni szeretnél a lovaddal, hiszen ez is nagyon fontos része a képzésnek, minden lónak meg kell tanulnia a helyes íveken haladni egyensúlyban, he-

gyon-nagyon részletes tervnek kell lenni, hogyan küzdesz meg minden egyes akadállyal, hogyan reagál rá majd a lovad, hogyan fogsz rálovagolni az akadályra az azt követő távolság függvényében.

Amikor pályát lovagolsz, tulajdonképp egy fekvőrendőrkkel teli vonalon lovagolsz, ezek a fekvőrendőrök az ugrások. Tehát az a legfontosabb feladatod, hogy jó vonalon lovagolj, amely egyenesen az ugrásokra vezet, folytasd egyenesen és

■ 1. Számos zavaró tényező lehet a pályán kívül is, például az óriáskivetítő

lyes lábra érkezve az ugrás után stb. Rendkívül fontos az akadály érzései oldalal! Ahogy a ló fejlődik, egyre automatikusabb lesz a helyes lábra érkezés.

Ha olyan számban indulsz, ahol számít az idő, és semmiképp nem szeretnél időhibát kapni, akkor úgy kell bejárnod a pályát, hogy azt nézd, hol lehet egy kicsit levágni a távolságokból, szűk fordulókkal.

Tehát szükséged van egy komplett tervre, ami leginkább a díjlovaglópogramhoz hasonlítható. Megfontolod, hogyan lovagolj rá minden egyes ugrásra, ha az akadály kívül esik az ideális ívtől, hogyan lovagolod meg, hogy ne veszíts időt. Na-

geometrikusan jól megtervezett, egyenletes fordulókkal, amelyek a következő ugráshoz visznek, így a ló képes lesz fenntartani az ütemet, nem pedig egyenetlen tempóban, éles fordulatokkal közelíti meg a következő ugrást. Amikor azt nézed, hogy tudsz folyamatosan haladni akadályról akadályra, fontos a megfelelő ív kiválasztása, hogy ne hirtelen fordulj rá a következő akadályra. Az íveken való egyenletes lovaglás teszi lehetővé, hogy megfelelő ütemet tudj lovagolni. Ha a vonal hirtelen megtörik, és a lónak fel kell gyorsítania a vágtaugrásait, hogy fenntartsa az egyensúlyát, és közben megváltozik az üteme,

akkor a távolság is változik. Még ha hibaidős versenyszámot is lovagolsz, vagy szűk alapidőt, akkor is csak a vonalon lovagolj, egyenes ívű fordulókkal, ha nagyon szűkek is.

Tehát tegyük fel, hogy szeretnéd fenntartani a 350-400 méter/percet, hogy az alapidőn belül maradj, mindezt úgy, hogy közben a tempó egyenletessége se változzon. Mindemellett a különböző ugrások a felépítésük miatt különböző lendületet igényelnek. A triple bar vagy a vizesárok például lendületesebb vágót, erőteljesebb rálovaglást igényel, mint egy magas, keskeny ugrás. Ha a vágta nagy, lendületes, akkor a ló az akadályt hosszabban és laposabban fogja ugrani. Ha ültetettebben, összeszedettebben közelíti meg az ugrást, akkor sokkal meredekebben fogja megugrani. Ha az akadályhoz érsz, figyelembe kell vened a felépítését, hogy mennyire ijesztő, hiszen a látványa is befolyásolja, hogy hogyan lovagolsz rá. Nézzünk egy meredeket 140 cm-en, amely három vagy négy vágtaugrásra van, és ha a ló jól ugrik, akkor nagyon könnyű lesz. Ha alátesszünk egy vízestálcát, nem változik meg tőle az ugrás, mégis a vizuális hatás miatt – különösen akkor, ha a ló fél a víztől – több csizmával, erősebb kontrollal és határozottabban kell megközelíteni. A vizuális hatás ráadásul nemcsak az akadályt magát jelentheti, hanem a háttérrel is, például ha az ugrás mögött van egy sátor, vagy a kivetítő, amely elvonhatja a ló figyelmét. Tehát az ugrás megközelítése függ a felépítésétől, némiképp a méretétől, a vizuális hatástól, és attól, hogy hol helyezkedik el a többi ugráshoz képest. Például vegyünk egy akadályt, amely után tudjuk, hogy egy nagyon hosszú négy vágtaugrásokos rész jön. Ilyenkor teljesen mindegy, hogyan szeretnéd az adott ugrást megoldani, mert észben kell tartanod, hogy egy kicsit jobban előre kell lovagolni a lovat, mert az ugrás után nagyon hosszú négy vágtaugrásokos szakasz jön. Ha nem figyelsz arra, hogy mi jön utána, csak megugrod, a négy vágtaugrás hirtelen négy és fél lehet, ami amellelt, hogy csúnya, több mint valószínű, hogy az azt követő akadályt már le is üti a ló. Ugyanez fordítva is igaz: ha az ugrás után szűk a távolság a következő akadályhoz, akkor rövidebben

kell vágtni az azt megelőző akadályra is. Természetesen alacsonyabb szinten, jó pályaeépítővel nem lesznek ilyen kihívások. Viszont ahogy eléred a 130-140 cm-es szintet, a kihívások egyre nagyobbak, amelyekhez alkalmazkodnod kell. Sajnos azonban a valóságban a szerényebb képességű pályaeépítők akaratukon kívül is nagyon-nagyon bonyolulttá tudják tenni a legalapabb pályákat is egy-egy átgondolatlanul épített ugrással.

Számos olyan dolog létezik a pályán, ami miatt hibázhatsz, és ezek a tényezők nem feltétlenül a pályabejárás, vagy a terved miatt befolyásolhatják a végeredményt. Elképzeled, hogy minden a terv szerint halad, megugrod az első akadályt, utána laza három-négy vágtaugrás után jön a második, jó távolságra, de közben kiszúr a lovad valamit a távolban, vagy esetleg te nem vagy elég gyakorlott, és elrontod a távolságot. Ez nem volt benne a tervedben, és ez már az általános problémamegoldó képességről szól.

Néha nem tudod eldönteni, mi lesz a helyes. Mert mondjuk, van egy olyan távolság, ami lehet hosszú hét vágtaugrás, vagy nyugodt nyolc. Ilyenkor azt gondold, hogy ha erősen előrelovagolod a lovad az első ugrásra, úgy meglehet hétre a következő. Mi van, ha ez nem jön össze, mert nincs elég lendület az első akadályhoz? Ebben a helyzetben meggondolhatod magad. Néha gyorsan kell gondolkodni.

Ahogy haladsz a pályabejáráson, minden egyes ugrást értékelsz. A tanítványaimat mindig arra bátorítom, hogy ne vágjanak át másik akadályra. Tegyük fel, hogy ki kell kerülnöd egy ugrást, hogy eljuss a következőhöz, egy tapasztalt lovas csak átvág. De én mindig arra bátorítom a lovasaim, hogy lépjék le a vonalat, így amikor az akadályhoz érnek, azon az úton haladva, amerre majd lovagolnak, vizuális elképzelésük lesz arról, hogyan is fog kinézni a feladat lovaglása közben, mert nem mindig úgy látszanak a dolgok, ahogy gondoljuk. Úgyhogy ne légy lusta, sétálj körbe! Légy alapos és szorgalmas!

Azt is meg kell érteni, hogy a legtöbb lóban növekszik az adrenalinszint, és egyre erősebb lesz, ahogy halad előre a pályán, ezért a vonalak egyre szűkebbek lesznek,

különösen akkor, ha van egy vagy két olyan vonal, ami erősebb előrelovaglást igényel. Például, ha van egy akadály nyilvánvalóan nagyon bő hat vágtaugrásra, utána be kell lovagolni a sarokba, és egy rövid négy vágtaugrásokos vonalon haladni, nem az erős vágta lesz a megfelelő hozzá. Abban a pillanatban, amikor leérkezel az ugrásról, a következő ugrásra kell gondolnod, hogy miként tervezed azt megugrani, és a vágót ennek megfelelően igazítani. Tehát amikor belovagolsz abba a fordulóba, ami a következő ugráshoz vezet, már meg kell lennie annak a vágótának, amire szükséged van, így nem egy-

FOTÓ: SOMGYVÁRI ANETT

szerre kell igazítani a lovat és megtalálni a távolságot. Ez még a profioknak sem egyszerű. Ne adj magadnak és a lovadnak túl sok feladatot egyszerre közvetlenül az ugrás előttre.

Amikor vizesárkot ugratsz, fel kell vágtaztatni a lovat 450 m/percre, és mivel a legtöbb ló bizony tart a víztől, az érzéskor rohanni fog, és ez torzíja a vonalat, amin haladsz. Mindig a fejedben kell tartani, hogy a pályán végig megtartsd ugyanazt az ütemet az utolsó akadályig, amit a stopper indulásakor lovagoltál. Mindenki ismeri azt az érzést, ahogy halad előre a pályán, és a helyzet kezd egyre élesebbé

válni – a kevésbé tapasztalt lovasok nagyon is tudják, miről beszélek. A pálya minden egyes szakaszán kezelned kell a lovad tempóját és adrenalin szintjét.

A pályaépítők gyakran teszik az utolsó ugrást a kijárat felé, bonyolítva a pályát, mert így könnyebben hibázik a ló. A pálya vége felé lesz egy olyan vonal, ami majdnem egyenesen a kijárat felé vezet, lehet, hogy a víz után, ami után amúgy is hajlamosak a lovak felgyorsulni. Tehát mindig figyelned kell az összefüggésekre.

Miután lelépted a pályát, meg is kell jegyezned. Amikor a tanítványaimmal bejárnak a pályát, az utolsó ugrás után újból végigmegyünk rajta. Nagyon részletes tervvel kezdjük, ugrásról ugrásra minden lehetséges tényezőt figyelembe véve. A bemelegítés végeztével a tanítványaim fejében is végigjárják a pályát. Véleményem szerint lustaság szemmel végigjárni az ugrásokat, mert így ez a kontroll „pályabejárás” nem éri el igazán a célját. Úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy tényleg fejben „menjünk végig” utolsó ellenőrzésként. Néhány nagyon jó lovas folyamatosan téveszt, ez lehet, hogy azért van, mert nem gondolják át fejben is a pályát. Ugyanis fejben sokkal figyelmesebben át kell gondolni, mi hol van.

Rendkívül fontos része a pályabejárásnak – hacsak nem következel hamar a startlistán –, hogy nézd meg az első néhány lovat, mert így a gyakorlatban is láthatod, milyen a pálya. Persze ehhez a tiédhez hasonló méretű és vágatájú lovakat érdemes figyelni. Még ha nagyon tapasztalt is

- 1. Ha olyan szerencsés vagy, hogy van időd megnézni az első néhány lovat, akkor tedd meg (a képen Horváth Balázs, és az ukrán színeket versenyző René Tebbel)
- 2. Mielőtt megszólal a csengő, érdemes a lovad számára ijesztő helyen levő akadályok mellett ellovagolni
- 3. A pályabejárásnál sose vágd le az íveket, mindig azon a vonalon haladj, amelyiken lovagolsz majd

vagy, előfordulhat, hogy nem úgy történnek a dolgok a gyakorlatban, ahogy azt elképzelted. Ilyenkor alakítanod kell a terveden. A kombinációkhoz tartozó vonalak a legbonyolultabbak, mert ott elég sok módon lehet rontani. Például eldöntesz egy távolságot, amikor leléped a pályát, kicsit jobban előre kell lovagolni a nyolc vágtaugráshoz, de inkább nyolc, mint kilenc. Aztán megnézel öt lovat egymás után, és azt látod, hogy kényelmesen kivágtázzák a kilencet, néhányan megpróbálják nyolcra kihozni, és látod, milyen örült hosszú lenne, így te is inkább úgy döntesz, hogy kilencre lovagolod. Persze ha az elsők között vagy a listán, akkor ez a luxus nem adatik meg neked.

Mire odajutsz, hogy belovagolj a pályára, jó esetben már elég konkrét képed van arról, hogyan is lovagolod végig. Ez persze nem zárja ki, hogy valamit másként teszel majd, hiszen a lovad bármikor megijedhet, előfordulhat, hogy nem ugrik át, megbotolhat stb., de végül is, ha a lovad egyenes, egyensúlyban van, megy előre, és jó távolságokat tudsz lovagolni, nem számít, hány vágtaugrást kivágtazol, mert meg tudja ugítani az akadályt. De akkor is szükséged van tervre!

Néhány helyen a lovasok, az edzésrendszerek és maguk az edzések is nagyon-nagyon szervezettek. Bizonyos nemzetek lovasai, például az amerikaiak a tíz vágtaugrást is precízen lelépik, és hihetetlenül részletes tervvel lovagolnak be a pályára, míg az európaiak, ha a vágtaugrások száma több mint hét, nem lépik le, csak a szemükkel „lovagolják le” a távolságot. Vannak olyan lovasok, mint például a Whitakerek, akik kevésbé terv, mint érzék alapján lovagolnak. Részemről minden távolságot lelépek nyolc vágtaugrásig, és mindig van tervem.

Forrás: *The Horse Magazine*

Fordította: Somogyvári Anett

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

262 772
kitöltött kérdőív

Közös ügyünk az állatvédelem

Köszönjük, hogy elmondták véleményüket!

- ✓ Minden eszközzel fellépünk az állatkínzók és a szaporítók ellen!
- ✓ Megreformáljuk az ebrendészeti telepek működését!
- ✓ Felülvizsgáljuk az állatvédelmet érintő jogszabályokat!
- ✓ Folyamatos támogatásokkal segítjük a civil szervezetek munkáját!
- ✓ Országos ivartalanítási programmal csökkentjük a kóbor állatok számát!

PONTOSSÁG ÉS MALÓRÖK A PROGRAMLOVAGLÁS SORÁN

A díjlovaglás nagyon fegyelmezett sport. Szigorú szabályok írják elő például a lovasok ruházatát, viselkedését, a programok végrehajtását, ahogy a négyszög méretét, a betűk helyzetét és a bírók munkáját is. Emellett – összehasonlítva más lovas sportágakkal – fokozott precizitást igényel minden résztvevőjétől, de legfőképp a lovastól, ezért kissé „vaskalaposnak” tűnhet egy laikus számára. A fegyelmezettség nagyrészt a katonai múlt öröksége, másfelől a lovakkal való munka veszélyes mivoltából fakadóan nagyobb figyelmet és felelősséget is kíván. Amikor mindez eleganciával párosul, akkor válik csodaszéppé ez a sport az ember szemében igazán.

BÍRÓI SZEMMEL

A bíró felé sokszor elvárás, hogy a lovas szemszögéből is szemlélje a helyzetet egy programlovaglás során, így hát azt hiszem, hasznos lehet, ha a lovas is látja magát „bírói szemmel”, ebben próbálok segíteni cikksorozatammal. Eddig a pontozás rendszeréről, a kiképzési skáláról és a jármódokról volt szó, ez a sorozat negyedik része.

Egy díjlovaglóprogramban a ló-lovas páros szinte minden mozdulata előírás szerint történik. A meghatározott feladatok betűtől betűig, folyamatosan egymás után kerülnek végrehajtásra, nincs üresjárat és szabadon választott cselekvés. A feladatok pontozásánál sokat nyom a latban a végrehajtás pontossága, ezért az a lovaglási technika egyik nagyon fontos elemévé válik. Úgy is fogal-

■ Nagyon fontos az egyenesség

mazhatnék, hogy a precíz lovaglás a négyzetben alapvető elvárás, a pontatlansággal teli program pedig nagymértékben le tudja húzni a végső pontszámokat. Egyszerűnek tűnő, mégis nagy hibaszázalékot magában hordozó feladat a minden program első feladatáént szereplő belovaglás és megállás X-nél. A lovasok

ha a lovas álljba sem tudja a lovát felvenni...).

A precizitást tekintve egy másik érdekes elem a sarkok lovaglásának megítélése. Banális helyzet, hogy mértanilag egy szögletesen körülhatárolt térbe (négyzet) kényszerítjük a lovat, aki köztudottan nem tud derékszögben fordulni... El-

és a betűre merőlegesen végrehajtott átmenetnél pedig akkor, ha a ló orra eléri a betűt). A nehézséget gyakran a belső betűk okozzák, mivel azok nem láthatók, a lovas csak a falon elhelyezkedő betűkhöz tud viszonyítani. Ha egy KXM átlóvonalon a lovas letér az egyenesről, és nem érinti az X-et, hiába indítja a feladatot pontosan K-tól és érkezik a végén M-hez, pontatlanságért is kevesebb pontszámot fog kapni a bírótól (és az egyenes vonal hiányáért is természetesen). Ugyanez érvényes a hosszúfalon előírt feladat, például középvágta végrehajtása esetén: ha a lovas letér a vonalról, de „visszatalál”, az hiba. A pontosság szenved csorbát azokban az esetekben is, amikor a lovas egy átmenetet jóval a betű mellett elhaladva, későn hajt végre, vagy a középvonalra fordulás kissé elcsúszik, és nem korrigál, de az „elrajzolt” kiskör, a nem egyforma íveket mutató kígyóvonal vagy az eltolódott cikcakk-oldaljárás is emiatt kerül kevesebb pontszámmal értékelésre. Bosszantó a bíró számára, amikor egy jól kivitelezett ugrásváltásra azért kell legalább fél ponttal kevesebbet adnia, mert azt a lovas kb. 3 méterrel a betű előtt hajtotta végre. Ráadásul, ha az ugrásváltás ellenvágta feladattól van előírva, az ellenvágta rövidsége

„Bosszantó a bíró számára, amikor egy jól kivitelezett ugrásváltásra azért kell legalább fél ponttal kevesebbet adnia, mert azt a lovas kb. 3 méterrel a betű előtt hajtotta végre”

viszonylag hamar megtanulnak korrekten a középvonalra fordulni és azon egyenesen haladni, főleg, ha a ló a kiképzés során már természetes ferdeségét elhagyva, egyenesre igazítható. Oldalsó pozícióban bírálva azonban meglepően gyakran tapasztaltam, hogy a lovasok nagy része nem fordít elég figyelmet az X-nél történő megállásra. Gyakran méterekkel az X előtt vagy után hajtják végre az álljt, ami egy egyenes belovaglást és korrekt állj átmenetet követően a „C” bíró szemében pozitív bírálat alá esik, az oldalsó bíró (mivel csak ő látja) azonban kénytelen jelezni a pontatlanság iránti nemtetszését némileg alacsonyabb pontszám kiadásával. Valójában ennek a feladatnak azon múlik a helyes kivitelezése, hogy a lovas kissé leszegett állal, a szeme sarkából figyel-e az X mellett a hosszúfalon lévő két betűt (E és B) a középvonalon haladás közben, így az állj végrehajtható pontosan az előírt helyen. A lovak gyakran megtanulnak a programokból bizonyos elemeket, és a középvonalra fordulás után sokszor hamarabb felkínálják az álljt, mint ahogy a lovas szeretné. Előfordul olyan eset is, hogy a lovas egyszerűen nem képes megállítani a lovát – de ez már szélsőség, és szerencsére ritkán történik. A pontozásban ilyenkor a bírók természetesen könnyörtelenül bevésik az alacsony pontszámokat, hiszen itt már nem csak a pontatlanság, hanem a feladat kivitelezésének módja is büntetendő (nem mellesleg nagy kérdőjel kerül a bíró fejébe ezáltal: mi lesz még a program során,

várás azonban a bírók szemében a sarkok „kilovaglása”, ami valójában a lehető legkisebb íven való fordulatot jelenti a fal végén, és jól látható, ha egy lovas következetesen „lecsapja” a sarkokat, tehát nem vezérli a precizitást. A nagykör A-nál vagy C-nél történő végrehajtása esetén azonban a sarokba lovaglás hiba, hiszen a kör íve csak egy-egy ponton érintheti a falat.

Szabály szerint a feladat végrehajtása akkor helyes, ha közben az előírt betűvel egy vonalban van a lovas felsőteste (átlón

FOTÓ: SOMOGVÁRI/ANETT

miatt a pontatlanság miatti büntetés ott is megjelenik.

Hibák annál a lovasnál is becsúszhatnak, akinek precíz végrehajtás jellemzi az egész programját, és egy-egy feladatnál a leírt módon csökkenthetik a pontokat. A végső pontszámokban azonban ez kevésbé érezhető – nem úgy, mint abban az esetben, amikor az egész program elnagyolt, pongyola, az összbemérés a bíró számára egyszerűen szétszórtságot mutat. Ha a lovasnak a fél pontok is számítanak, akkor igyekszik nem „eldobálni” azokat, és minden feladat végrehajtásánál törekszik a minél nagyobb fokú pontosságra.

A díjlovaglóprogramok során előforduló „malőrök” eltérő megítélés alá esnek a súlyosságuk fokozata alapján. A bírók viszonylag elnézőek a legenyhébb „kihágások”, például a szétnyílt csizmacipzár, össze nem kapcsolt zsabó, befonatlan lósörény tekintetében. Ilyen esetekben általában szóban jelzik a lovasnak a hiányosságot, de persze a Murphy törvényei szerint működő cipzárral még a bírók sem tudnak mit kezdeni. A szabályzatban előírt esetekben – pl. pálcás kézzel köszönés, lovasruházat hiányossága (korábban sokat vitatott, gyakori baleset volt a viharos szélben a lovas fejéről elrepülő cilinder), vagy a fásli lovon felejtése a programban – azonban a bírók már könyörtelenül levonnak a pontszámokból, és figyelmeztetik a lovast, ezzel igyekezve elérni, hogy a jövőben fokozottabban odafigyeljen.

A díjlovaglóversenyeken azonban történnek olykor súlyosabb rendbontások is, ami a nézőkben mindig egy kis izgalmat generál (a bírókban is), tekintve az ezen versenyekre jellemző rendkívül nyugalmas légkört. Amire minden bíró felkapja a fejét, az az ellenszegülés. Egy néhány másodpercig tartó tiltakozás a ló részéről történhet ijedség miatt (hirtelen zaj vagy mozgás a ló látókörében, de főleg vele szemben), de előfordul, hogy a lovas rossz lovaglási technikája (sok kéz, összehúzott nyak és szűk keret, nyugtalan ülés stb.), vagy fájdalom vált ki ellenkezést a lóból. Ha a lovas orvosolja a problémát és átjut az ellenszegülésen, általában megússza egy pontlevonással, ha azonban az ellenszegülés ismétlődik, vagy na-

gyon elfajul, a lovast kizárják. Ennek megítélése egy bíró számára több tényező figyelembevételével történik, például egy fiatal ló programban kissé tovább engedik az ellenszegülő lóval való próbálkozást, hiszen élete első versenyei egyikén egy csikótól még nem feltétlenül várjuk el a minden körülmények közötti együttmű-

pontosan értelmezni, azaz „kiszökni” a nyitva hagyott négyszögéből.

Díjlovaglóversenyeken szerencsére nem gyakori, mégis megtörténhet, hogy a lovas leesik a lováról a négyszögben, ezért sajnos minden esetben kizárás jár, nem folytathatja a programot. Ugyanez érvényes, ha a ló a lovast elragadja és kivágta a négy-

■ 1. Az X-nél állj valóban az X-nél történjen | 2. A díjlovaglóprogramok során előforduló „malőrök” eltérő megítélés alá esnek a súlyosságuk fokozata alapján | 3. Van, aki keveset hibázik

ködést. Ha láthatóan engedelmességi probléma a ló részéről, amit a lovas jól kezel, a veszélytelenség határain belül engedik a bírók a program lelovaglását, de masszív ágaskodás, elmenekülés, ugrálás láttán (20 másodpercen túl) bizony kizárásra kerül a páros. Ez történik akkor is, ha akár ellenszegülés, akár más ok miatt a ló kiugrik a négyszögéből – de csak abban az esetben, ha ezt mind a négy lábával teszi (láttam már olyat, hogy egy ló a négyszögkerítést felrúgva két lábával lépett ki csupán a négyszögéből, a másik kettővel bent maradt). Előfordul, hogy a bejáratánál a négyszöget nem zárják le teljesen, egy szemfüles ló pedig képes egy A-nál előírt állj-hátralépés feladat végrehajtása után a megindulást nem teljesen

szögéből, de a lovas már kívül esik le. Kizárás történhet még egyértelmű sántaság megállapítása esetén, illetve rendkívül agresszív lovaglás miatt is akár. Amennyiben a bíró friss vért lát a lovon, azonnal megállíthatja a lovast, hogy megvizsgálja a vérzés okát. A leglátványosabb, így a legkönnyebben észrevehető a ló szájában keletkező vérzés, ami sokszor a helytelen kantározás vagy zablaillesztés következménye, olykor pedig a lovas durvaságáé a melegítőben. A friss vér mindenképpen kizáró ok, azt az alapelvet szem előtt tartva, hogy a ló jóléte minden más elé helyeződik.

Borosné Nagy Andrea Zsófia

II. osztályú (M szintű) bíró,
S1 szintű díjlovasversenyző

LOVAK GYOMORFEKÉK

A Pegazus januári számában jelent meg első cikkünk ebben a témában. Abból az írásból megismerhetted a különböző gyomorfekély-típusokat, kialakulásuk okát, illetve, hogy milyen tüneteket kell figyelned. Most azt szeretnénk ismertetni, hogyan diagnosztizálható a betegség, és milyen kezelési lehetőségei vannak.

Mi a teendő, ha gyomorfekélyre gyanakszol lovadnál?

A nemzetközi és hazai állatorvos-szakmai szervezetek (lógyógyász egyesületek és szakmai kollégiumok) egyöntetű ajánlása szerint a gyomor-endoszkópia (gyomortükrözés, gasztroszkópia) az egyetlen orvosszakmailag elfogadott vizsgálat, ami alkalmas a diagnózisra. Az endoszkóp egy hajlékony száloptikás eszköz, amelynek végén kamera található, így segítségével képet kaphatunk a belső szervekről, így a gyomorról is. A vizsgálat során a képet egy nagyméretű monitoron látjuk, így az elváltozásokat te magad is megfigyelheted.

A vizsgálat fontos alapfeltétele, hogy a gyomor teljesen üres legyen. A legtöbb szakember 12-24 órás éheztetést javasol az endoszkópia elvégzése előtt. Az éheztetést nagy körültekintéssel kell elvégezni,

hiszen akár 1-2 maréknyi takarmány is elfedheti a kisebb fekélyeket, illetve a gyomor alsó részét, és ebben az esetben a vizsgálatot meg kell ismételni.

Sokakban félelmet kelt a gyomortükrözéshez szükséges éheztetés. A közhiedelemmel ellentétben nincs tudományos bizonyíték arra, hogy 12-24 óra éheztetés után lovakban gyomorfekély alakul ki, tanulmányok alapján az elváltozások leghamarabb 48 órás takarmánymegvonás hatására kezdődnek. Azoknál a lovaknál pedig, ahol például gyomorürülési zavar miatt hosszabb éheztetés szükséges, megoldható a gyomornyálkahártya védelme.

A gyomortükrözés során az enyhén bódított ló orrlyukába vezetve a gasztroszkópot az orrjáratokon, a garaton és a nyelőcsövön keresztül jutunk a gyomorba. A vizsgálat átlagos időtartama 15-30 perc.

Az endoszkópia során kép- és videófájlok kerülnek rögzítésre, amelyek később vizschanézhetők és a kontrollvizsgálat során összehasonlítási alapot adnak.

A nem specifikus tünetek miatt egyes esetekben szükség lehet más kiegészítő vizsgálatokra is, hogy egyértelműen bizonyítást nyerjen, kizárólag a gyomorfekély okozza-e a tüneteket. Ilyen kiegészítő vizsgálatok lehetnek például a bélsár-parazitológia, rektális vizsgálat, rutin biokémiai és hematológiai vizsgálat, hasúri ultrahang, hasúri folyadék analízise.

Hogyan osztályozhatók a fekélyek az endoszkóplelet alapján?

A gyomor nem mirigyes részének fekélyeit (Equine Squamous Gastric Disease, továbbiakban: ESGD) az alapján osztályozzuk, hogy a nyálkahártyán milyen jellegű elváltozások láthatók. Ez alapján az ESGD-elváltozások 0-4-ig terjedő skálán osztályozhatók (táblázat).

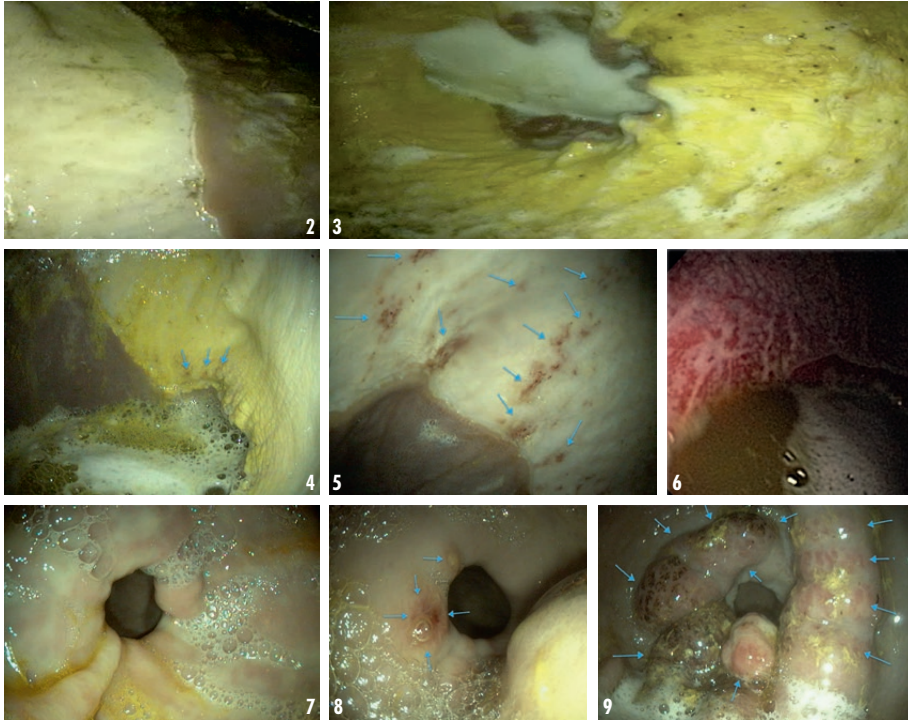
A gyomor mirigyes részének elváltozásai (Equine Glandular Gastric Disease, a továbbiakban: EGGD) rendkívül sokfélék lehetnek, így ezeket nem lehet ilyen egyszerűen rangsorolni. Így az EGGD esetén az elváltozások leírása (elhelyezkedés, megjelenés, súlyosság) jelenleg a legelfogadottabb nemzetközileg.

Megvan a diagnózis. Milyen kezelési lehetőségek vannak?

A humán gyógyászatban a gyomorfekély-kezelés alaptézise a „nincs sav, nincs fekély” mondat. A lógyógyászatban is elmondható, hogy a kezelés egyik legfontosabb része a gyomorsavtermelés csökkentése, ami lehetőséget teremt a gyógyulásra. A savtermelés csökkentésére lovakban az egyik leggyakrabban használt gyógyszer-csoport az ún. protonpumpa-gátlók, ezek a savtermelés utolsó lépését gátolják. Lovakban az ide tartozó gyógyszerek közül

ÉLY SZINDRÓMÁJA

■ 1. Gyomortükrözés közben | 2. ESGD 0. fokozat | 3. ESGD I. fokozat: kiterjedt, fokozott hámszarusodás (élénk citromsárga színű terület) | 4. ESGD II. fokozat: kiterjedt, fokozott hámszarusodás (élénk citromsárga színű terület) és kevés kisméretű fekély (a kék nyilak rájuk mutatnak) | 5. ESGD III. fokozat: kiterjedt felületes fekélyek (a nyilak a fekélyekre mutatnak) | 6. ESGD IV. fokozat: kiterjedt, súlyos, mély, vérző fekélyek | 7. A gyomor-vékonybél átmenet (pylorus) ép megjelenése a gyomor mirigyes részén | 8. Enyhe-mérsékelt EGGD elváltozás (a nyilak az elváltozásokra mutatnak) | 9. Súlyos-krónikus EGGD elváltozás (a nyilak az elváltozásokra mutatnak), ilyen esetben a gyomorürülés is zavart szenvedhet

dönthető el egyértelműen, hogy a terápia befejezhető, vagy esetleg folytatni kell.

Sok esetben találkozunk azzal, hogy a tulajdonos gyomortükrözés elvégzése, azaz a diagnózis felállítása nélkül szeretné lovát kezelletni. Miért nem javasolt ez? Sajnos az előbb részletezett gyógyulási arányok miatt, ha a kezelés ellenére a ló nem javul, az nem zárja ki a gyomorfekély jelenlétét, viszont a javulás sem bizonyítja egyértelműen, hogy a ló gyomorfekély szindrómától szenved. Habár a gasztroszkópia nem olcsó beavatkozás, de a lovak tartási, takarmányozási és versenyzetési költségeihez képest ez nem jelentős összeg, és a diagnózis hiányában a kezelést elkerülve akár feleslegesen kidobott pénzt spórolhatunk meg. Összességében elmondható, hogy az ESGD könnyen gyógykezelhető, ezzel szemben azonban az EGGD gyógyulása már számos tényezőtől függ. A terápia után mindkét esetben kiemelkedően fontos az elváltozások kiújulásának megakadályozása.

A megelőzésről, és a gyomorfekély kialakulását megelőző takarmánykiegészítők használatáról a következő cikkben lesz szó.

Dr. Tóth Balázs

lőbelgyógyász specialista állatorvos,
PhD, Dipl. ACVIM

Dr. Horti Klára

lőgyógyász szakállatorvos (Equi-Med Kft.)

Fokozat Gyomor nem mirigyes nyálkahártyája

0.	A nyálkahártya sértetlen és nincs fokozott hámszarusodás
I.	A nyálkahártya sértetlen, de fokozott hámszarusodás látható
II.	Kisméretű, egyedüli vagy multifokális elváltozások
III.	Nagyméretű, egyedüli vagy kiterjedt felületes elváltozások
IV.	Kiterjedt elváltozások, jól látható, mély fekélyesedéssel

a legtöbbet az omeprazolról tudunk. Az omeprazollal való kezelés sikeressége számos tényezőtől függ: a gyógyszer típusától, a használt dózistól, a kezelés hosszától, a gyógyszerbeadás idejétől, módjától. Általánosságban elmondható, hogy ESGD (nem mirigyes rész betegsége) esetén kb. 70-80%-os a gyógyulási arány egy standard 28 napos kezelés hatására.

Ezzel szemben EGGD (mirigyes rész betegsége) kezelése már sokkal nagyobb kihívást jelent az állatorvosok számára, hiszen egy standard 28 napos, szájon át történő omeprazol-kezelésre az elváltozások 25%-a gyógyul csak meg. EGGD kezelése esetén az omeprazol gyakran kiegészíthető gyomornyálkahártyát bevonó gyógyszerekkel, azonban a teljes gyógyulás így is

csak a lovak 22-67,5%-ánál figyelhető meg standard négyhetes kezelés után. Az elmúlt években egy, az omeprazoltól eltérő hatásmechanizmuson alapuló gyógyszer is bevetésre került az EGGD kezelésére, amellyel 73%-os gyógyulási arány volt elérhető. Azonban fontos megjegyezni, hogy az EGGD gyógyulási hajlama nagymértékben függ attól, hogy milyen típusú és milyen súlyos elváltozásokról van szó. Gyakran előfordul, hogy egyes elváltozásoknál többhónapos kezelés sem hozza meg a léziók teljes gyógyulását, ilyen esetekben javasolt a biopsziás mintavétel is.

Ahhoz, hogy a gyógykezelés eredményessége elbírálható legyen a kezelés vége előtt, mindenképpen érdemes kontroll gyomortükrözést végezni, hiszen ez alapján

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

1988-ban járunk, ismét olimpiai évben. Nagy kérdés volt az év elején, hogy Horváth Zoltánt egyéni indulóként kiküldjék-e a szöuli olimpiára, és bár végül a lovasszövetség támogatta a részvételét, az élet mégis felülírta a terveket, lova végzetes balesetet szenvedett. A felnőtt csapat versenydényét két másik ló kiesése is nehezítette. Sikeres volt ugyanakkor a balatonfenyvesi edzőtábor, amelyre – ha már külföldi felkészülést nem tudtak biztosítani a válogatottnak – két ismert külföldi szakembert hívtak a válogatott lovasok segítésére.

A hogy a márciusi Pegazusban megjelent összefoglalóban már említettük, a Magyar Lovas Szövetség változásokat hajtott végre a szakbizottság élén 1987-ben, bevezetésre került a szövetségi kapitány intézménye. A vezetés az eddigi elnököknek, Török Lászlónak szavazott bizalmat.

Miklós László, az akkori főtitkár az alábbi levélben tájékoztatta határozatáról Török Lászlót (címezett: Török László ker. igazgató, Rádiháza – utolsó posta: Gutorfölde).

„A Magyar Lovas Szövetség legutóbbi elnökségi ülésén döntött a szakbizottságok szervezeti és személyi kérdéseiben.

Ennek alapján felkérem, hogy a Military Szakbizottság szövetségi kapitányi tisztét ellátni szíveskedjék. Ez a megbízás visszavonásig érvényes.

Az elnökség döntésének megfelelően munkánkat az egyes szakbizottságok, valamint a területi és megyei szövetségek munkájára alapozva olyan szervezettségben és megfelelő összhangban kell végeznünk, hogy a szeretett sportágunk minden területén előrelépést tegyen lehetővé.

Fenti célkitűzéseinknek a szakág területén történő megvalósításához kívánok jó egészséget, sok sikert és kellemes együttműködést. Budapest, 1988. január. 8., Miklós László főtitkár.”

A Nemzeti Sport április 6-i interjújában Salánki Miklós az új elnököt, Varga Istvánt terveiről faggatta, a cikk Váltás címen jelent meg.

„Több sportág gondja, hogy túlságosan fővároscentrikus, a lovasusára viszont éppen az ellenkezője a jellemző: zömében csak vidéki szakosztályokban üzik. Ez még nem lenne gond, ha a versenyág érdekeit a fővárosban megfelelően képviselnék. Minderről azonban már csak múlt időben írhatunk: január elsejétől ugyanis a

budapesti Varga István ezredes, a BM Határőrség parancsnokhelyettese lett a lovasus szakbizottság vezetője, akit arra kértünk, először mutassa be magát:

– A határőrségben még, mint kiskatonára kerültem kapcsolatba a lovakkal, s később, mint vezető a Kiskunhalasi Határőr Dózsa lovasszakosztályát patronáltam. Négy évvel ezelőtt a szövetség intézőbizottságának tagja lettem. Örömmel vállaltam a szakbizottság vezetését, mert a lovasusok nagyon lelkes társaságot alkotnak. Ezenkívül ebben a sportágban lehetőséget látok arra, hogy a nemzetközi élmezőnybe kerüljünk.

– Mit és hogyan kell tenni azért, hogy ez végre be is következzen?

– A legfontosabb, s egyben feladat a szakág bázisának minőségi növelése. Tehát

nem csupán az a cél, hogy a versenyzői létszámot emeljük, hanem a kiválasztástól kezdve a felkészítésig mindent a legkorszerűbb módszerek szerint végezzük [...]”. Horváth Zoltán, a válogatott edzője az 1988-as évközlést értékelésében így írja le: „[...] Az évet a februárban megrendezett, immáron hagyományossá váló, Balatonfenyvesen megrendezett edzőtáborral kezdtük. Az edzői munkában az idén is, az elmúlt évekhez hasonlóan a szakmai és emberi tulajdonságaival kiemelkedő lengyel Boleslaw Wyszatycy segít. Szakágunk megtiszteléseként meghívásunknak eleget tett az NSZK military szakágának sikeredzője, Martin Plewa. A nagy tudású szakember háromnapos otléte alatt úgy elméleti, mint edzésvezetési módszerekben sok újat hozott a szakágunkban dolgozó szakembereknek. Az edzéseken résztvevőknek és a külső szemlélőknek is felejthetetlen élményt jelentett. Építően szolt csapatunk hibáiról és eredményeiről [...]”. A Nemzeti Sport 1988/6 számában Salánki Miklós az edzőtáborról így tájékoztatta a magyar lovasársadalmat Kitekintés című cikkében:

„[...] A szakág vezetése jól ismerte fel, ha a célkitűzést, a nemzetközi élmezőnyt el akarják érni, akkor korszerűbb edzőmunkára van szükség. Éppen ezért nem zárták be, nem hiszik mindentudónak magukat, hanem igyekeznek kitekinteni a világra. Mivel arra nincs lehetőségük, hogy a válogatottnak külföldi felkészülést biztosítsanak, ezért ismert szakembereket hívnak a kerethez. Legutóbb a kiváló NSZK-beli edző, Martin Plewa irányította a válogatottak edzéseit Balatonfenyvesen, ahol a Nagyberek Állami Gazdaság fedett lovardájában ideálisak voltak a körülmények.

Martin Plewa mellett nem unatkozhattak lovasaink, ugyanis az edzések – négyes csoportokban – reggel nyolctól este nyolcig tartottak! Az NSZK-beli szakembertől legelőször is azt kérdeztük: valóban alkalmas-e a lovasusázásra a magyar ló?

– Ahhoz kevés magyar lovat ismerek, hogy erre pontos választ tudjak adni. Az eddig látott együttesek, tehát lovak és lovasok alapján véleményem szerint lovasusában a magyaroknak nagyobb esélyük van az előrelépésre, mint díjugratásban vagy díjlovaglásban.

– Végignéztük az edzéseit, és szinte órákon át az alapfeladatokat végeztette a lovasokkal...

– Igen, mert az alapokban nagy az elmaradásuk. Tudja, ez olyan, mint amikor valaki még nem ismeri az ábécét, de már szabadverset akar írni. Az idomítás a lovasport alapja, viszont úgy látom, a magyarok éppen erre nem fordítanak elég figyelmet.

– Nagyon jó benyomást keltve, biztosan teljesítette a luhműheleni tereppályát. Kiforrott lovasegyéniségnek tartom, minden adottsága megvan, hogy az olimpián sikerrel szerepeljen [...]”.

Maradva ennél a gondolatnál, Török László, az új szövetségi kapitány már a február 28-i lovasszövetségi értekezleten rohamra indult az egyéni olimpiai részvétel mellett. A

■ 1. Miklós László, a Lovas Szövetség főtitkára | 2. Varga István ezredes, a military szakág elnöke, a Határőrség parancsnokhelyettese | 3. Horváth Zoltán Adonisz nevű lován | 4. A balatonfenyvesi edzőtábor edzői: Martin Plewa, Horváth Zoltán, Boleslaw Wyszatycy | 5. Az edzőtábor résztvevőinek egy csoportja. Lovon balról Finta Géza, Csete Katalin és Horkay Gábor; előttük Móczár Éva, Boleslaw Wyszatycy, Martin Plewa, dr. Radnay László, Tuska Pál, Török László, Gróznér István, Szekér Ferenc és Makkos Vilmos | 6. Csete Katalin és Phoebus

A lovasok fegyelmezetten, nagy igyekezettel hajtották végre a feladatokat. Horváth Zoltán már elérte a nemzetközi szintet, és több lovasuk is, ha lesz kitartásuk, eljuthat oda [...].

„Nem zárták be,
nem hiszik
mindentudónak magukat,
hanem igyekeznek
kitekinteni a világra”

– Milyen akadályokra lehet számítani a jövő nagy nemzetközi versenyein? Elképzelhető, hogy emelkedik a leküzdhetőség foka?

– Ebben nem várható változás, az akadályok méretei az eddigi követelményeket követik.

– Véleménye szerint szakmailag megalapozott döntés lenne Horváth Zoltánt, a magyar lovasusa-válogatott vezetőedzőjét egyéni versenyzőként indítani a szülői olimpián?

Lovas Magazin 1988/2. számában rövidített változatban így foglalták össze mondanivalóját:

„Most ismét bátran kellene döntenie, mondta Török László. Van egy olyan military lovasunk, Horváth Zoltán, aki tavaly merte vállalni az Eb-szintű megméretést. Ennek alapján kijelenthető, hogy ló és lovas érdemes az olimpiai kiküldetésre. Támogatni kell a kettőt! Mert ha az arra érdemes versenyző – most és máskor – nem kapja meg az igazi segítséget, akkor vele együtt mind azoknak a munkája kárba vész, akik sokat tettek a sportág fellendítéséért [...]”.

A Vas Népe című regionális lap április eleji száma konkrétumokról számolt be, Horváth Zoltán készül az olimpiára címen jelent meg a következő cikk:

„A Magyar Lovas Szövetség legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy csapat indítását nem, de két egyéni induló részvételét támogatja a szülői nyári olimpián. Díjlovaglásban Dallos Gyula, militaryban Horváth Zoltán kapott bizalmat. Mindketten Szombathelyen kezdtek lovagolni Makkos Vilmos irányítása mellett, Dallos Budapesten folytatta,

Horváth Zoltán pedig azóta is a Szombathelyi Állami Tangazdaság lovasiskolájának színeiben versenyez. Az olimpiai indulást megszavazta a lovas szövetség [...].

– Melyik ló lesz a versenyzőtársa?

– Adonisz. Tavaly Adonisz nyergében nyertem meg az osztrák bajnokságot, és az Eb-n is együtt szerepeltünk. Egyelőre még az olimpiai utaztatása okoz egy kis gondot, mert elég költséges. A nyugatnémet válogatottal tárgyalunk, úgy néz ki, az ő lovaikkal utazhatna Adonisz is [...].”

Sajnos az élet a terveket időnként átrendezi, így volt ez az olimpiai szereplés lehetősége esetén is. De nézzük, mi történt! Szintén a Vas Népe (1988. május 8.) cikkét idézve elevenítsük fel a tragikus eseményeket:

„[...] Nem egyszerű lóhalálról van szó... Horváth Zoltán nem utazhat Szöulba.

Szerdán délután Horváth Zoltán elcsukló hangon telefonált: legjobb lova, Adonisz kimúlt. Szófoszlányok, mondattörödékek hallatán még föl sem fogtuk a nagy veszteséget. Éppen ezért tegnap délelőtt tájékoztottunk, mi is történt Debrecen és Szombathely között az országúton...

– Az olimpiai paripám már nyugdíjas, kezdő lovasok lovagolják, most Adonisz volt (!) az első számú lovam – mondja Horváth Zoltán.

■ 1. Varga András és Hannibál | 2. Bajkai Sándor Talizmánnal a rádióházi ob eredményhirdetésén. A díjat Markos László versenybíró adja át | 3. Fülöp Sándor és Frangepán | 4. Török László szövetségi kapitány 1987-ben

– Nemcsak nálam volt első számú, hanem az egész országban. Nem is lehet L'Amour hasonlítani hozzá, ez egy egészen kiváló ló volt. Ugróképessége, gyorsasága fölülte volt valamennyi military lónak. A közelben volt egy állatorvosi vizsgálat, a főorvostól tudom, ilyen egészséges lóval még ő sem találkozott [...]. Makkos Vilmos a szombathelyi lovasélet minden állomásánál ott volt. Most is azon a teherautón ült, amelyen Adoniszot és társait szállították.

– Hétfvégén országos versenyen voltunk Debrecenben, Zoli nyert Adonisz nyergé-

ben, ez már természetes volt – mondja Vili bácsi.

– Füzesgyarmat határában jártunk, hétfőn délután fél kettő volt. Én a visszapillantó tükörben mindig figyeltem a lovakat, így volt most is. A teherautó platóján három ló volt, Adonisz közvetlenül a kabin mögött. A másik négy ló az utánfutón, mindig így szállítottuk a lovakat. Szóltam a sofőrnek, állj meg, Kadarka feje eltűnt. Kiszálltunk, de akkor Adonisz már lógott a kocs oldalán, a nyakára kötött kötélt tartotta. Egy lehetőség volt, elválni a kötelet, visszaemelni az autóra lehetetlen volt. Nagyon esett, hiszen még rúgott is egyet magán, egyik lába a platón volt. Átfordult a nyakán, azonnal kimúlt. Nyakcsigolyatörés...

– Mi történhetett?

– Kadarka egyik kötele elszakadt, bizonyára molesztálni kezdte Adoniszot, így nála is elszakadt az egyik kötélt. Ezt végignézni, tehetetlenül... Kérem, ne is folytassuk tovább [...].”

Visszatérve Horváth Zoltán évi értékeléséhez, így folytatja:

„[...] Felnőtt csapatunk idei szereplését három lovunk kiesése nehezítette. Lovam, Adonisz az elmúlt évben nemzetközi hírnevet szerzett. A már elérhető olimpia reménye ment füstbe Adonisz tragikus elpusztulásával. Talán nem tűnik túlzásnak, amikor azt valom, hogy a második világháború utáni időszak leghetesebb lova volt. Elpusztulásával leírhatatlan lehetőséget vitt magával, és egyelőre pótolhatatlan úrt hagyott maga után. Fülöp Sándor Frangepán nevű lova elvesztésével egyéni kar-

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

MÁRCIUS KÉPE

rierje rövid időre megtorpant. Frangepán mint feltörekvő utánpótlású kevés nemzetközi rutin birtokában az elmúlt évben a rendkívül nehéz achselschwangi Alpesi Kupán 23. helyével bizonyította klasszisát. Csete Katalin Phoebus sérülése miatt egész évben nem tudott az elmúlt évihez hasonlóan a csapat rendelkezésére állni. E három lovat a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta szakágunk pótolni. Az ebreichsdorfi Alpesi Kupára két fiatal válogatottnal és Horkay Gáborral utaztunk ki. Horkay Gábor 18. helyezése a hat erős nemzettel és 45 indulóval megrendezett versenyen némi figyelmet érdemel. A nagycenki Varga József klasszisnak mondható Gárda nevű lovát nem tudta lovagolni, a feladat meghaladta felkészültségét. Varga András lova sérülése fosztotta meg a jó helyezéstől [...].”

Az Alpesi Kupa csapatáról a csapatvezető, Török László így nyilatkozott 1988. augusztus 16-án:

„Horkay Gábor Dudás nevű lovával díjlovaglásban utolsó helyezett. Ettől a lótól többet várni nem lehet, nagy hibát nem vétett. Terepen akadályhiba nélkül, időtálló lépéssel ment végig, és így felkerült a 22. helyre. Ugróvizsgát akadályhiba nélkül teljesítette, nagyon okos, jó lovaglással így 18. helyezett lett. Dicséretreméltó teljesítmény ebben a mezőnyben, és várakozáson felüli.

Varga András Hannibál nevű lovával a díjlovaglást formája alatt teljesítette. Terepen bukott, lova lábtövéen megsérült, ezért nem indítottuk a harmadik napi ugróvizsgán. Eddigi formák alapján jobb eredményt vártunk tőle.

Varga József Gárda nevű lován díjlovaglásban nem mutatott jó képet a kifordult, szár fölött járó lovával. Terepen indiszponáltan, akarat nélkül, erélytelenül lovagolt, a 18. akadálynál kizárásra került. Nem a ló képességét haladta meg a feladat nehézsége.

Vendéglátóink szívélyesen fogadták kis csapatunkat (6 fő), de a kölcsönösségi alapú ellátás, illetve az étkezés minősége gyengébb volt, mint nálunk.

Csapatszellem, egymás segítése kifogástalan, viselkedésük és megjelenésük a pályán az elővezetésnél, a fogadáson példás!”

Tuska Pál

Köszönjük, hogy ilyen sokan küldtek fotókat a felhívásunkra! Ahogy ígértük, a legtöbb lájkot kapott felvétel minden hónapban megjelentetjük a nyomtatott Pegazusban. Márciusban **Horváth Antónia** itt látható fotóját kedvelték legtöbbször a www.facebook.com/pegazuslap oldalon, ő így írt a képről:

A lovakkal már egészen kicsi koromban kapcsolatba kerültem, eleinte játékok, mesék és egyalkalmas pónilovaglások keretében. Majd ahogy nőtem, úgy lett egyre szorosabb ez a kapcsolat, és töltöttem ki egyre nagyobb részt az életemből a lovak. Jó részben nekik köszönhetően vagyok az, aki, és szintén ők kötöttek össze először sok olyan emberrel, akik nagyon sokat jelentenek nekem, és rengeteget segítenek abban, hogy eljussak ide.

A terveim mindenképpen hosszú távra szólnak. Jelenleg igyekszem minél több időt a lovakkal, főleg Rolettivel, a saját lovackámmal tölteni, versenyezni, élvezni az egészet, a későbbiekben pedig meglátjuk, mit hoz az élet. Viszont azt már most tudom, hogy semmiképpen nem szeretnék a lovaktól és a lovaglástól a későbbiekben sem elszakadni.

Mindezek után, hogy mit is jelent lovasnak lenni?... Talán úgy tudnám megfogalmazni, hogy igazából ez egy életforma. A ló és lovasa közötti kapcsolat olyan csodás dolog, ami az életben máshoz nem igazán hasonlítható. Mellettük teljesen szabaddá válunk, boldogok vagyunk, mivel ők nemcsak a sport eszközei, hanem igazi barátok, támaszok, lelki társak. Ez az, amit egy külső szemlélő nem tud, és soha nem is fog megérteni: hogy miért olyan csodálatos és különleges ez a kapcsolat, ez a sport, és legfőképpen ezek az állatok, akik nekünk a világot jelentik.

Játsszatok velünk a továbbiakban is minél többen, a felhívást a 35. oldalon találjátok!

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

kancát adok – csikót kapok

+36-30/631-4883

www.bognarmenes.hu

bognarboriskft@gmail.com

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

VÉSZHELYZET lovaknál ²

Minden vészhelyzet más, de az alábbi cselekvési terv segít, hogy a lehető legrutinosabban kezelj lovad problémáját. Fontos az előzetes gyakorlás, így elkerülhető a fejetlenség és a kapkodás.

Ha lovad vészhelyzetbe került, a legfontosabb a lélekjelenléted megőrzése és a higgadság.

MIT tegyél, ha vészhelyzetben van a lovad?

VEDD ÉSZRE, HOGY BAJ VAN!

AZONOSÍTSD A PROBLÉMÁT!

GYŪJTS INFORMÁCIÓT!

ORVOST HÍVJ! (állatorvost)

KÉRJ SEGÍTSÉGET!

Vészhelyzetben:

- 1 Kérj segítséget, ne csináld egyedül!
- 2 Fogd meg a lovat, rögzítsd!
- 3 Erősen vérző sebre helyezz nyomókötést!
- 4 Mérd meg a pulzust!
- 5 Számold meg a légzésszámot!
- 6 Mérd meg a testhő hőmérvét!
- 7 Hallgatózással figyelj, van-e bélhang!
- 8 Állapítsd meg, hogy mennyi a kapilláris telítődési idő!
- 9 Vedd számba a tüneteket, előzményeket!
- 10 Hívj állatorvost (addig telefonálj, míg segítséget kapsz)!
- 11 Nyújts elsősegélyt - az állatorvos által javasolt módon!
- 12 Ha nincs elérhető állatorvos, indulj a lóklinikára!

TESZTEK A LOVON

Percenként hányat dobban a szíve?

A pulzust az alsó állkapocs belső élénél, illetve a csüdénél lehet könnyen kitapintani. Fonendoszkóppal a ló bal oldalán, a könyöke mögött jól hallható a szívhang.

Percenként hányszor vesz levegőt?

Egy egész percen keresztül számoljuk a légvételek számát (bordák emelkedése+süllyedése vagy orrlégzés), illetve a légzéshez kapcsolódó erőlködést is megfigyeljük.

Mit mutat a bőrráncsteszt?

A ló vállízülete előtt, a vállbúbnál vagy a vállbúb felett megmarkoljuk a bőrt és elemeljük, meghúzzuk. Figyeljük, hogy mennyi idő alatt simul ki újra.

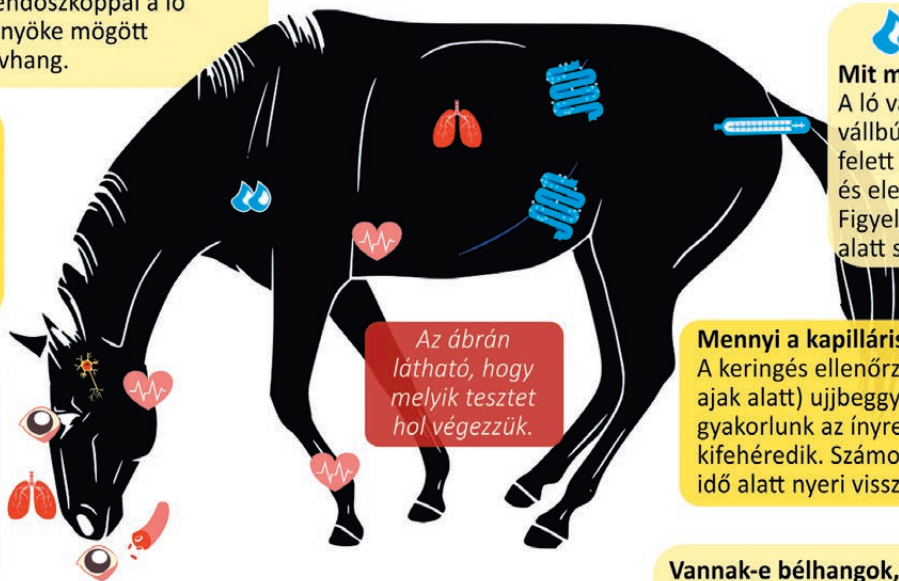
Mekkora a testhőmérséklet?

A ló hőmérséklete a végbelében elhelyezett digitális lázmérővel mérhető.

Milyen a nyálkahártyák színe?

A ló szemhéjainak vagy az ajkak széthúzásával ellenőrizhető a nyálkahártyák színe.

Az ábrán látható, hogy melyik tesztet hol végezzük.

Mennyi a kapilláris telítődési idő?

A keringés ellenőrzéséhez (pl. a felső ajak alatt) ujjbeggyel nyomást gyakorlunk az ínyre, mire az kifehéredik. Számoljuk, hogy mennyi idő alatt nyeri vissza színét.

Mennyire kifejezettek a fájdalomarc és fájdalomtest jelek?

A ló grimaszait, testtartását és mozgását megfigyelve beazonosítjuk a fájdalomarc és a fájdalomtest jeleit. Lovanként eltérő a fájdalomküszöb!

Vannak-e bélhangok, ha igen milyenek?

Lehet, hogy túlzottan intenzívek vagy épp hiányoznak a bélhangok. Fülünket a ló hasára/oldalára helyezve vagy fonendoszkóppal hallgatjuk.

Illusztráció, szöveg: Marton Zsófia, agrármérnök - www.fitocavallo.hu; fitocavallo@gmail.com. Lektorálás: Dr. Bába András lóspecialista állatorvos, www.polequi.hu; equidom@polequi.hu. Forrás: AAEP - Guidelines for Equine Emergencies, MSDVET - Equine Emergency Medicine.

ISTÁLLÓPATIKA & ELSŐSEGÉLY CHECKLISTA

Vannak komplikáltabb és egyszerűbb elsősegélycsomagok, de az alábbiak jó, ha benne vannak. Az állatorvos szívesen segít az alapfelszerelés összeállításában és ad tanácsot ezek szakszerű alkalmazásához. Fontos, hogy a személyzet számára elérhető helyen tároljuk.

- kézfertőtlenítő oldat és steril fertőtlenítő kendő
- papír zsebkendő, papír kéztörölő
- műanyag zacskók (szemétnek, illetve kötésnél takaráshoz)
- egyszer használatos gumikesztyűk
- éles, tiszta olló (erre a célra elkülönítve)
- eldobható, biztonsági borotvák
- kullancskiszedő csipesz, egyéb csipesz, kisebb fogó
- tiszta szivacs (részarád genny lemosására a sebszélről, sebek környékéről)
- több és többféle méretű műanyag fecskendő
- a sérülés és környékének lemosására alkalmas szappan
- fiziológiás sóoldat, lemosáshoz
- steril gézlap, különböző méretekben
- steril vattapamacs és hajtogatott, steril, szintetikus vatta
- steril mullpólya sebek kötözéséhez
- steril mull-lap (gézlap), különböző méretekben, sérülések tisztításához, sebek fedésére, megnedvesítve a szemből idegen test eltávolítására
- ragtapasz, kötések rögzítésére
- rugalmas pólya (fásli), kötések rögzítésére, sérült végtag kötözésére
- öntapadó, rugalmas, műanyag kötszer – kötések gyors, ragtapasz nélküli rögzítésére (közvetlenül sebre nem tehető)
- kb. 15 cm átmérőjű, hosszában félbevágott PVC cső – rögzítéshez
- végbélben alkalmazható hőmérő
- elemlámpa és tartalék elem
- az adott ló élettani alapértékeinek listája
- állatorvos által javasolt és kiváltott, a lovas számára a házi patikában tartásra engedett, vényköteles gyógyszerek, injekciók (korlátozott hozzáféréssel, használatuk mindig az állatorvossal egyeztetve)
- pipa, rögzítésre és fájdalomcsillapításra
- fonendoszkóp
- jelölőtoll (alkoholos)
- vastag fásli
- sebfertőtlenítő
- sebtapasz
- ezüst ragasztószalag
- fogó (harapó, csípő)

LOVAK NYUGALMI ALAPÉRTÉKEI

rektális hőmérséklet: 37,5-38,3 Celsius-fok

pulzusszám: 30-42 szívdobbanás/perc

légzésszám: 12-20 légvétel és kifújás/perc

nyálkahártya színe: halvány rózsavörös

kapilláris telítődési idő: 2 másodperc

bélhangok: szinte folyamatosan hallhatók

ADATLAP

ló neve:

születési éve:

tulajdonos neve:

elérhetősége(1):

elérhetősége(2):

állatorvos neve:

elérhetősége:

patkolókovács neve:

elérhetősége:

SAJÁT LÓ ÉLETTANI ALAPÉRTÉKEI:

testhő (végbélben):

pulzusszám:

légzésszám:

Indulócsomag kezdőknek

Első olvasásra úgy tűnhet, mintha egy játékszettől szólna a következő cikk, de ne aggódj, igazi lovakról lesz szó. Ez a nehezített helyzet, a korlátozások jó néhány szülőt arra ösztönöztek, hogy saját lovat/ pónit vásároljanak a gyermekeiknek, hiszen az egyéni sporttevékenység, illetve a saját ló mozgatása megengedett. A ló/póni vásárlása külön cikket érdemel, de a legfontosabb, hogy szakember segítségét vedd igénybe a kiválasztáskor, hiszen a ló a barátod, nem egy ruhadarab, amit visszavihetsz, ha nem jó a méret. Ugyanakkor a felszerelések esetében néhány dolgot figyelembe véve szárnyalhat a képzelet, és az ízlés határai szabják meg, mi mindent pakolsz a lovadra. Nézzük, mik a legfontosabbak (bértartott lovak esetében).

Tartáshoz a felsorolt kellékekre mindenképpen szükséged lesz. Nézzük végig egyesével, melyiknek a beszerzésénél mire figyelj.

- A kötőféknél lényeges a megfelelő méret. A Pony megnevezésű való a póniknak (külön lehet shetlandi vagy welsh), a COB a kisebb fejű lovaknak, a Full a nagyobb fejűeknek, esetleg van még XFull a még nagyobbaknak, de ez igazán ritka.
- A vezetőszárnak fontos a hossza és a karabíner fajtája, próbáld ki, mielőtt megvennéd. És a vastagsága sem mellékes, ne szakadjon, csússzon.
- Lóápolószerből a lovasboltokban általában vannak készen összeállított szettek, ha biztosra akarsz menni, elsőre jól jöhet, ha ilyet választasz, de mindenképpen tartalmazzon vakarót, puha szőrkefét, sörénykefét, egy erősebb szőrű kefét, pa-

ALAPLISTA

- kötőfék • vezetőszár • lóápolószer
- lósampon, tisztítószer • nyereg
- nyereg tartozékai (kengyel, kengyelszíj, heveder) • nyeregalátét • nyeregemelő • lábvédők • kantár
- zabla • futószár, ostor, gumiskikötő • mindezek tárolásához szekrény

tosabbig te választod ki, de figyelj arra, hogy minőségük megfelelő legyen.

- Szükséged lesz lósamponra, és egy kevés tisztítószerre (pl. mosogatószer), melynek segítségével tisztán tarthatod a tisztítóeszközöket és egyéb műanyag dolgokat. Ne feledkezz meg arról, hogy azzal tudsz tisztítani, ami maga is tiszta.

tovább, illetve hobbicélra kell, akkor univerzális nyerget keress. Választhatsz teljesen újat a lovasboltokban, de ne riadj vissza a használt nyergektől sem. Persze ezek nagyobb kockázatot rejtnek, ha nem megbízható forrásból vásárolsz. Vannak már kimondottan nyergespecialisták, akik segítenek kiválasztani a legmegfelelőbb nyerget a lovad számára, hiszen számos probléma okozója lehet a rossz nyereg. Fontos információ, hogy a nyereg tartozékait – kengyel, kengyelszíj, heveder – mindkét esetben külön kell megvenned, a legkülönbözőbbekből válogathatsz szín, méret és minőség szerint.

- A nyereg alatt mindenképpen kell, hogy legyen nyeregalátét, mely a hölgy lovasok egyik legkedvesebb kiegészítője a lovagláshoz. Segítségével a ló „babaként öltöztethető”, variálva a különböző szettek a szí-

„Akár otthon, akár bértartásban van a lovad, mindig igényesen ápolod és szereld fel”

takaparót, szivacsokat vagy rongyokat, egy vízle húzó, patakenő esetet, pataszirt vagy olajat. Hasznos lehet a sörényfény, melynek segítségével könnyebben kibonthatóak a hosszúszőrök, és persze csillagást ad nekik. Ezeknek a kellékeknek a színét és formáját a legrégebbtől a legdiva-

- A lovagláshoz mindenképpen kellene fog egy nyereg. Mérete egyrészt az ülőfelület nagysága szempontjából fontos, a markamra mérete pedig a lovad kényelmét szolgálja. A nyereg típusa (ugró-, díjlovas, western- stb.) attól függ, hogy milyen célra szeretnéd használni. Ha még nem tudod, merre

nek, anyagok és formák legelvadultabb lehetőségeivel. Ne feledkezz meg róla, hogy elsősorban a ló kényelmét hivatott szolgálni, és funkcióját akkor tölti be, ha megfelelően és tiszta állapotban van felhelyezve. Kiábrándító a legfrissebb lovasdivat szerint, de koszos felszerelésbe öltöztetett, ápolatlan ló, akit drágán vettek a tulajdonosai.

- Érdemes beszerezni a nyereg és az izasztó közé egy megfelelő nyeregemelőt, járj utána, mire kell ügyelni a kiválasztásakor. Ebben az esetben is a legkülönbözőbb színek, anyagok, formák, technikák találhatók meg a kínálatban, kérd szakember segítségét a vásárláskor.

- Természetesen a lábvédő az igénybevételnek megfelelően mindig szükséges, hiszen ha megfelelően rögzítjük a ló lábán, akkor maximum használhat szükség esetén, de ártani semmiképpen sem fog, ezért mindenképpen minden mozgatóskor ajánlott. Ügyelj rá, hogy a mozgatóskor után ne maradjon a ló lábán, mert sérülést okozhat.

- A kantár mérete a kötőfékével azonos, minősége pénztárca kérdése, mindenesetre ne a legsilányabbat vedd. Jó tudni, hogy a silány minőség – minden említett felszerelés esetében – nem feltétlen olcsó. Ne csak az árakra hagyatkozz, járj utána mindennek a megfelelő ár-érték arány megtalálásához.

- A kantár fontos tartozéka a megfelelő zabla, kiválasztása abszolút szakmai döntés. Amennyiben semmilyen szakmai támaszod nincsen, javasolt egy csikózabla, mely rozsdamentes anyagból készült, ezzel valószínűleg nem okozol nagy kárt a lovadnak. A legjobb persze, ha van lovasoktatód, edződ, aki megmondja, mit és milyen méretben vegyél.

- Kell még futószár, ostor, gumiskikötő: ezeknek az eszközöknek a megfelelő

HORSE
TRANS
CARGO

Horse Trans Cargo Kft.

Telefon:

(20) 9357-375

Fax:

(52) 211-005

E-mail:

info@horsetrans.hu

Nemzetközi lószállítás.
Gyűjtőfuvarozás hetente,
igen kedvező árakon.
Versenyekre, igény szerint.

www.horsetrans.hu

használatával tudjuk mozgatni, képezni a lovunkat, a munkát változatosabbá tenni. Kimondottan hasznos eszközök így együtt, de ügyelni kell a megfelelő, gondos használatra.

- Ezt a rengeteg eszközt érdemes egy erre a célra kialakított szekrényben tárolni, hogy minden egy helyen legyen, esetleg még a te lovas felszereléseite is. Ebben a szekrényben rend és tisztaság uralkodjon. Könnyen lehessen tisztítani, legyen rágcsálóbiztos, legyen átlátható, rekeszekkel, dobozokkal, akasztókkal teli, és egy kis lámpa is jól jön, hogy a sötétben se kelljen tapogatóznod.

A lista természetesen nem teljes. Bővíthető még rengeteg holmival, és persze tartalék

dolgokkal, de egy indulószett listáját ígértem, ezekkel bátran nekiindulhatsz a lótarásnak. Azt javaslom, hogy mindenből egyet, de jó minőséget válassz, akkor sokáig nem kell ilyesmire költened, és a pénzedeket edzésre és a versenyekre tehetitek félre.

Bátorítalak, hogy akár otthon, akár bértartásban van a lovad, mindig igényesen ápd és szereld fel. A felszerelés legyen a lóra igazítva, csakúgy, mint ahogy a magad megjelenésére is nagy hangsúlyt fektess. A lovglás életstílus, a ló pedig eleganciát közvetít, ha megtalálja a partnerét.

Csilló Rita

KÉRDEZZ, FELEL

Aki válaszol:

KATONA LINDA

nemzeti versenybíró, nemzetközi steward, nemzeti díjugrató steward referens, a hazai stewardképzés egyik alapítója

Mi a legkorábbi emléked?

Még járni is alig tudtam, de minden délutáni sétánk alkalmával édesanyámnak a házunkhoz közeli bérlovardába kellett vinnie, lovacskákat nézni.

Van olyan idézet, amire sokat gondolsz, amely szerint az életed próbáld élni?

Nincs.

Ki ismer a legjobban?

Édesanyám, az unokatestvérem és a párom állnak hozzám legközelebb. De a barátaim is elég jól ismernek.

„A számtalan hűtőmágnes, amikre ha ránézek, mindig egy-egy boldog pillanat jut eszembe, a világ bármely részén is jártam”

Mi volt a legjobb ajándék, amit valaha kaptál?

Az, hogy a munkám a hobbim is. Ebben nagyon sokan támogattak, mindenkinek nagyon hálás vagyok érte.

Ki az, akit a legjobban csodálsz és miért?

Az édesanyám, példamutató, ahogy felnőhettem mellette, és ahogy azóta is az életét éli.

Mikor voltál a legboldogabb?

Nem tudok egy alkalmat kiemelni, nagyon sokszor vagyok boldog. De talán 2019 karácsonyán egy váratlan vendég villámlátogatása tett nagyon boldoggá.

Mi a legnagyobb félelmed?

Betegségek.

Mi volt a legelső gondolatod ma?

Boldog vagyok, és mindjárt itt a tavasz.

Mi tesz boldogtalanná?

A csalás, hazugság, és a rossz sorsú állatok.

Mely általad birtokolt tárgy/tárgyak a legkedvesebbek számodra?

A családommal, a barátaimmal készült közös fotók és a számtalan hűtőmágnes, amikre ha ránézek, mindig egy-egy boldog pillanat jut eszembe, a világ bármely részén is jártam.

Ha a jövőbe tekintesz, mit láatsz?

Egy nagy mosolyt!

Mi a legidegesítőbb jellemvonásod?

Erőszakos vagyok.

Mi a legidegesítőbb jellemvonás, amit a legjobban utálsz másokban?

A hazugság és a sunyiság.

Mi a bűnös örömed?

Gyorséttermi ételek.

Mi az, amit a szüleidnek köszönhetsz?

Azt a mérhetetlen boldog és izgalmas fiátalkort, amelynek hatására olyan felnőtté váltam, hogy talán büszkék lehetnek rám. És természetesen az állatok szeretetét és a lovak iránti szenvedélyemet.

Mi az, amit a legjobban szeretsz az életben?

A családom támogatását és a munkámat.

Mi volt életed legjobb választása?

Egy forralt borozás karácsonykor a Bazilika lábánál.

Ki vagy kik ülnének melletted egy álom-vacsoraasztalnál?

A szerelmem, a családom és a barátaim.

Mi volt a legrosszabb munka, amit végeztél?

Ősszel a lehullott falevelek begyűjtése az udvaron nem tartozik a kedvenc feladataim közé.

Mit változtatnál meg, ha vissza tudnál repülni az időben?

Semmit.

Nevez meg egy valamit, ami változathatna az életminőségeden!

Empatikusabb társadalom.

Mi a legnagyobb eredményed?

Mindenre büszke vagyok, amit eddig elértem.

Hol szeretnél most lenni?

Tengerparton, ahol vakítóan fehér a homok és legalább 30 fok van.

Mi volt a legkiábrándítóbb dolog az életedben?

Hazugságon kapni embereket.

Minek az illatát szereted a legjobban?

Reggel a frissen főzött kávé illatát nagyon szeretem.

Mi a legfontosabb tanulság az eddigi életedből?

Türelemmel, őszinteséggel és kemény munkával mindent elérhetek, amit szeretnék.

EK MINDDENRE!

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

Milyen karakternek öltöznél farsangkor?

Hercegnőnek, mert nagyon szeretem a csinos ruhákat és a szép, csillogó ékszereket.

Kitől kérnél bocsánatot?

Attól, aki úgy gondolja, megbántottam valamivel.

Mit jelent számodra az a szó, hogy szeretet?

Család, szerelem, boldogság.

Hol tudsz a legjobban ellazulni?

Itthon, egy finom pohár bor mellett a kertben azzal, akit szeretek.

„Türelemmel,
őszinteséggel
és kemény munkával
mindent elérhetek,
amit szeretnék”

Milyen szupererőt szeretnél?

Talán, hogy mindenkit meg tudjak gyógyítani, vagy hogy azonnal lássam, ha valaki nem mond igazat.

Mikor sírtál utoljára és miért?

Már nem is emlékszem, de biztosan örömben volt 😊

Van bármi az életedben, amiről álmodoztál, hogy megtedd, de eddig még nem sikerült?

Van, de ez még maradjon az én titkom.

Mikor voltál legközelebb a halálhoz?

Nem igazán történt velem ilyen szerencsére, de talán egy motorbalesetem kapcsán.

Mit szeretnél, hogyan emlékezzenek rád?

Igazságos, segítőkész és mindig mosolygós, kedves emberként szeretném, ha soha íg emlékeznének majd rám.

**A kérdéseket feltette:
Somogyvári Anett**

ÉLETKÉPEK

március

FOTÓ: SOMOGYVÁRI ANETT

2021. SZEPTEMBER 9 - 11.

BABOLNAIGAZDANAPOK.HU

SZERVEZŐ:

RENDEZŐ:

TÁRSRENDEZVÉNY:

TÁMOGATÓ:

EGY FOTÓ EGY TÖRTÉNET

Azt mondják, minden jó fotó történetet mesél, de legtöbbször nem tudni, mi van mögötte. Pedig gyakran nemcsak a kép maga különleges, hanem az is, ahogyan készült. Ezért gondoltam úgy, hogy a Pegazusban egy sorozat keretében néhány általam érdekesnek, vagy nehezen elkészíthetőnek gondolt kép keletkezésének történetét megosztom az olvasókkal.

Ha röviden kellene megfogalmazni, mit jelent számomra a fotó, akkor azt mondanám, hogy játék a fényvel. Egyszerűen imádom a fény adta lehetőségeket. Szeretem a kihívást és a nehéz megoldásokat. Az itt látható fotó is az volt. A februárban megjelent esős képhez hasonlóan ez is Máriakálnokon készült, a díjlovagló világkupán. Ahogy annál a képnél is írtam, az esti show és a nagydíj reflektorokkal megvilágított pályán zajlik, a melegítőpálya viszont csak részben megvilágított, ami gyönyörű képek készítésére ad lehetőséget. A kevés fény persze nagy kihívás is, hiszen a képminőséget jelentősen befolyásolja a fényképezőgépbe jutó fény mennyisége. Egyik kedvencem az ellenfény... de egyben ez a legnehezebb, és ez jár a legnagyobb kihívással is, amit tovább súlyosbít, ha a téma mozog, vagy annyira kevés a fény, mint ezen a fotón.

Mindig is lenyűgözött a munkától gőzölgő lovak látványa, fotó szempontjából rendkívül jól lehet vele érzékeltetni a kirobbanó erőt, a lovat és lovast körülvevő aurát.

A fotó este készült, amikor már hűvösebb volt az idő, így a munkában felhevült lovak és lovasok körül szépen láthatóvá vált a testük hője. A képen Morgan Barbancon Mestre látható, aki épp befejezte a programját, és a stewardra vár. Nehéz volt elkapni a pillanatot, hiszen a téma nem volt statikus, a fókusz össze-vissza ugrált, a fénymérés manuálisan történt, mert szerettem volna kihangsúlyozni a gőzt, és a lovasnak, illetve a lónak lehetőleg csak a sziluettjét meghagyni. Számomra ez a kép a ló és a lovas sporttársi kapcsolatát fejezi ki, ahol egy pillanatba sűrűsödik a közös munka a kettejüket körülvevő párafelhőben.

Somogyári Anett

Kiemelt díjugrató fedeles verseny – Kaposvár

2021. február 19–21.

Február 19., péntek:

1. vrsz. 90 cm nyitott

1. Turucz Réka – Sirokkó / Lovasakadémia SC
2. Tóvári Eszter – BN Dragon / Colorado Lovasiskola SE
3. Imre Melánia Bella – T. T. Gerda / Pécsi Lovasklub Kft.

2. vrsz. 100 cm nyitott

1. Kulcsár Petra – Zizi St. John's / Somogyjádi Szabadidő SE
2. Krikus Karina – P-Sáripuszta Leonardo / Lovasakadémia SC
3. Lakner András – Jerikó / Zsanai Lovas Sport Klub

3. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kurnyák Ágnes – Lune de Miel BMG / D-Team SE
2. Karádi Ármin – Vakachuka / Határőr Dózsa SE
3. Burucs Barna – Lombard / Morris Lovas SE

4. vrsz. 100 cm kezdő lovak

1. Sugár Viola – Nuance van de Celieburg / Kalafarm SE
2. Mátyás Fanni – Óperencia / Völgység Lovas Egyesület
3. Lázár Lívía – Félénk / Pro Equus Lovas Klub

5. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Matyi Bianka – Cimarosa M / Matyi Bianka Lovasklub
2. Tóvári Eszter – Favorite / Colorado Lovasiskola SE
3. Karádi Ármin – Candy Crush / Határőr Dózsa SE

6. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Horváth Dávid Martin – Kapitány / Pro Equus Lovas Klub
2. Kacsó Júlia Csenge – Contesi / Taszári Vital LSC
3. Szabó Kitti – Főnix / Lovasakadémia SC

7. vrsz. 110 cm amatőr

1. Tóth Sándor – Invincible / Pécsi Lovasklub Kft.
2. Vajda Alexandra – J-Titok / Kalafarm SE
3. Czurbó Kata – Likőr / Selle-Expert Sport-egyesület

8. vrsz. 110 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Casino Gold / Diósgyőri VTK

2. Ifj. Szilágyi László – Fecske / Lovasakadémia SC
3. Tátrai Bianka – Calisto M / Lovasakadémia SC

9. vrsz. 120 cm nyitott

1. Bujtor Roland – Copacabana / Pro Equus Lovas Klub
2. Lakner András – Quality Ragnar / Zsanai Lovas Sport Klub
3. Búza Krisztián – Róza / Cseszterlint LKE

10. vrsz. 130 cm nyitott

1. Rezgő Zoltán – Zafir / Lovasakadémia SC
2. Ifj. Szuhai Gyula – Edward Z / Diósgyőri VTK
3. Mráz Tamás – Sáripuszta Indigó / Badacsonyi Lovas Sport Club

Február 20., szombat:

11. vrsz. 90 cm nyitott

1. Ruttmayer Henrietta – Cinderella PZ / Lovasakadémia SC
2. Frei Adél Hanna – Giacomo / Gáti Lovas SE
3. Fercsák Sára Panka – Lenke / Révész Farm Lovas SE

12. vrsz. 100 cm nyitott

1. Szabó Viktória – Percló / Trió Lovasklub Kft.
2. Nádasy Márton – Emil / Lovasakadémia SC
3. Unger Patrícia – Rádiháza Írtáncos / Lovasakadémia SC

13. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Kurnyák Ágnes – Lune de Miel BMG / D-Team SE
2. Fazekas István – Maximus / Határőr Dózsa SE
3. Karádi Ármin – Vakachuka / Határőr Dózsa SE

14. vrsz. 100 cm kezdő lovak

1. Sugár Viola – Nuance van de Celieburg / Kalafarm SE
2. Baki Dorca – Mario the Wizard / Arany-patak Lovas Egyesület
3. Komáromi Ivett – Robin / Lukács és Társa Kft.

15. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Matyi Bianka – Cimarosa M / Matyi Bianka Lovasklub
1. Matyi Bianka – Charming Lady / Matyi Bianka Lovasklub
3. Tóvári Eszter – Favorite / Colorado Lovasiskola SE
3. Karádi Ármin – Candy Crush / Határőr Dózsa SE

16. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Bódai Hanna – Quintano / Gyenesdiási LSE
2. Alasztics Nakagami Anna Noriko – Lajta / Pauer LK
3. Bódai Hanna – Coliano / Gyenesdiási LSE

17. vrsz. 110 cm amatőr

1. Rendeki Kata – Pandora / Pécsi Lovasklub Kft.
2. Szapper Soma – TT Darisca / Pécsi Lovasklub Kft.
3. Unterhuber Nóra – Logan / Pécsi Lovasklub Kft.

18. vrsz. 115 cm nyitott

1. Ifj. Szuhai Gyula – Le Royal / Diósgyőri VTK
2. Szuhai Rodrigo – Casalido / Diósgyőri VTK
3. Tóth Sándor – Invincible / Pécsi Lovasklub Kft.

19. vrsz. 125 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Casino Gold / Diósgyőri VTK
2. Szuhai Rodrigo – Casalido / Diósgyőri VTK
3. Ifj. Szuhai Gyula – Edward Z / Diósgyőri VTK

20. vrsz. 135 cm nyitott

1. Rezgő Zoltán – Zafir / Lovasakadémia SC
2. Ifj. Szuhai Gyula – Edward Z / Diósgyőri VTK
3. Dömse Tamás – Conquistador / D-Team SE

Február 21., vasárnap:

21. vrsz. 105 cm nyitott

1. Alasztics Nakagami Anna Noriko – Lajta / Pauer LK
2. Kalán Csenge – Cézár R / Cseszterlint LKE
3. Lakner András – Jerikó / Zsanai Lovas Sport Klub

22. vrsz. 105 cm 5 éves lovak

1. Kurnyák Ágnes – Lune de Miel BMG / D-Team SE
2. Mráz Tamás – For Heines / Badacsonyi Lovas Sport Klub
3. Fazekas István – Maximus / Határőr Dózsa SE

23. vrsz. 105 cm kezdő lovak

1. Vers Vivien Csenge – Arrabona / Badacsonyi Lovas Sport Klub
2. Lázár Lívía – Félénk / Pro Equus Lovas Klub
3. Böröcz Nikolett – Shannon / Pécsi Lovasklub Kft.

24. vrsz. 115 cm 6 éves lovak

1. Varga Balázs – Jailbird / Sumi Equi-Sport Kft.
2. Matyi Bianka – Charming Lady M / Matyi Bianka Lovasklub

Magyar Lovassport Szövetség

3. Tóvári Eszter – Favorite / Colorado Lovasiskola SE

25. vrsz. 115 cm ifjúsági

1. Horváth Dávid Martin – Kapitány / Pro Equus Lovas Klub

2. Pénez Adél Virág – Klárka / Taszári Vital LSC

3. Szabó Kitti – Főnix / Lovasakadémia SC

26. vrsz. 115 cm amatőr

1. Rendeki Kata – Pandora / Pécsi Lovas-klub Kft.

2. Kármán Anita – Leonette / TwinSport SE

3. Babos Gréta – Timpex Inka / Hévíz Sportkör

27. vrsz. 115 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Casino Gold / Diósgyőri VTK

2. Tátrai Blanka – Calisto M / Lovasakadémia SC

3. Ludányi Anna – Sárípuszta Keringő / Lovasakadémia SC

28. vrsz. 120 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Casino Gold / Diósgyőri VTK

2. Ifj. Szuhai Gyula – Le Royal / Diósgyőri VTK

3. Szuhai Rodrigo – Jayjay / Diósgyőri VTK

29. vrsz. 130 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Casalido / Diósgyőri VTK

2. Bujtor Roland – Copacabana / Pro Equus Lovas Klub

3. Szuhai Rodrigo – Jayjay / Diósgyőri VTK

30. vrsz. 140 cm nyitott

1. Szuhai Gyula – Lawisangos / Diósgyőri VTK

2. Kalán Eszter – Gareza / Cseszterlint LKE

3. Szuhai Gyula – Shiarado Sz / Diósgyőri VTK

Dijugrató felkészítő és országos minősítőverseny – Balatonvilágos

2021. február 26–28.

Február 26., péntek:

1. vrsz. 70-75 cm felkészítő

Nyitott

1. H. Nagy Emma – PM Callister II / Colorado Lovasiskola SE

2. Gyuricsek András – Action Marilyn / Dénesmajori Lovas Club

3. Köves Gréta – WM Kadét (póni) / Varga Ménes GYLE

REV-felkészítő

1. H. Nagy Hanna – PM Callister II /

Colorado Lovasiskola SE

2. Antal Vanda – Cardina / Szent László Király LE

3. Vig Panni – Hazy Manager (póni) / Fenyves Lovarda

2. vrsz. 80-85 cm felkészítő

Nyitott

1. Maszlag Ilona – C'est la vie la dam / Kenesei Lovas Club

2. Gyuricsek András – Action Marilyn / Dénesmajori Lovas Club

3. Köves Gréta – WM Kadét (póni) / Varga Ménes GYLE

REV-felkészítő

1. Gaál Zsuzsanna – Galiba / Badacsonyi Lovas Sport Club

2. Antal Vanda – Cardina / Szent László Király LE

3. Vig Panna – Hazy Manager (póni) / Fenyves Lovarda

3. vrsz. 90 cm felkészítő

1. Herczog Zsolt – Chacco Vito / Hungária LSE

2. Németh Bettina – Diaron / Kenesei Lovas Club

3. Nitsmann Gréta – Bognár Cápa / Szikszai Military LSE

4. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Burucs Barna – Lombard / Morris Lovas SE

2. Szávay Gábor – Q-Sárípuszta Mylady / Sárípuszta Lovassport Kft.

3. Eszes Ferenc – Larsson / Hárskúti Lovas Club

5. vrsz. 100 cm kezdő lovak

1. Gubicza Dorottya – Quint van de Groenheuvel (póni) / Varga Ménes GYLE

2. Major Enikő – Fajsa / Fehér Patkó LSE

3. Gubicza Sarolt – Mr. Bravo / Varga Ménes GYLE

6. vrsz. 100 cm nyitott

1. Kalán Csenge – Cézár R / Cseszterlint LKE

2. Németh Bettina – Diaron / Kenesei Lovas Club

3. Fodor Gábor – Luca / Equirria Lovasklub

7. vrsz. 105 cm nyitott

1. Horváth Gábor – Quinto's Tamara / Horváth Lovassport Egyesület

2. Horváth Tímea – Blokad Brummhilda / Somló Térség Lovas Egyesület

3. Milkovics Kata – Viola / Carlo Lovassport Egyesület

8. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Búza Krisztián – Midnight / Cseszterlint LKE

2. Ábrahám Zsófia – Clever A / Túrkevei Városi SE

3. Ifj. Petrik Béla – Ecstasy D / Sion Security Kft.

9. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Janik Anna – Bognár Lady Ballancoro / Nemzeti Községi Lovas SE

2. Mécs Emma – Aurora / Pasaréti Honvéd Lovas SE

2. Mécs Emma – Jassini / Pasaréti Honvéd Lovas SE

10. vrsz. 110 cm nyitott

1. Babos Gréta – Timpex Inka / Hévíz Sportkör

2. Viasz Hanna – Caviar / Somló Térség Lovas Egyesület

3. Frányó Csenge – Whiskey del Tiglio / Révész Farm Lovas SE

11. vrsz. 120 cm nyitott

1. Rajnai Csilla – Date / Simonpuszta NLHE

2. Bucur Dániel – Quinty / ROU

3. Bucur Dániel – Action Boy / ROU

12. vrsz. 130 cm nyitott

1. Szuhai Rodrigo – Chacco Boy / Diósgyőri VTK

2. Mráz Tamás – Cariba Dam / Badacsonyi Lovas Sport Club

3. Eszes Ferenc – Dante / Hárskúti Lovas Klub

Február 27., szombat:

13. vrsz. 70-75 cm felkészítő

Nyitott

1. Köves Gréta – WM Kadét (póni) / Varga Ménes GYLE

2. Szedlacskó Flóra – L-Cicero / Némethy Bertalan Alapítvány

3. Szőke Kata – Bijou / Navetta LSE

REV-felkészítő

1. Maksa Kata – Frenki / Lotus LE

2. H. Nagy Emma – PM Callister II / Colorado Lovasiskola SE

3. Sáralfalvi Petra – Centius / Fehér Patkó LSE

14. vrsz. 80-85 cm felkészítő

1. Czékus Hanna – Vametta Storm / Kisteleki Lovas Egyesület

2. Dióssy Zsófia – Diva de Killem / Lotus LE

3. Gyuricsek András – Action Marilyn P / Dénesmajori Lovas Club

15. vrsz. 90 cm felkészítőNyitott

1. Horváth Katica Mária – Luise / Szikszai Military LSE
2. Czékus Zorka – Coffee / Kisteleki Lovas Egyesület
3. Gelencsér Gitta – WMP Pengő / Kéktói Ménes SE

16. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Nagy András – Párizs / Kenesei Lovas Club
2. Jakli Norina – Chicago VS / Ács Kinizsi SE
3. Varga Ábel – Quanta Costa van het Distelhof / Varga Ménes GYLE
3. Búza Krisztián – Maminti / Cseszterlint LKE
3. Burucs Barna – Lombard / Morris Lovas SE

17. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Gubicza Dorottya – Quint van de Groenheuvel (póni) / Varga Ménes GYLE
2. Panov Maximilián – Netto / Navetta LSE
3. Vers Vivien Csenge – Arrabona / Badacsonyi Lovas Sport Club

18. vrsz. 100 cm nyitott

1. Nagy Lili – Kedves / Somló Térség Lovas Egyesület
2. Nyíri Anna – Aren Bee / Krucsó Lovasklub
3. Baka Liliána – Wokometa / Kenesei Lovas Club

19. vrsz. 105 cm nyitott

1. Tóth Rebeka – Lavina / Kabakán Kft.
2. Bódai Hanna – Coliano / Gyenesdiási LSE
3. Kenyeres Anna – Devil Z / Szabadidő Lovasok SE

20. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Reischl Márton – Kentucky TS / Vajtai Elit LCSE
2. Ábrahám Zsófia – Clever A / Túrkevei Városi SE
3. Búza Krisztián – Midnight / Cseszterlint LKE

21. vrsz. 115 cm ifjúsági

1. Janik Anna – Bognár Lady Ballancoro / Nemzeti Közszolgálati Egyetem SE
2. Janik Anna – Heaven / Nemzeti Közszolgálati Egyetem SE
3. Jandó Balázs – Icato / Simonpuszta NLHE

22. vrsz. 115 cm nyitott

1. Szuhaí Rodrigo – Casalido / Diósgyőri VTK
2. Markovich Lili – Casmaron / Varga Ménes GYLE
3. Babos Gréta – Timpex Inka / Hévíz Sportkör

23. vrsz. 125 cm nyitott

1. Kiss Maja – Bob de Bouwer / Móraalmi LSE
2. Rajnai Csilla – Date / Simonpuszta NLHE
3. Bucur Daniel – Quinty / ROU

24. vrsz. 135 cm nyitott

1. Szuhaí Rodrigo – Chacco Boy / Diósgyőri VTK
2. Kiss Maja – Bob de Bouwer / Móraalmi LSE
3. Ifj. Szuhaí Gyula – Orage d'Ete / Diósgyőri VTK

Február 28., vasárnap:**25. vrsz. 70-75 cm felkészítő**Nyitott

1. Szőke Kata – Bijou / Navetta LSE
2. Tóth Diána Mercédesz – Luca / Pauer LK
3. Somlóvári Gergő – Jackson Jázmin / Lóska Ménes SE

REV-felkészítő

1. Kiss Benedek – Virgonc / MLSZSZ
2. H. Nagy Hanna – PM Callister / Colorado Lovasiskola SE
3. Krepcsik Lara – Inschallah / Öregkő Lovasai Egyesület

26. vrsz. 80-85 cm felkészítőNyitott

1. Király Klaudia – Equi-King Cassidy / Equi-King LSE
2. Szőke Kata – Bijou / Navetta LSE
3. Somlóvári Gergő – Jackson Jázmin / Lóska Ménes SE

REV-felkészítő

1. Nikolett Petra – Kara / Navetta LSE
2. Kelemen Blanka – Fernando Dinamit / Öregkő Lovasai Egyesület
3. Levente Léna – Don Zseton (póni) / Carlo Lovassport Egyesület

27. vrsz. 90 cm felkészítő

1. Czékus Hanna – Vametta Storm / Kisteleki Lovas Egyesület
2. Szabó Zora – Pippó (póni) / Horváth Lovassport Egyesület
3. Király Klaudia – Equi-King Cassidy / Equi-King LSE

28. vrsz. 100 cm 5 éves lovak

1. Nagy András – Demona / Kenesei Lovas Club
2. Nagy András – Párizs / Kenesei Lovas Club
3. Búza Krisztián – Maminti / Cseszterlint LKE

29. vrsz. 100 cm kezdő lovas

1. Panov Maximilián – Netto / Navetta LSE
2. Gellért Dóra – Fetti Primadonna / Csömöri LTKE
3. Horváth Katica Mária – Luise / Szikszai Military LSE

30. vrsz. 100 cm nyitott

1. Szentkirályi Fanni – Maximus / Öregkő Lovasai Egyesület
2. Horváth Katica Mária – Luise / Szikszai Military LSE
3. Nyíri Anna Jázmin – Aren Bee / Krucsó Lovasklub

31. vrsz. 105 cm nyitott

1. Nyíri Anna Jázmin – Light Point / Krucsó Lovasklub
2. Katona Blanka – Coco Chanel L / Somló Térség Lovas Egyesület
3. Bogoly Viktória – Georgie's Katika / Pulai Lovaspark SE

32. vrsz. 110 cm ifjúsági

1. Mécs Emma – Aurora / Pasaréti Honvéd Lovas SE
2. Bérczy Anna – Vivant Boy / Simonpuszta NLHE
3. H. Nagy Emma – Kolibri / Colorado Lovasiskola SE

33. vrsz. 110 cm 6 éves lovak

1. Herczog Zsolt – Máni / Hungária LSE
2. Janik Anna – Bognár Lady Ballancoro / Nemzeti Közszolgálati Egyetem SE
3. Unger Fanni – Petra HA / Somló Térség Lovas Egyesület

34. vrsz. 110 cm nyitott

1. Szemerei Vivien – Katrina / Szikszai Military LSE
2. Huszák Réka – Ezüst / Ráckeve Városi SE
3. Babos Gréta – Timpex Inka / Hévíz Sportkör

35. vrsz. 140 cm nyitott

1. Kiss Lizanna – Cashflow / Móraalmi LSE
2. Szuhaí Gyula – Lawisangos / Diósgyőri VTK
3. Kiss Lizanna – Gina Rosina / Móraalmi LSE

36. vrsz. 130 cm nyitott

1. Kiss Lizanna – Cloé / Móraalmi LSE
2. Tóth Balázs – Rolfs Royce / BL Armentum LSE
3. Semenov Sofia – Atreju / ROU

37. vrsz. 120 cm nyitott

1. Bucur Dániel – Quinty / ROU
2. Szabó Bettina – Starlight / Pulai Lovaspark SE
3. Babos Gréta – Timpex Inka / Hévíz Sportkör

DÍJUGRATÁS

Április 8. Regionális verseny – Kiskunhalas
Április 9–11. Országos verseny – Bábolna, Kiskunhalas
Április 10. Regionális verseny – Mezőhegyes, Ócsa
Április 15–18. CSI1*3*, CSIYH1*, CSIJ – Linz (AUT)
Április 16–18. GP 1. forduló – Kecskemét
Április 15–17. Országos verseny – Bábolna
Április 18. Regionális verseny – Hortobágy
Április 17–18. Regionális verseny – Kaposvár (Pannon Lovasakadémia), Simonpuszta
Április 21–25. CSIO3 – Gorla Minore (ITA)
Április 22–25. CSI1*2*, YH1*, CSIJU25 – Lamprechtshausen (AUT)
Április 23–25. Országos verseny – Budapest (Nemzeti Lovarda), Balatonvilágos
Április 24. Regionális verseny – Domaszék
Április 25. Regionális verseny – Zsombó
Április 28. – május 2. CSI1*, CSI2*-W, CSIYH1* – Prága (CZE)

Április 30. – május 2. CSIOCHJYrP, CSIU25 – Lamprechtshausen (AUT)
Május 1–2. Regionális verseny – Simonpuszta, Tamási
Május 2. Regionális verseny – Hortobágy
Május 5–9. CSI1*, CSIO3*, CSIYH1* – Prága (CZE)
Május 6–9. CSI1*2*, YH1*, CSIOCHJYrP – Somorja (Šamorín, SVK)
Május 7–9. Országos verseny – Szilvásvárad
Május 8–9. Országos verseny – Kaposvár
Május 7–9. Regionális verseny – Kecskemét
Május 9. Regionális verseny – Hédervár

DÍJLOVAGLÁS

Április 16–18. CDI3*, CDIY, CDIJ, CDIP, CDICH-A – Szilvásvárad
Április 24. CDN-B* – Baja
Április 29. – május 2. CDI3*, CDIYH, CDIY, CDIJ, CDICH-A, CDIP, CDIU25 – St. Margarethen
Május 1–2. CDN-A/B – Pilisjászfalu
Május 1. CDN-B – Békéscsaba

Május 2. CDN-B – Szentés
Május 6–9. CDI3*, [CDI-W], CDIYH, CDIY, CDICH-A, CDIP, CDIU25 – Máriakálnok

FOGATHAJTÁS

Április 17. CAN-B, CAN-C – Hortobágy
Április 23–25. CAN-A H1, H2, H4 – Jászkarajenő
Május 1. CAN-C – Uraiújfalu
Május 2. CAN-C – Nyíregyháza-Oros (kombinált)
Május 6–9. CAI2*-P1, HP2, HP4 + CAN-A para és ifjúsági kategóriák – Mezőhegyes
Május 6. CAN-B fiatal ló minősítő – Mezőhegyes
Május 7–9. CAI1*/2*/3* + ifjúsági és fiatal lovak – Boguslawice (POL)
Május 8. CAN-C, CAN-D – Egervár, Orgovány
Május 8. CAN-C – Nagyszentjános

A KATONAI LOVASKULTÚRA ÚJRA ÉLETRE KEL

A tavaly életre hívott Honvéd Huszár Díszalegység a Nemzeti Lovardában mutatta be felkészültségének állapotát. Mudra József ezredes, az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár megbízott dandárparancsnoka március 11-én szemléz-

te a díszalegységet, majd elmondta, hogy a jelenlévők éllovasai a magyar katonai kultúra életre keltésének és a huszár szellemiség fennmaradásának. Az eseményen bemutatkoztak a kiképző és végrehajtó állomány tagjai, majd a lovasbemutatót követően Sándor Zsolt őrnagy, az Előkészítő Törzs parancsnoka arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a következő ütem feladatainak megkezdésére készen állnak. ■

A versenynaptárt a március 22-ig közzétett információk alapján állítottuk össze. Figyeljétek a szakágak frissítéseit! A nemzeti versenyek április 5-ig maradtak el Magyarországon; nemzetközi versenyeket április 11-ig nem rendezhet Ausztria, Belgium, Észtország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország és Szlovákia.

FONTOS

A 484/2020. (XI. 10.) Kormányrendelet értelmében a sportmérkőzések megtarthatók, de nézők nélkül. A sportlétesítményeket a versenyszerűen sportolók látogathatják. A versenyszerűen sportolók számára továbbá este 8 és reggel 5 óra között megengedett a lakóhely, a tartózkodási hely vagy a szálláshely elhagyása, illetve a közterületen történő tartózkodás edzés vagy sportrendezvény helyszínére, illetve onnan hazajutás céljából.

APRÓHIRDETÉS

Villanypásztor eladó: 12-220 voltos, utánvétel is, 17 ezer Ftól. +36-30-937-8980, +36-70-429-1414 (Nógrád megye).

Kötelek: Ipari és mezőgazdasági köteleket rendeljen meg közvetlenül a gyártótól! Domokos Sándor, kötélgyártó. 5520 Szeghalom, Széchenyi u. 97. Tel.: (06-20) 479-7787, (06-30) 945-6384. E-mail.: dosankotel@freemail.hu.

Natúr, szelénos, jódos nyalósó, Salit Minerál, tömbsó, takarmánysók, vákuumsó, étkezési só, pácsó, vízlágyító sótableta, szóda bikarbóna, erdélyi adalékmentes étkezési só 1 kg és 5 kg-os kiszerelésben. Első Kft., Tatabánya, Cementgyári u. 1. +36-34-311-833, +36-30-9444-731, elsokft.hu, level@elsokft.hu.

Villanypásztorok, bivalyerősek, profik! Kocsis mérnök, +36-30-9470-954. www.pulivillanypasztorok.hu

BOGNÁRLÓ = MINŐSÉG

Holst., Old., KWPN, BWP, SF, stb.

drága – selejt helyett

garanciával, önköltségen

www.bognarmenes.hu

30/631-4883

Vigo, Kannan, Elvis, Mylord, stb. apától

Kiscsikótól – versenyloíg

MINŐSÉG = BOGNÁRLÓ

Apróhirdetés-megrendelés

PEGAZUS
A LOVASOK LAPJA

Megrendelem a következő hirdetés közzétételét:

A hirdetés szövege:

.....

.....

.....

..... Tel.:

Megjelenés kért ideje: 2021. év hó

A megrendelő címe, ahova a befizetési lapot küldhetjük:

Név:

Lakcím:

Vállalkozói igazolvány száma:

Az apróhirdetés ára szavanként

350 Ft + 27% áfa

aláírás

A hirdetés-megrendelést jól olvashatóan, nyomtatott betűkkel a szerkesztőség címére küldjük,

a kért megjelenést megelőző hónap 10-ig.

Címünk: Pegazus – A lovasok lapja | 1141 Bp., Mirtusz utca 2.

Email: dohany.arpad@magyararmezogazdasag.hu | Tel.: +36-70-232-4231

PEGAZUS
A LOVASOK LAPJA

www.magyararmezogazdasag.hu

SZERKESZTŐSÉG:

Alapító főszerkesztő: Szabó Dániel

Felelős szerkesztő: Somogyvári Anett

Szerkesztők: Kovács Réka, Stróbl Dorottya, Sári Enikő

Tervezőszerkesztő: Végh György

Olvassó szerkesztő: Tömpe Anna

LAPTULAJDONOS:

Magyar Lovassport Szövetség

KIADÓ:

Magyar Mezőgazdasági Kiadó Kft.

1141 Budapest, Mirtusz u. 2.

FELELŐS KIADÓ:

Sári Enikő ügyvezető igazgató

Hájos László ügyvezető igazgató

MB MAGYAR
BRANDS

5x '16 '17 '18 '19 '20

MARKETING ÉS ONLINE:

Marketingvezető: Práger Ádám

Marketingkoordinátor: Kadosa Gábor,

Kárpáti Eszter, Kovács Réka

Szerkesztő: Mizsei Károly

www.magyararmezogazdasag.hu – az Agrárhírtől

KIADÓ/IRODA:

Irodavezető: Harangozó Tímea

Operatív vezető: Laczó Angéla

Terjesztés: Karácsonyi Ildikó

Pénzügy: Fontos Éva, Lénárt Diána

Ügyfélszolgálat: Harangozó Tímea

Telefon: +36-1-470-0411, +36-30-400-4839

Információ: Tömpe Anna

tompe.anna@magyararmezogazdasag.hu

Telefon: +36-1-470-0411

HIRDETÉSFELVÉTEL:

Dohány Árpád (+36-70-232-4231)

Bácsi Nóra (+36-30-982-6369)

© Copyright – Magyar Lovassport Szövetség

Tilos a lap bármely részének bármilyen formában vagy módon történő másolása, feldolgozása a kiadó előzetes engedélye nélkül

A kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a www.magyararmezogazdasag.hu/adatvedelem oldalon.

ELŐFIZETÉS:

A lap megrendelhető a kiadó címén, a 06-1/273-2287-es számon

és a sabo.ildiko@magyararmezogazdasag.hu e-mail címen.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország bármely

postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu

webshopban (https://eshop.posta.hu/storefront/),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu vagy

az elofizetes@magyararmezogazdasag.hu címen,

telefonon a 06-1-767-8262 számon,

levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél: www.posta.hu webshop

(https://eshop.posta.hu/storefront/),

1900 Budapest, 06-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu,

elofizetes@magyararmezogazdasag.hu

Belföldi előfizetési díj egy évre: 8340 Ft.

TERJESZTÉS:

Terjeszti a Lapker Zrt.

A lap megvásárolható a Lapker Zrt.

országos hálózatán keresztül.

NYOMJA:

Pharma Press Nyomdaipari Kft.

1033 Budapest, Szőlőker utca 4/a

Felelős vezető: Arany Tamás

ISSN: 1786-8955

MEZŐHEGYES

5055 Nonius XVII-1 Nílus (N. XIV. tm)

Nonius XVII - 252 Nonius XXII-26 Anna

Spermadíj: 70.000 Ft + ÁFA

5899 Mezőhegyes Nonius-14 Vezér

Nonius 31-70 - 279 Nonius XVII-41 Faluszépe

Spermadíj: 70.000 Ft + ÁFA

6029 Gidran XXVII-43 (Kartel)

Gidran XXVII (Podbor) - 235 Sigl. Bagd. Gidran-16 (Kelepecse)

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

6028 Gidran XXVII-42 (Nótás)

Gidran XXVII (Podbor) - 173 Gidran XI-4 (Nekeresd)

Spermadíj: 40.000 Ft + ÁFA

6292 Nonius XIV-25 Csanád

Nonius XIV - 301 Akitos Nonius-37 Jusztina

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

5373 Gidran XXVII-4 (Bohém)

Gidran XXVII (Podbor) - Gidran XI-90 (Brokkoli)

Spermadíj: 60.000 Ft + ÁFA

Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt.
5820 Mezőhegyes, Kozma Ferenc utca 30.

Fogadj a Kincsem+ futamaira és nemcsak milliókat nyerhetsz, de valódi izgalmakat élhetsz át mindennap!

Valódi tét, valódi izgalmakkal

Kincsem+

Kincsem+ **tuti**

**Válassz ki 5 lovat,
jelöld a szelvényen,
és tedd meg a téted!**

**Vagy válaszd a
Kincsem+ TUTI
gépi fogadást!**

Alaptét: 600 Ft

Részletek a **lovifogadas.hu** oldalon

Telefonos ügyfélszolgálat mindennap 7:00-19:00 között: +36-1-433-0549

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

www.szerencsejatek.hu

#maradnjatek

18